

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

mercredi

16-05-2001

16-05-2001

14:30 uur

14:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Jef Valkeniers aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Zimbabwe" (nr. 4439) <i>Sprekers: Jef Valkeniers, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	1
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de eerste minister over "de aanwezigheid van kernwapens op Belgische bodem" (nr. 4478) <i>Sprekers: Leen Laenens, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	3
Samengevoegde interpellatie en vraag van - de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Italiaanse verkiezingen" (nr. 792) - de heer Gerolf Annemans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het uitblijven en/of laattijdig karakter van de felicitaties van de Belgische regering aan het adres van de overwinnaar van de verkiezingen in Italië" (nr. 4678) <i>Sprekers: Karel Pinxten, Gerolf Annemans</i> , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Ferdie Willems	5
<i>Moties</i> <i>Sprekers: Georges Clerfayt, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Ferdie Willems , Gerolf Annemans , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Karel Pinxten	11
Samengevoegde vragen van - de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de relatie tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten" (nr. 4542) - de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stand van zaken op het stuk van de transatlantische betrekkingen" (nr. 4644) <i>Sprekers: Pieter De Crem, Jacques Simonet, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	12
Vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nieuwe vlaag van geweld in Algerije, waarbij Berbers cultureel en sociaal onderdrukt worden" (nr. 4581) <i>Sprekers: Ferdie Willems, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	17
Vraag van de heer Karel Pinxten aan de vice-	19

SOMMAIRE

Question de M. Jef Valkeniers au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation au Zimbabwe" (n° 4439) <i>Orateurs: Jef Valkeniers, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	1
Question de Mme Leen Laenens au premier ministre sur "la présence d'armes nucléaires sur le territoire belge" (n° 4478) <i>Orateurs: Leen Laenens, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	3
Interpellation et question jointes de - M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les élections italiennes" (n° 792) - M. Gerolf Annemans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'absence des félicitations et/ou leur caractère tardif, adressées par le gouvernement belge au vainqueur des élections italiennes" (n° 4678) <i>Orateurs: Karel Pinxten, Gerolf Annemans</i> , président du groupe VLAAMS BLOK, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Ferdie Willems	5
<i>Motions</i> <i>Orateurs: Georges Clerfayt, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Ferdie Willems , Gerolf Annemans , président du groupe VLAAMS BLOK, Karel Pinxten	11
Questions jointes de - M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les relations entre l'Union européenne et les Etats-Unis" (n° 4542) - M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'état des relations transatlantiques" (n° 4644) <i>Orateurs: Pieter De Crem, Jacques Simonet, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	12
Question de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la nouvelle vague de violence en Algérie et la répression culturelle et sociale des Berbères" (n° 4581) <i>Orateurs: Ferdie Willems, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	17
Question de M. Karel Pinxten au vice-premier	19

eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de 'geheime' Belgische plannen in Congo" (nr. 4602)

Sprekers: **Karel Pinxten, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "bepaalde uitspraken van een kabinetslid over de heer Jean-Pierre Bemba" (nr. 4648)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Karel Pinxten**

Samengevoegde interpellatie en vraag van
- de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de maatregelen die recent werden genomen met betrekking tot het controlesysteem voor de Antwerpse diamantsector" (nr. 785)
- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het onderzoek naar Ascorp in het licht van de activiteiten van de Task Force" (nr. 4672)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Moties

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Amerikaanse NMD-project" (nr. 4632)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de politiek inzake Joodse nederzettingen in Gaza" (nr. 4643)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Jacques Lefevre**

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het visumincident tussen België en Rusland" (nr. 4647)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les projets 'secrets' de la Belgique au Congo" (n° 4602)

Orateurs: **Karel Pinxten, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "certains propos tenus par un collaborateur de cabinet au sujet de M. Jean-Pierre Bemba" (n° 4648)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Karel Pinxten**

[FR]Interpellation et question jointes de
- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les mesures prises récemment en ce qui concerne le système de contrôle dans le secteur du diamant à Anvers" (n° 785)

- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'enquête concernant Ascorp dans le cadre des activités de la Task Force" (n° 4672)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Motions

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le projet NMD des Etats-Unis" (n° 4632)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la politique en matière d'implantations juives à Gaza" (n° 4643)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Jacques Lefevre**

Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'incident entre la Belgique et la Russie à propos de visas" (n° 4647)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

**COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN**

van

WOENSDAG 16 MEI 2001

14:30 uur

**COMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES**

du

MERCREDI 16 MAI 2001

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.45 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.

La séance est ouverte à 14.45 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Vraag van de heer Jef Valkeniers aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Zimbabwe" (nr. 4439)

01 Question de M. Jef Valkeniers au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation au Zimbabwe" (n° 4439)

01.01 Jef Valkeniers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben nog maar pas een paar dagen terug uit Zuid-Afrika; mijn vraag komt dus op het gepaste ogenblik op de agenda.

Mijnheer de minister, ik ben ten zeerste ongerust over de ontwikkelingen ginder, zeker wat het respect voor de democratie en de mensenrechten betreft. Terzake is er niet alleen een ongunstige evolutie in Zimbabwe; ook in de omringende landen hebben de aan de macht zijnde politici het zeer moeilijk met het respect voor de persvrijheid en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Ik zie bijvoorbeeld hoe de huidige Zambiaanse president, Frederick Shiluba, die een derde ambtstermijn ambieert, de politici die zich daartegen verzetten, door zijn eigen partijcollega's onder druk laat zetten. Bovendien laat hij bepaalde tegenstanders die niet uit Zambia zelf, maar uit Malawi of zelfs Aziatische landen afkomstig zijn, uit het land deporteren. Ik moet ook vaststellen dat bepaalde leden van het ANC in Zuid-Afrika van oordeel zijn dat de pers tegen president Mbeki tekeergaat en het imago van het land schaadt, terwijl het vooral de heer Mbeki zelf is met zijn standpunten over onder meer AIDS, die

indruisen tegen alle wereldwijd aanvaarde wetenschappelijke stellingen, die het imago negatief beïnvloedt.

Ik stel zelfs vast dat in Zimbabwe de oppositieleider Sangirai, de voorzitter van de Beweging voor Democratische Verandering, de MDC, momenteel voor de rechtbank moet verschijnen. Hij wordt ervan beschuldigd dat hij de veiligheid van de staat in het gedrang zou brengen, hoewel het om een man gaat die bij de laatste verkiezingen 47% van de stemmen heeft behaald. De kans bestaat dat hij veroordeeld wordt en in de gevangenis terecht komt.

Nog erger is dat president Mugabe in plaats van te worden terechtgewezen door president Mbeki en de president van Nigeria steun krijgt van die landen. Vermits wij over zes weken het voorzitterschap van de Europese Unie overnemen, maak ik mij grote zorgen. Ik weet dat wij omwille van het optreden van Mugabe in Congo in een zeer moeilijke positie verkeren. Toch geloof ik dat er grote principes op het spel staan die wij niet kunnen miskennen. Wij zien dat de Commonwealth drie ministers van Buitenlandse Zaken, die van Australië, Nigeria en Barbados, naar Zimbabwe stuurt om de heer Mugabe en zijn regering aan te manen de intimidatie van de politici van de oppositie, de media en het gerecht stop te zetten. Een eindverslag zou klaar moeten zijn tegen de top van de 54 aangesloten landen in Brisbane in oktober. De Commonwealth Ministerial Action Group die het respect voor de democratie en de mensenrechten nagaat in de lidstaten, is zeer ontevreden over de manier waarop de voorzitter van het hoogste gerechtshof tot ontslag werd gedwongen en over het politiek geweld sedert de parlementsverkiezingen van vorig jaar, waarbij reeds veertig doden vielen.

De onwettig verklaarde onteigening van landbouwgronden, de militaire interventies in Congo en de steeds verder voortschrijdende aids-epidemie hebben de toestand – en dan vooral de economische toestand – verder uit de hand doen lopen. De lokale dollar daalt steeds verder in waarde. De devaluatie neemt zienderogen toe, om nog te zwijgen over het toenemend gebrek aan stookolie, elektriciteit en voedsel. Door de hartelijke ontvangst die Mugabe genoot in Brussel en Parijs in de media uit te spelen tegen de oppositie wekte Mugabe de indruk dat er in Europa geen vuiltje aan de lucht is ten overstaan van de door hem gevoerde politiek. We weten dat België in een zeer moeilijke positie verkeert omwille van de betrokkenheid van Zimbabwe in Congo. We zijn echter van oordeel dat dit ons er zeker niet van mag weerhouden gangmaker te zijn in een initiatief gelijkaardig aan dat van de Commonwealth.

Ik zou graag de houding kennen die België over een zestal weken in deze materie zal aannemen wanneer het voorzitterschap van de Europese Unie wordt overgenomen. Jammer genoeg moeten we immers vaststellen dat de machthebbers in zuidelijk Afrika en misschien ook in Centraal-Afrika wanneer ze een tijdje aan de macht zijn zo machtsgeil worden dat ze niet langer de democratie en de mensenrechten eerbiedigen. Alle middelen zijn goed om aan de macht te blijven. Natuurlijk moeten de media, het gerecht en de politici die niet meespelen dan van het toneel verdwijnen.

Mijnheer de minister, u kent mijn betrokkenheid bij zuidelijk Afrika. Ik meen dat het hoog tijd wordt dat niet alleen de Commonwealth maar ook de Europese Unie daadwerkelijk de voet op de grond zet en deze manier van handelen een halt toeroept. Anders zullen wij ook in zuidelijk Afrika toestanden zien ontstaan die vandaag schering en inslag zijn in Centraal-Afrika.

01.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Valkeniers, de Belgische regering deelt natuurlijk de ernstige bezorgdheid van de internationale gemeenschap en meer bepaald van de Europese Unie omtrent de verslechterende economische en politieke toestand in Zimbabwe. Zimbabwe staat stevast op de agenda van het EU-overleg inzake Afrika en België neemt daar actief aan deel.

Op 5 maart 2001 bezocht president Mugabe van Zimbabwe inderdaad Brussel in het gezelschap van Minbuza Mudenge en een achttienkoppige

delegatie. Hij werd op de residentie van de premier door de eerste minister en door mijzelf ontvangen. Voorheen lunchte hij met commissaris Nielson in aanwezigheid van het Zweedse voorzitterschap. Op 5 maart werd Mugabe in het kader van een privé-bezoek door president Chirac in Parijs ontvangen.

Het Belgische bilaterale contact had het karakter van een werkbezoek. Het bezoek kadert in het geheel van de Belgische inspanningen om een oplossing te vinden voor het conflict in het gebied van de Grote Meren. Dat bezoek was ook van belang voor de veiligheid van de Belgen in Congo. U weet zeer goed dat de Zimbabwaanse troepen daar eigenlijk voor de orde zorgen. Derhalve is het voor ons interessant te weten op welke manier onze mensen daar kunnen worden behandeld. Dit bezoek dient te worden gezien in de reeks van onderhouden die de premier en ikzelf onlangs hebben gehad met Afrikaanse staatshoofden te Brussel. Zimbabwe is als bondgenoot van de DRC met troepen op het terrein aanwezig, is partij bij het Lusaka-akkoord en is voorzitter van de JMC.

België wenst zich op generlei wijze te distantiëren van de EU-beleidsopties. België heeft van het onderhoud met Mugabe wel degelijk gebruikgemaakt om op kritische wijze de binnenlandse situatie in Zimbabwe aan te kaarten. Mijn vragen aan president Mugabe waren trouwens in nauwe samenwerking met Robin Cook, de Britse minister van Buitenlandse Zaken, opgesteld. België volgt dus de filosofie van de Europese politieke dialoog met Zimbabwe, gevoerd in de geest van artikel 8 van het Cotonou-akkoord.

Deze Europese politieke dialoog ging op 11 april 2001 officieel van start te Harare. Op dit ogenblik wordt de dialoog gevoerd tussen de plaatselijke EU-trojka en de secretaris-generaal van het Zimbabwaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. Als toekomstig EU-voorzitter is België lid van deze trojka van ambassadeurs te Harare. Vanaf 1 juli 2001 zal de Belgische ambassadeur de dialoog langs EU-zijde leiden.

Ook tijdens het Belgische voorzitterschap zal Zimbabwe ongetwijfeld hoog op de agenda staan van het Europese overleg inzake Afrika. Inhoudelijk zullen de Belgische voorstellen en standpunten in dit verband afhangen van het al dan niet succesvolle verloop van de EU-dialoog met Zimbabwe.

Ik wil daar aan toevoegen dat de betrekkingen en onze houding tegenover Zimbabwe in het kader

van een regionale aanpak van de problematiek in Centraal-Afrika moeten worden geplaatst. Men kan dat probleem zeer moeilijk afzonderlijk aanpakken. Het moet in het hele kader worden beschouwd. Ik kan geen ander antwoord geven. Wij zullen uiteraard op een zeer nauwkeurige manier de situatie daaromtrent volgen en de beste inspanningen doen om druk uit te oefenen op de houding en op de politiek van Mugabe. Ik geef evenwel toe dat een geïsoleerde aanpak tegenover Mugabe en zijn politieke beleid zeer moeilijk is.

01.03 Jef Valkeniers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord en ik zie samen met hem ook wel hoe moeilijk onze positie is. Ik heb dat in het begin reeds onderstreept. Enerzijds hebben wij die politici nodig om tot een resultaat te komen in Congo en anderzijds, moeten wij ze terechtwijzen.

Ik verheug mij erover dat u contact had met de heer Cook, de Engelse minister van Buitenlandse Zaken, opdat wij toch op dezelfde golfengete blijven.

Overigens benadruk ik tevens dat wij niet enkel stelling moeten nemen tegenover Zimbabwe, maar ook tegenover Nigeria en Zuid-Afrika, de twee sterkste staten in centraal en zuidelijk Afrika. We zien immers dat ook zij terugschrikken voor hun verantwoordelijkheid. Zouden onze ambassades in die landen niet moeten worden aangespoord om de machthebbers aldaar te beïnvloeden? Ik heb immers de indruk dat hun houding op het ogenblik veel te zwak is en dat ze president Mugabe veeleer steunen dan terechtwijzen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de eerste minister over "de aanwezigheid van kernwapens op Belgische bodem" (nr. 4478)

02 Question de Mme Leen Laenens au premier ministre sur "la présence d'armes nucléaires sur le territoire belge" (n° 4478)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

02.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, reeds een maand geleden had ik deze vraag ingediend, naar aanleiding van

acties van burgerlijke ongehoorzaamheid op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel begin april 2001. Ik wil de eerste minister – de vice-eerste minister zal in zijn naam antwoorden – vragen naar de stand van zaken van de uitvoering van het regeerakkoord op gebied van denuclearisering.

Ten eerste, welke pogingen heeft de Belgische regering reeds ondernomen om in het kader van het non-proliferatieverdrag over te gaan tot verdere denuclearisering binnen de NAVO?

Ten tweede, op welke wijze houdt de Belgische regering rekening met het vonnis van het internationaal gerechtshof van 1996, dat dreiging met en inzet van kernwapens als een misdaad tegen de mensheid beschouwt?

Ten derde, hoe bepleit de Belgische regering de afbouw van kernwapens bij de lidstaten van de Europese Unie en hoe reageren de lidstaten hierop?

02.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Laenens, het streefdoel van de regering blijft de algehele afbouw van kernwapens. Onze ondertekening van het non-proliferatieverdrag is de uitdrukking van dat streven.

Het regeringsbeleid gaat echter ook uit van de realiteit van het bestaan van kernwapens, in de eerste plaats bij een aantal grootmachten, maar eveneens en in toenemende mate bij een aantal landen die het non-proliferatieverdrag al dan niet hebben ondertekend. De dreiging van proliferatie van massavernietigingswapens nam aanzienlijk toe tijdens het voorbije decennium.

Het strategisch concept van de NAVO, dat in 1999 diepgaand werd aangepast, behoudt het principe van ontrading. Oorlog en agressie worden voorkomen door het behoud van nucleaire en conventionele bewapening op een zo laag mogelijk niveau. Kernwapens zijn politieke wapens, in die zin dat zij een agressie onberekenbaar en daardoor onaanvaardbaar maken. Zo dragen zij bij tot de bewaring van de vrede.

Wel verminderde de NAVO haar kernwapen-arsenaal met 85% sinds het einde van de koude oorlog en worden haar kernwapens niet langer op specifieke doelen gericht. Binnen de strategische doctrine en in het licht van de verminderde aanwezigheid van kernwapens werkten de NAVO-landen opties uit voor verdere vertrouwenwekkende maatregelen: verificatie,

non-proliferatie en ontwapening.

Het resultaat van die bevindingen werd in december 2000 gepubliceerd. In het rapport wordt geen eindpunt geplaatst achter dat beleid en worden de krachtlijnen bevestigd van het NAVO-beleid, namelijk verdere reductie van kernwapens, steun aan het non-proliferatieverdrag, steun aan de ontwapeningsverdragen, non-proliferatie van massavernietigingswapens, overleg omtrent de bestrijding van kleine wapens en overleg met Rusland.

Die vertrouwenwekkende maatregelen zijn erop gericht het risico op conflicten te verminderen en een vreedzame samenwerking met Rusland te bevorderen. België steunt dat beleid en verwacht dat Rusland hierop positief reageert. De vertrouwenwekkende maatregelen tussen de NAVO en Rusland zouden nieuwe vooruitgang op het vlak van ontwapening en stabiliteit in Europa toelaten.

België nam nota van het advies van het Internationaal Gerechtshof van 8 juli 1996. De regering schaaft zich achter de unanieme conclusie van het advies, met name de verplichting om te goeder trouw onderhandelingen te voeren die leiden tot nucleaire ontwapening onder strenge en doeltreffende internationale controle. Hierbij wordt wel beklemtoond dat het advies van het Internationaal Gerechtshof genuanceerd is en dat het Internationaal Gerechtshof geen unanieme conclusie kon geven over het al dan niet wettelijk karakter van het gebruik van kernwapens in extreme omstandigheden waarbij het voortbestaan van de staat in het gedrang wordt gebracht.

In de bilaterale contacten met de kernmogendheden, op de diverse internationale fora zoals de algemene vergadering van de Verenigde Naties, de eerste commissie en de ontwapeningsconferentie te Genève, en tijdens de bijeenkomsten van de verdragspartijen bij het non-proliferatieverdrag, ijvert België voor de uitvoering van artikel 6 van het verdrag. Het is opvallend dat de eerste verantwoordelijkheid bij de kernmogendheden zelf ligt en dat ernstige onderhandelingen slechts mogelijk zijn zodra een sfeer van wederkerigheid en van volledig vertrouwen bij de kernmachten ontstaat.

De nucleaire ontwapening is een gradueel proces. In dat verband verwijs ik naar het slotdocument van de toetsingsconferentie over het non-proliferatieverdrag van mei 2000. De nadruk moet bijgevolg in eerste instantie worden gelegd op de

uitvoering van dat document.

Hoe bepleit de Belgische regering de afbouw van kernwapens bij de lidstaten van de Europese Unie en hoe reageren de lidstaten hierop?

Ten eerste, binnen de Europese Unie ijvert België voor de uitwerking van een gemeenschappelijk standpunt inzake nucleaire ontwapening. Dat is geen gemakkelijke opgave, aangezien er drie groepen met verschillende uitgangsposities, namelijk de kernwapeestaat, de neutrale landen en een middengroep, vertegenwoordigd zijn.

Ten tweede wens ik de Belgische actie inzake nucleaire ontwapening aan de hand van het volgende voorbeeld te illustreren. België lanceerde in de ontwapeningsconferentie te Genève in 1998 een voorstel tot informatie-uitwisseling over de inspanningen van de kernwapeestaaten inzake nucleaire ontwapening. Dat voorstel vormde de basis voor een regelmatige consultatie tussen Noorwegen, België, Duitsland, Nederland en Italië, zowel over de globale context als over de nucleaire ontwapeningsdynamiek binnen de NAVO. Het voorstel werd eveneens het uitgangspunt voor de positie van de Europese Unie ter voorbereiding van de NPV-toetsingsconferentie van mei 2000. Die conferentie leidde tot een akkoord over de noodzaak om binnen de ontwapeningsconferentie een orgaan op te richten over de monitoring van kernontwapening.

Ten derde, België staat aldus voor een graduele aanpak die resultaten oplevert.

Het concentreert zich nu op het toekomstige EU-voorzitterschap. Prioritair daarbij is de uitvoering van de akkoorden van de vijfjaarlijkse toetsingsconferentie inzake het non-proliferatieverdrag, met nadruk op het kernstopverdrag, de deblokkering van de ontwapeningsconferentie in Genève en het aanvatten van de onderhandelingen over een verdrag tot banning van de productie van nucleaire splijtstoffen voor militaire doeleinden.

In de tweede helft van het jaar zijn er de belangrijke conferentie over de niet-inwerkingtreding van het kernstopverdrag in New York – van 25 tot 27 september – en de algemene vergadering van de VN. Er werd in de Europese Unie een werkverdeling onder de lidstaten overeengekomen om de snelle toetreding tot het kernstopverdrag overal ter wereld te bepleiten. België neemt actief deel aan die demarches. Ikzelf zal deelnemen aan de

bovenvermelde conferentie over de niet-inwerkingtreding van het kernstopverdrag.

In de algemene vergadering van de VN buigt de eerste commissie zich in oktober en november over het hoofdstuk inzake ontwapening en wapenbeheersing. België poogt traditioneel een zo groot mogelijke coherentie van de EU-posities na te streven. Daarbij is het essentieel dat een middenpositie wordt gehuldigd.

Tevens werd binnen de Europese Unie een totaal programma voor bijstand aan Rusland overeengekomen om zijn wapenbeheersings- en ontwapeningsovereenkomsten na te leven. Dat programma slaat ook op het nucleair arsenaal en het zal tegen het einde van het jaar op zijn resultaten moeten worden geëvalueerd. Het is belangrijk dat op het gebied van non-proliferatie vooruitgang wordt geboekt, opdat zou worden beslist het programma voort te zetten.

02.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerig antwoord en voeg daar de volgende opmerkingen aan toe.

Ten eerste, u spreekt over het advies van het Internationaal Gerechtshof. Ik dacht dat we toch wel over een uitspraak mogen spreken gelet op het feit dat er een heel boekwerk werd gewijd aan de uitspraak en aan alle discussies die daarover in het Internationaal Gerechtshof werden gevoerd. Er kan niet worden ontkend dat de eis van de vredesbeweging een rechtmatige eis is.

Ten tweede, ik ben het met u eens dat het niet vanzelfsprekend zal zijn om tijdens het Europees voorzitterschap een gemeenschappelijke uitgangspositie tot stand te brengen. Ik wil u de informatie die mij vanuit Frankrijk werd doorgegeven, niet onthouden. Oud-minister Michel Rocard heeft recentelijk verklaard dat de Verenigde Staten in 1947 een geheime overeenkomst met het Verenigd Koninkrijk zouden hebben afgesloten. Het ging om een clause van het NAVO-verdrag, volgens dewelke de Britten ook atoomwapens kunnen inzetten zonder instemming van de andere bondgenoten. Omdat een gelijkaardige clause aan Frankrijk werd geweigerd, stapte zijn land uit de NAVO.

De kernwapens op ons grondgebied kunnen op bevel van de Verenigde Staten worden ingezet, zonder dat België daarbij wordt betrokken, of begrijp ik dat verkeerd?

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Samengevoegde interpellatie en vraag van
- de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Italiaanse verkiezingen" (nr. 792)

- de heer Gerolf Annemans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het uitblijven en/of laattijdig karakter van de felicitaties van de Belgische regering aan het adres van de overwinnaar van de verkiezingen in Italië" (nr. 4678)

03 Interpellation et question jointes de

- M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les élections italiennes" (n° 792)

- M. Gerolf Annemans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'absence des félicitations et/ou leur caractère tardif, adressées par le gouvernement belge au vainqueur des élections italiennes" (n° 4678)

03.01 Karel Pinxten (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wanneer ik terugkijk op uw parcours van de afgelopen twee jaar als minister van Buitenlandse Zaken, dan komt mij spontaan het gezegde van André Gide voor de geest, die ooit het volgende schreef: "Quand je cesserai de m'indigner, j'aurai commencé à vieillir".

Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u nog wel verontwaardiging rest, maar dat die al wat tanend is. De actualiteit van de voorbije dagen doet mij bovendien concluderen dat uw verontwaardiging vooral selectief is. Uw verontwaardiging was buitensporig groot toen het om een klein land als Oostenrijk ging; ze is buitengewoon miniem wanneer het gaat over het derde grootste land in Europa en de vierde economische macht van Europa, met name Italië. In het licht van het nakend Europees voorzitterschap doet uw houding afbreuk aan de geloofwaardigheid die we zo nodig hebben vanaf 1 juli 2001, willen we in de tweede helft van 2001 initiatieven ontplooiën die de Europese Unie en zijn burgers ten goede komen.

Een geloofwaardig buitenlands beleid moet op zijn minst voldoen aan een drietal toetsstenen. Ten eerste moet het coherent zijn of samenhang hebben. Ten tweede moet het consistent zijn, dus logisch in de tijd en zonder tegenstrijdigheden. Ten derde moet het consequent zijn wanneer het aankomt op de toepassing van de gehanteerde principes.

Wanneer ik het beleid nader beschouw, dan vind

ik dat het vandaag gevoerde buitenlands beleid noch coherent is, noch consistent, noch consequent met de gehanteerde principes. Ik verklaar mij nader.

Een collega ondervroeg u zopas over het Afrika-beleid en stelde vast dat president Mugabe van Zimbabwe hier met zeer veel egards wordt ontvangen. Eigenlijk komt dat erop neer dat volgens de regering het respect voor de mensenrechten selectief moeten worden begrepen. Mensenrechten zijn schijnbaar minder belangrijk voor niet-Europeanen dan voor Europeanen. De woorden "blanken" en "niet-blanken" wil ik nog niet in de mond nemen.

Vergelijken we het vorig jaar gevoerde beleid tegenover Oostenrijk met het huidige beleid tegenover Italië, dan zien we dezelfde inconsequenties en dezelfde politiek van twee maten en twee gewichten. We zien grote gestrengheid wanneer het gaat over een klein, minder belangrijk landje, maar er heerst haast een omerta wanneer het gaat over een groot land. De verontwaardiging neemt dus af en wordt alsmaar selectiever.

Ik zal het hele verhaal over Oostenrijk niet herhalen, maar even wat feiten opfrissen. Nog vóór er in Oostenrijk een coalitie was gevormd, kwam er al een lawine van reacties, ook vanuit België. Voor de Oostenrijkse bevolking waren die kwetsend tot vernederend, omdat toch meer dan 70% van de Oostenrijkers niet voor extreem-rechts had gestemd. U verklaarde dat u de Belgische ambassadeur zou terugtrekken, dat Oostenrijk moest worden geïsoleerd en dat het evengoed uit de Europese Unie kon verdwijnen als dat aangewezen was. Op een bepaald ogenblik beklemtoonde u zelfs dat de Oostenrijkse bevolking de gevolgen van haar stemgedrag maar moest dragen. Ik wijs u erop dat met hetzelfde argument indertijd Dresden werd gebombardeerd. Als toetje op de taart mochten de Belgen zelfs niet naar Oostenrijk op vakantie gaan.

Op 26 februari 2001 verklaarde u in De Standaard dat uw houding tegenover Italië precies dezelfde zou zijn als die tegenover Oostenrijk.

Mijnheer de minister, in de commissie voor de Buitenlandse Zaken verklaarde u op 12 maart 2001 dat u een coalitie met de heren Bossi en Fini niet zag zitten. Ik wil hier niet uw hele verklaring citeren, maar ik ga er toch een stukje uithalen. U zei op een bepaald ogenblik: "Je porte exactement le même jugement sur la Lega Nord que sur le FPÖ de Jörg Haider, ou sur le Vlaams Blok de

Raes." In het Nederlands vervolgde u: "Daar is geen verschil tussen." Mijnheer de minister, nadat u dit op 12 maart 2001 in deze commissie verklaarde, waren wij zeer benieuwd naar uw reacties op de jongste verkiezingsuitslag in Italië. U zult dat wel begrijpen. Uit interviews in de geschreven pers, op de radio en op de televisie, vernemen we dat u nu, in tegenstelling met uw zeer vlugge reactie over Oostenrijk, gaat wachten op de coalitievorming in Italië vooraleer verklaringen af te leggen.

Mijnheer de minister, toen het over Oostenrijk ging, dat kleine landje, kon het allemaal niet vlug genoeg gaan. Er konden wat u betreft geen krachtiger uitspraken worden gevonden. Nu zegt u dat intussen een nieuw mechanisme is ontstaan in Europa. Er is een nieuwe paragraaf 1 in artikel 7 van het verdrag. Er is nu een soort 'early warning system', een waarschuwingsmechanisme, dat kan leiden tot het geven van aanbevelingen. Mijnheer de minister, indien u dit als argument gebruikt, moet ik u er wel op wijzen dat paragraaf 1 van artikel 7 wel een nieuw gegeven is, maar dat deze paragraaf nog niet geratificeerd is. De situatie is dus nog altijd precies dezelfde als toen het over Oostenrijk ging. De nieuwe paragraaf kan nog niet worden ingeroepen om Italië tot de orde te roepen. De nieuwe paragraaf is volgens het communautair recht nog steeds onbestaande.

Mijnheer de minister, ik citeer uw verklaring uit de Morgen van vandaag, 16 mei 2001, over het verschil dat u maakt tussen de verkiezingen in Italië en die in Oostenrijk: "In Oostenrijk was er meteen een groter democratisch onevenwicht." Dat is een sterk argument! Het roept bij mij de vraag op hoeveel kilogram extreem-rechts een Europese regering wel kan verdragen. Volgens u kan de regering in Italië blijkbaar nog net door de beugel omdat er minder extreem-rechts inzit dan in Oostenrijk? Bij uw beoordeling van de verkiezingsuitslagen in Europa, meet u blijkbaar de aanwezigheid van extreem-rechts af in kilogram? Hoeveel extreem-rechts is er aanwezig en hoeveel kan er nog worden getolereerd? Ik vind dit een zeer merkwaardige redenering.

Mijnheer de minister, ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat u en deze regering met twee maten meten. Wat Oostenrijk betreft, ging het over een klein landje, met een beperkt economisch gewicht. Oostenrijk is ook geen grote speler in Europa, wat Italië wel is. Daarom werd van meet af aan heel hard gereageerd tegen de nieuwe Oostenrijkse regering. Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel reageren u en de regering nu op dezelfde manier inzake de verkiezingen in Italië, ofwel zegt u dat u

zich vorig jaar vergaloppeerd hebt inzake Oostenrijk. In dat laatste geval geeft u expliciet toe dat u vorig jaar overdadig gereageerd hebt.

De tweede conclusie is dat, hoewel bestendig wordt gezegd dat ons land vandaag een buitenlands beleid voert dat op zeer hoge morele beginselen is gebaseerd, er tegelijkertijd een aantal principes terzijde worden geschoven. Ik wees reeds op het feit dat er probleemloos contacten worden gelegd met dictators, met mensen die anderen aanzetten om landgenoten in bijvoorbeeld Zimbabwe te vermoorden of geweld te plegen. Dat levert geen problemen op. Zij worden met alle mogelijke honneurs en egards ontvangen. Inzake het terzijde schuiven van principes zegt u dat extreemrechts niet kan, maar dat de situatie in Italië wel moet kunnen. Dit is dus een politiek van twee maten en twee gewichten, die bovendien bol staat van de interne contradicties.

Mijnheer de minister, ik wil u vier heel eenvoudige vragen stellen.

Ten eerste, vindt u niet dat de aanpak van Oostenrijk versus de aanpak van Italië, op een cruciaal ogenblik voor ons land, de geloofwaardigheid van België als toekomstig voorzitter van de Europese Unie zwaar heeft ondergraven?

Ten tweede, bent u zinnens enige uitleg te geven aan uw overigens charmante Oostenrijkse collega, die zich wellicht wat vragen zal stellen bij de toenmalige opstelling ten overstaan van Oostenrijk en vandaag ten overstaan van Italië?

Ten derde, hebt u of de regering felicitaties aan de heer Berlusconi gezonden? Dat benieuwt mij, zeker als ik naar de principes inzake het buitenlands beleid kijk die de regering wil toepassen.

Ten vierde – dat is misschien de belangrijkste vraag –, mag de eerste minister nog naar Toscane op vakantie gaan met een regering Berlusconi?

Ik dank u bij voorbaat voor uw ongetwijfeld uitvoerig antwoord.

De **voorzitter**: Mijnheer Pinxten, ik stel vast dat u vier vragen aan de vice-eerste minister stelt, die anders zijn dan de drie vragen die u hebt ingediend. U moet toch enige concordantie toepassen in de vragen die u nu stelt en de vragen in uw schriftelijk verzoek.

03.02 Karel Pinxten (CVP): Mijnheer de voorzitter, het is evident dat er tijd zit tussen het opstellen van de vragen en het houden van de interpellatie. Ondertussen werden reeds een aantal vragen in de pers beantwoord. Het leek mij weinig zinvol om daarop terug te komen. De vragen lijken mij voorts dermate eenvoudig dat ze niet door het kabinet moeten worden voorbereid.

De **voorzitter**: Mijnheer Pinxten, daar twijfel ik geen ogenblik aan. Het is een kwestie van appreciatie, maar ik vond de vragen in uw schriftelijke aanvraag interessanter dan de vragen die u nu hebt gesteld.

03.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik had de vraag vorige donderdag willen stellen, maar de voorzitter heeft mijn vraag samengevoegd met de interpellatie van de heer Pinxten. De vraag naar de felicitaties had ik ook aan de minister willen stellen. Hebben wij ons laten voorafgaan door de Verenigde Staten of niet?

Ik heb een bijkomende vraag. Reeds naar aanleiding van de opvolging van Kabila hebben wij kunnen zien dat het beleid van de vice-eerste minister helemaal niet op de mensenrechten is gericht of op de essentie in het beleid inzake de mensenrechten, want de contradictie tussen de behandeling van Afrikaanse dictators en de behandeling van Oostenrijk werd door de minister weggewuifd. Ik heb hem daarover geïnterpelleerd met de melding dat er inderdaad andere normen over gelden.

Wij moeten blijkbaar handen kunnen schudden van Afrikaanse dictators. Wij moeten de mensenrechten vooral in Europa en in mindere mate elders als belangrijk en essentieel beschouwen. Met andere woorden, daar waar men meer behoefte heeft aan het respecteren van de mensenrechten zijn ze voor ons veel minder essentieel. Dat is mijn conclusie.

Ik stel vast dat die contradictoire behandeling tussen Oostenrijk en Kabila reeds had aangetoond dat de minister in hoge mate door hypocrisie en schijnheiligheid wordt geïnspireerd. In de zaak Italië blijkt dit nog meer het geval te zijn. Wat stellen wij nu immers vast? De minister heeft er uiteraard geen bezwaar tegen dat extreemrechts verliest en niet in een regering komt. Dat is vrij logisch. De minister, die vroeger bezwaren had tegen een extreemrechts dat wint en in de regering komt, heeft nu evenwel geen bezwaren meer tegen extreemrechts dat in de

regering komt maar verliest. Dit is wat ik noem hypocrisie.

Mijnheer de minister, ofwel is extreemrechts essentieel gevaarlijk voor een coalitie en in de kwintessens een besmetting op een coalitie, ofwel is het dat niet. U beweert nu dat ze in de regering zitten maar toch ongevaarlijk zijn omdat ze verloren hebben. Het is volgens u niet de kwintessens van een coalitie dat extreemrechts een slechte invloed heeft op die coalitie. U gaat eerst na of extreemrechts al dan niet heeft gewonnen. Het is voldoende om dat antwoord te analyseren om vast te stellen dat u in de hypocrisie bent beland.

Wij hebben in de Vlaamse literatuur de figuur van Baas Ganzendonck. Dat was een herenboertje dat een beetje was opgeklimmen en wilde proberen om de kasteelheer naar de kroon te steken en zelf kasteelheer te worden. Die figuur had u reeds belichaamd, maar ik zal in de eerstkomende dagen zeker zoeken naar een literaire figuur die de hypocrisie kan belichamen, want wat u vandaag tentoonspreidt is werkelijk een staaltje van koorddanserij.

Ik neem aan dat u gisteren in Parijs uw instructies bent gaan halen in verband met uw houding ten opzichte van Italië. Ik lees dat het gaat om instructies voor uw voorzitterschap. Wat heeft u besproken met uw Franse collega in verband met de houding ten opzichte van Italië? De heer Fini zal waarschijnlijk vice-eerste minister worden. Ik heb het dan nog niet over de heer Bossi, die de laatste jaren als de grote fascist wordt bestempeld. Als iemand van de Lega Nord of de Alleanza Nazionale als minister dit land zal bezoeken, zal hij dan op dezelfde behandeling kunnen rekenen als die die uw kameraad Di Rupo 7 jaar geleden voor hen had gereserveerd? Wat is de houding van de Belgische regering ten opzichte van de manier waarop Italiaanse ministers van een van die partijen moeten worden behandeld tijdens en na het Europese voorzitterschap?

03.04 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik zal zeer kort zijn.

Ik hoop dat de onderhandelingen over het programma en de vorming van de volgende regering blijken zullen geven van de gehechtheid van Italië aan de democratische waarden die aan de basis liggen van de Europese samenleving. Ik stel vooral vast dat de partij van de heer Bossi verliest. Dit is een vernederende nederlaag voor de ideeën die hij voorstaat. Ik verheug mij over dit verlies, mijnheer Annemans. Het stemt mij zelfs vrolijk. Ik

geniet iedere seconde van die nederlaag.

Par conséquent, en ce qui concerne les félicitations à vos frères xénophobes et racistes, je vous en laisse le soin. Il vous revient de les leur adresser.

België zal in minder dan twee maanden het voorzitterschap van de EU waarnemen. Het land dat de Unie voorziet – u hebt mij dat vaak gezegd – behoort een consensus na te streven en de Europese regels strikt na te leven.

Wij wachten op de benoeming van de nieuwe regering. Mijn persoonlijke mening is sinds lange tijd bekend: deelname van een extreem-rechtse partij met xenofobe, racistische en soms neonazistische ideeën van een lidstaat van de Unie vormt een gevaar – een zeer groot gevaar, mijnheer Annemans – voor de democratische samenleving. Ik blijf ervan overtuigd dat de heer Bossi extreem-rechtse ideeën voorstaat en xenofobe maatregelen aanhangt die niet overeenstemmen met de basisprincipes van de EU. Sinds de gebeurtenissen in Oostenrijk heeft de raad van Nice besloten tot de invoering van een preventief alarmmechanisme. Ik zal niet eenzaam het initiatief nemen als dat zou moeten; we zullen zien. Indien de nieuwe Italiaanse regering bepaalde daden stelt, zullen wij oordelen of de bepalingen van artikel 7 van het nieuwe verdrag van Nice al dan niet moeten worden toegepast.

Wat de felicitaties betreft, wacht ik om na te gaan of de heer Bossi of zijn partij in de regering zitten of niet.

03.05 **Karel Pinxten** (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik ga akkoord met de laatste reactie van de minister. Uiteraard ben ik niet echt tevreden en dat kan ook moeilijk. Ik begrijp dat de Belgische regering, mijnheer de minister, nog altijd geen wensen heeft gestuurd naar de heer Berlusconi. Ik weet nog niet of de eerste minister in de zomer naar Toscane mag gaan. Ik heb geen njet gehoord, dus waarschijnlijk zal hij toch wel mogen.

03.06 Minister **Louis Michel**: Ik ben trouwens uitgenodigd bij de eerste minister in Toscane. Ik zal gaan. Dat is een zeer mooie streek, weet u.

03.07 **Karel Pinxten** (CVP): Dus dan mogen wij ook naar Oostenrijk voortaan?

03.08 Minister **Louis Michel**: Natuurlijk.

03.09 **Karel Pinxten** (CVP): Dat verheugt ons ten

zeerste.

03.10 Minister **Louis Michel**: Ik ben ook in Oostenrijk uitgenodigd en ik zal ook gaan. Dat gebeurde door de minister, een charmante dame overigens.

03.11 **Karel Pinxten** (CVP): Toch kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat dit politiek een opstelling blijft van contradicties en van twee maten en twee gewichten. Ik wil maar een deeltje uit uw antwoord lichten. Heel wat elementen werden reeds aangeduid in mijn eerste uiteenzetting. Nu zegt u dat u de Italiaanse regering zult beoordelen op haar daden. Dat is net wat u met betrekking tot de Oostenrijkse regering niet deed.

03.12 Minister **Louis Michel**: Maar dat is de houding van Europa, mijnheer Pinxten. Die bestond niet toen het geval Oostenrijk zich voordeed. Dat weet u toch.

03.13 **Karel Pinxten** (CVP): Mijnheer de minister, ik heb er u zeer duidelijk op gewezen dat er met betrekking tot artikel 7 ook vandaag, na Nice, geen enkel verschil is: het blijft ongewijzigd de tekst van Amsterdam. Wat dat betreft is er dus geen enkel verschil tussen de situatie vandaag met betrekking tot Italië en de situatie van een goed jaar geleden met betrekking tot Oostenrijk. Toen werd geoordeeld dat het om een klein landje ging, niet echt belangrijk. Men dacht waarschijnlijk ook nog niet aan het voorzitterschap, want dat was nog ver weg. Toen werd geoordeeld louter op basis van de coalitievorming en werd zeker niet gekeken naar de beleidsdaden. Wij hebben toen gepleit voor enige voorzichtigheid. Het lijkt ons belangrijk dat de Belgische regering, zeker met het oog op het nakende voorzitterschap, haar geloofwaardigheid behoudt en dat terzake dus ook de nodige consistentie of consequentie en coherentie aan de dag worden gelegd met betrekking tot de opstelling van onze regering. Dat is het enige waarvoor ik pleit. Wat is het probleem van het buitenlands beleid vandaag?

Wat is het probleem van het buitenlands beleid vandaag? Men is begonnen met hoogdravende taal, met grote stadhuiswoorden en met morele principes. Dat is zeer goed, maar als men weet dat men straks wapenlicenties moet afleveren die gevoelig liggen, als men weet dat men terug naar Afrika en de streek van de Grote Meren wil gaan, dan moet men ook weten dat men ab initio een probleem heeft ingebouwd.

Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor de houding

jegens Oostenrijk en Italië. Men had zich moeten realiseren dat het Belgische voorzitterschap eraan stond te komen. Na de verkiezingen in Oostenrijk had men zich moeten realiseren dat de uitspraken die men daarover zou doen vroeg of laat als een boemerang zouden terugkeren. Dat is, mijnheer de minister, wat er is gebeurd.

Ik geef u twee aspecten: het Afrika-beleid en de grote morele onderbouw van het buitenlands beleid, enerzijds en het boemerangeffect, anderzijds. Automatisch moet u op het vlak van de mensenrechten met twee maten meten. Als u vertrekt met dit discours, bouwt u zelf het boemerangeffect in en creëert u ab initio de problemen die nu inderdaad op u afkomen in het Afrika-beleid. Zo is het ook met Italië. Dat men u daarover interpelleert, is enkel en alleen het resultaat van het feit dat u en de Belgische regering zich zo onbedachtzaam voortvarend tegenover Oostenrijk hebben opgesteld.

Men had perfect met hetzelfde morele en ethische gehalte kunnen reageren op de Oostenrijkse situatie. Voor het buitenlands beleid geldt hetzelfde als voor de privé-sfeer: ethiek en moraliteit zijn zaken waarover men niet moet spreken, maar waarnaar men moet handelen. Ik denk dat het vandaag duidelijk is dat met betrekking tot de problematiek in Oostenrijk en Italië, onze regering zich – zeker met het oog op het nakende voorzitterschap – niet alleen zeer dubbelzinnig en ongeloofwaardig, maar ook contraproductief heeft opgesteld. Met de mensen die in Oostenrijk en in Italië zijn verkozen, zullen de premier en u, mijnheer de vice-premier, gedurende de tweede helft van dit jaar aan de tafel moeten zitten. Dit is geen productieve opstelling van het Belgische buitenlands beleid.

03.14 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de vice-premier hier verklaart dat hij gelukkig is met de uitslag van de heer Bossi. Ik heb die uitslag zelf niet bekeken, het interesseert mij eigenlijk ook niet zozeer, maar de minister blijkbaar wel en het maakt hem gelukkig. Ik kan dus concluderen dat de verkiezingsuitslag voor de heer Bossi slecht was. Dat stemt ook mij gelukkig, want dat bewijst dat ik de minister ongelukkig kan maken door goede uitslagen van het Vlaams Blok op de scoreborden te blijven zetten. Dat is een aangename vaststelling!

De minister focust zich op die figuur van Bossi. Dat is weer heel typisch voor minister Michel. Men noemt dat gedrevenheid, maar in werkelijkheid laat hij de buitenlandse politiek eenvoudigweg

beheersen door emoties en persoonlijke aversies. Minister Michel stoort zich blijkbaar veel minder aan de heer Fini, de leider van de neofascistische partij en de werkelijke erfgenamen van het fascisme! Dat is een naam die ik niet draag of opeis, noch zoek ik enige solidariteit hiermee. Ik heb geen enkele affiniteit met Bossi of met Fini, ofschoon u dat misschien wel denkt, mijnheer de minister. U laat de heer Fini ontsnappen aan die ordemotie. U behandelt Bossi en Fini op twee verschillende manieren. Ik kan dus niet anders dan te concluderen dat uw handelen door uw emoties en persoonlijke afkeer wordt geregeerd. Ik denk dat dat geen goede leidraad is in de buitenlandse politiek. Om de een of de andere reden mag Fini ontsnappen en Bossi niet.

Ik hoor nu dat de minister van Buitenlandse Zaken de diplomatiek veronderstelde felicitaties uitstelt tot wanneer hij weet of Bossi al dan niet deel van de regering zal uitmaken. Excuseert u mij, mijnheer de vice-premier, maar dat is toch wel een beetje vergezocht!

Iedereen weet dat Berlusconi op geen enkele manier dat kartel zal doorbreken. Nu reeds, mijnheer de minister, weet u dat de heer Bossi en de Lega Nord deel zullen uitmaken van de regering. Welnu, als u uw felicitatie nu uitstelt, dan bent u zonder meer, zoals in buitenlandse politieke kringen wordt gezegd, onbeschoft.

Mijn oud-professor internationaal recht, de heer De Schutter – de voorzitter ongetwijfeld bekend vanuit de vereniging waarvan zij beide lid zijn – ...

De **voorzitter**: Kreeg u ooit les van professor De Schutter, mijnheer Annemans?

03.15 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Inderdaad, mijnheer de voorzitter, en wij konden goed met elkaar om; hij was trouwens een zeer verstandig persoon.

Welnu, deze professor heeft ons steeds voorgehouden dat men geen grote normen noch grote ethische beginselen moest zoeken in de internationale politiek; volgens hem bleef internationale politiek steeds en in essentie een zaak van macht en machtsverhouding en van de kracht waarmee men zich op het internationale forum kan manifesteren. Hij noemde het een jungle als het ware en relativeerde zelf alle grote, algemene principes en zeker alle ethische beginselen van toepassing in de buitenlandse politiek.

Mijnheer de minister, telkens ik u bezig zie, denk

ik terug aan professor De Schutter. Ik betreur het te moeten vaststellen dat we aan de vooravond van ons Europees voorzitterschap door de zaak-Italië en het uitblijven van de Belgische felicitaties, nogmaals duidelijk maken dat België – en bijgevolg ook de Europese Unie – un abruti als minister van Buitenlandse Zaken heeft aangesteld; un abruti die door niemand kan worden teruggefloten en blijkbaar door niemand onder controle kan worden gehouden. Dat is jammer, niet alleen voor België, maar vooral voor de Europese Unie.

03.16 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik herinner eraan dat wij vorig jaar reeds, als eersten, wezen op het mogelijke parallellisme tussen Oostenrijk en Italië.

Thans stel ik vast dat de vice-eerste minister inderdaad zich negatief over de heer Bossi uitlaat, waarbij ik mij trouwens kan aansluiten. Wat ik evenwel niet goed begrijp, is dat de heer Berlusconi aan een negatieve beoordeling ontsnapt. Immers – tenzij ik verkeerd ben ingelicht – werd Berlusconi reeds veroordeeld wegens schriefvervalsing en zijn er tegen hem rechtszaken hangende. Sommige procedures over de opbouw van zijn economisch imperium zouden echter zijn uitgesteld, omdat de betrokkene politiek machtsmisbruik zou hebben gepleegd door zijn media-imperium in te zetten in de verkiezingsstrijd. Ironisch genoeg wil hij, vanuit zijn positie, de RAI zuiveren.

Wij hadden het daarnet over de waarde van de democratie. Welnu, het treft mij dat een figuur als Berlusconi premier van Italië via verkiezingen wordt en dat in de Verenigde Staten en Israël personen zoals Bush respectievelijk Sharon worden verkozen. Ik vrees aldus dat het probleem zich niet alleen situeert aan de top, maar ook bij de burger. Dat moet men durven toe te geven.

Zoekt u naar een inconsequente daad van de regering inzake buitenlands beleid, dat zult u die volgens mij niet vinden op het vlak van haar houding tegenover de mensenrechten. Inderdaad, op dat gebied stelt zij moedige daden en tracht zij een en ander te ondernemen, quid het al dan niet voldoende is. Op dat vlak zal elk initiatief ontoereikend zijn.

Ik ben echter niet tevreden met de indruk die ontstaat alsof onze regering alleen de kleintjes aanpakt en niet de groten. Ik herinner mij nog dat zij vorige week verklaarde regelrecht te zullen ingaan tegen het voornemen van de Verenigde Staten om een ruimteschild te bouwen. En dat is

een belangrijk gegeven.

Ik vind dat een belangrijk gegeven. Als men dan toch inconsequenties of een achillespees inzake buitenlands beleid zoekt, dan vindt men die niet op het vlak van de mensenrechten, maar wel in het beleid met betrekking tot de wapenleveringen. Dat is de ware inconsequentie die af en toe van deze regering uitgaat, met name wapenleveringsdossiers rond Israël. Daar komen we later nog op terug. Dat is een genuanceerder, rechtvaardiger oordeel dan de agressieve, denigrerende, onderende taal die ik hier heb mogen horen.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Karel Pinxten en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Karel Pinxten en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
verzoekt de regering:

1. ook tijdens het Belgische EU-voorzitterschap een consequente houding aan te nemen tegenover de grondslagen en waarden die aan de basis liggen van de EU;
2. alle lidstaten op dezelfde manier te behandelen en geen politiek van twee maten en twee gewichten toe te passen teneinde alzo de geloofwaardigheid van het Belgisch buitenlands beleid niet in het gedrang te brengen."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Karel Pinxten et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Karel Pinxten et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement:

1. d'adopter, au cours de la présidence belge de l'UE également, une attitude cohérente en ce qui concerne les fondements et les valeurs constituant la base de l'UE;
2. de traiter l'ensemble des Etats membres de la même manière et de ne pas mener une politique de deux poids deux mesures en vue de ne pas porter atteinte à la crédibilité de la politique extérieure belge."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Gerolf Annemans en Guido Tastenhoye en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Karel Pinxten en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
vraagt de regering om onverwijld felicitaties aan te bieden aan de heer Berlusconi, en vraagt de Belgische regering om de beste relaties te onderhouden met de Italiaanse regering."

Une seconde motion de recommandation a été déposée par MM. Gerolf Annemans et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Karel Pinxten et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement d'adresser sans délai ses félicitations à M. Berlusconi et demande au gouvernement belge d'entretenir les meilleures relations avec le gouvernement italien."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Georges Clerfayt en Erik Derycke en mevrouw Josée Lejeune.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Georges Clerfayt et Erik Derycke et Mme Josée Lejeune.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

03.17 **Georges Clerfayt** (PRL FDF MCC):
Monsieur le président, je crois avoir entendu un intervenant envoyer, à l'adresse de notre ministre, des injures personnelles. On peut traiter un adversaire politique de fasciste ou de communiste car ce sont des tendances politiques. Mais employer des mots tels que ceux-là qui ne correspondent en rien à une tendance politique mais sont des caractéristiques personnelles supputées et envoyées à l'adresse de quelqu'un, est inacceptable! Vous devriez intervenir pour supprimer ces paroles du compte rendu.

Le **président**: Monsieur Clerfayt, je ne veux pas parler au nom du ministre, mais je pense qu'il peut peser l'importance des propos tenus par M. Annemans, lui-même.

03.18 **Louis Michel**, ministre: Monsieur le président, je remercie M. Clerfayt de son intervention mais je pense qu'il serait bon que ces propos soient maintenus dans le compte rendu.

C'est un témoignage du niveau et de la qualité de celui qui les a prononcés. Pour le futur, je souhaite que l'on sache qu'il y avait ici des personnages de ce type-là!

En tout cas, je vous remercie pour votre soutien moral.

03.19 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wil alleen maar beklemtonen dat ik in het laatste deel van mijn uiteenzetting eigenlijk hetzelfde beoog als wat de heer Clerfayt zegt. Ik heb vanaf de eerste dag in de Kamer gezegd dat schelden, het negatief appreciëren van andere mensen mij niet bevalt. Als wij in het Parlement de elite van het land zouden zijn, merk ik daar niets van. Elkaar uitschelden voor hypocriet en huichelaar! Waar bent u mee bezig? Tot wie u het ook richt, het is geen stijl en ik zou het ook nooit doen.

03.20 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de termen racist en xenofob zijn zeer precieze juridische begrippen die strafrechtelijk vervolgd worden in dit land. Dat zijn geen politieke termen die een politieke ideologie verwoorden. Het zijn scheldwoorden die iemand die geen racist is – en ik ben geen racist – kunnen kwetsen. Wie mij voor xenofob en racist uitscheldt, beledigt mij want ik wil geen racist en xenofob zijn. Als u dat wilt kunnen zeggen, moet u mij eerst een arrest of een vonnis van een rechtbank tonen waarin staat dat u dat tegen mij mag zeggen. Dat is de wet.

03.21 **Karel Pinxten** (CVP): Mijnheer de voorzitter, om het niveau wat op te krikken, wil ik de heer Willems verwijzen naar een voor hem onverdachte bron, Berthold Brecht, die zegt: "Als het volk u niet bevalt, kies dan een ander volk".

Daarnaast pleit ik er ook voor dat alles wat door alle sprekers is gezegd ook in het verslag zou worden bewaard. Anders valt voor ons een bron weg op grond waarvan wij de minister kunnen interpellieren.

De **voorzitter**: Laat ons zeggen dat het tot de levendigheid van het debat bijdraagt en dat het misschien een eer voor bepaalde mensen zal zijn om op die manier te worden behandeld.

Voorzitter: Erik Derycke.

Président: Erik Derycke.

La question n° 4520 de M. Robert Denis n'aura pas lieu vu l'absence de son auteur.

04 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Pieter De Crem** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de relatie tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten" (nr. 4542)

- de heer **Jacques Simonet** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stand van zaken op het stuk van de transatlantische betrekkingen" (nr. 4644)

04 **Questions jointes de**

- M. **Pieter De Crem** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les relations entre l'Union européenne et les Etats-Unis" (n° 4542)

- M. **Jacques Simonet** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'état des relations transatlantiques" (n° 4644)

04.01 **Pieter De Crem** (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Verenigde Staten zullen in de toekomst van het halfjaarlijkse topberaad met de Europese Unie afzien. In de plaats daarvan treffen de Europese en de Amerikaanse leiders elkaar nog slechts eenmaal per jaar. Nochtans was een van de agendapunten van de Europese Raad in Luxemburg de commissiemededeling "Reinforcing the transatlantic relationship, focusing on strategy and delivering results". De commissie wou daarmee voorstellen de band tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie te versterken.

Momenteel is de relatie tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten op zijn zachtst gezegd niet optimaal, zeker niet voor bondgenoten van het eerste uur. Er zijn een aantal fundamentele meningsverschillen die de relatie verstoren. Er is het NMD-project, het National Missile Defence project, het Kyoto-verdrag tegen het broeikaseffect, de verhoudingen met landen zoals Noord-Korea, Israël, de Palestijnen, maar ook de relatie die de Amerikanen met Rusland willen uitbouwen.

Ik wil terzake een aantal vragen stellen.

Wat is het standpunt van de Belgische regering ten opzichte van de internationale politiek van de Verenigde Staten en in het bijzonder ten opzichte van de Europese Unie? Welke initiatieven stelt de minister in het vooruitzicht in het kader van het Belgisch EU-voorzitterschap om enig resultaat te bekomen in de twistpunten met de Verenigde Staten?

Ik wil nog even stilstaan bij de nota van maart waarin wordt gezegd, ik parafraseer: beide kanten zouden vier of vijf gemeenschappelijke

uitdagingen, strategische thema's kunnen selecteren. Door de selectie van deze thema's zou een lange termijnvisie op de relaties tussen de Verenigde Staten en Europa kunnen ontstaan.

04.02 Jacques Simonet (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, en raison de ses nombreux contacts internationaux, a pu se rendre directement compte de la différence existant entre les positions de l'Union européenne et celles de la nouvelle administration américaine. Et s'il est encore trop tôt, aujourd'hui, pour déterminer précisément les futures lignes directrices de la politique républicaine, un certain nombre de spécialistes des relations internationales voient dans la période de transition actuelle une opportunité pour l'Union européenne de se positionner plus avantageusement par rapport à un certain nombre de questions, afin de mieux défendre la vision européenne des relations transatlantiques ainsi qu'une certaine vision européenne de la problématique de résolution des conflits.

Dès lors que le ministre présidera, dans quelques semaines, le Conseil des Affaires générales de l'Union européenne, je désirerais connaître son analyse sur une série de cas concrets, où Européens et Américains ont des intérêts à défendre sans pour autant partager une position commune.

Le premier point que je souhaiterais évoquer avec le ministre des Affaires étrangères est celui de la problématique du processus de paix au Proche-Orient qui manifestement, aujourd'hui, attend que les belligérants puissent reprendre l'initiative des négociations. Chaque mois qui passe réduit à néant le chemin déjà parcouru et les efforts mis en œuvre pour aider les Palestiniens à jeter les bases d'un Etat viable, qui serait le gage de l'apaisement dans la région et de la sécurité d'Israël.

Quelles sont les propositions concrètes que pourra, dans les semaines et les mois à venir, formuler l'Union en tandem avec les Etats-Unis, condition indispensable pour faire baisser la tension dans la région et trouver sur place des formules de compromis acceptables?

Le deuxième élément que je voudrais aborder est celui du partenariat avec la Russie, qui est une autre illustration de la relative opposition, en tout cas des divergences de vues, entre les positions américaine et européenne, illustrée par une baisse significative des budgets pour les programmes de dénucléarisation militaire en

Russie, le renvoi d'une cinquantaine de diplomates, la dénonciation d'activités commerciales favorisant la prolifération.

Ainsi, à l'estime des dirigeants américains, la Russie semble être redevenue une menace et non plus un partenaire, du moins, paraît être devenue une moindre priorité sur l'agenda présidentiel américain, alors qu'en contraste, les Européens semblent disposer à engager la Russie vers un partenariat et un dialogue approfondi sur les grandes questions économiques et stratégiques. Là encore, je voudrais connaître le point de vue du ministre, tant en sa qualité de représentant des Affaires étrangères belges qu'en celle de futur président de l'Union.

Le dernier élément sur lequel je voudrais interroger le ministre est celui de la problématique de la défense européenne. En effet, celle-ci a tout à gagner à sortir de l'équation, purement otanienne, dans laquelle Washington veut la figer et de cette vision un peu simpliste selon laquelle les Américains seraient le pouvoir indispensable en Europe. Telle est la vision que développait la secrétaire d'Etat, Mme Albright, en décembre 1996. Donc l'Union, dans le chef d'un certain nombre de dirigeants américains, est davantage perçue comme un instrument que comme un acteur et comme un paramètre d'une équation entre le coût du leadership américain et la soumission de l'Union.

Dès lors, au-delà des arrangements techniques qui, demain, seront nécessaires pour la transmission des capacités OTAN à l'Union européenne, dans le cas d'opérations où l'Alliance n'interviendrait pas en tant que telle, c'est toute la question de l'autonomie stratégique de l'Europe et donc de son rôle politique sur la scène mondiale qui va se trouver posée pour ceux qui auront à présider aux destinées de l'Union dans les prochains mois et les prochaines années.

En conclusion, monsieur le président, à l'estime de mon groupe, l'Union se doit de pouvoir développer un certain nombre d'instruments propres, comme l'Euro, comme une PESC cohérente, éthique, active et basée sur une stratégie globale, comme des instruments militaires et civils de gestion des crises, parce que ces instruments sont, selon moi, les garants de la capacité de l'Union européenne à défendre sa vision, ses intérêts, ses valeurs sur la scène internationale.

Je voudrais savoir si le ministre partage l'analyse selon laquelle l'intérêt est de tracer davantage

l'image de l'unité politique de l'Union européenne pour affirmer sa crédibilité sur la scène internationale et qu'il nous confirme que c'est ce à quoi il s'emploiera pendant les mois pendant lesquels il présidera le Conseil de l'Union européenne.

04.03 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, met de val van het IJzeren Gordijn en de bijhorende verschuivingen in de wereldstabiliteit kreeg de transatlantische samenwerking een vernieuwende betekenis. De transatlantische verklaring van 1990, alsmede de nieuwe transatlantische agenda en het actieplan van 1995 waren daarvan een uiting. In die documenten nemen de EU en de VS zich voor om echt samen te werken teneinde democratie, mensenrechten, beginselen van de rechtsstaat, open samenlevingen en open markten te bevorderen in de wereld van na de koude oorlog.

Ik wil best aannemen dat momenteel de relaties tussen de EU en de VS niet optimaal verlopen. Meningsverschillen tussen de EU en de VS hebben altijd bestaan. Men zou in dit verband de toenaderingspolitiek van Europa tot de Sovjet-Unie in de jaren '70, de aanpak van de energiecrisis in 1974, de Euro-rakettenkwestie van de vroege jaren '80 en de zaak rond de Siberische pijplijn van 1986 indachtig kunnen zijn. Ik ben het ook eens over het fundamentele karakter van sommige misverstanden. Europeanen en Amerikanen hebben een verschillende kijk op de wereld en dit zal niet overnacht veranderen. De misverstanden tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie moeten dan ook gerelativeerd worden. Bij nader inzien is er meer dat de EU aan de VS bindt dan andersom.

Inzake het Midden-Oosten liggen de gevoeligheden traditioneel anders en is de aanpak verschillend. Europa tracht een evenwichtige lijn te volgen die echter meer open staat voor het vraagstuk van een Palestijnse staat. Niemand ontkent de determinerende rol die de Verenigde Staten bij de oplossing van de crisis spelen en zullen blijven spelen. Nu de Verenigde Staten zich in het vredesproces minder possessief zo niet minder geëngageerd opstellen, moet de EU in samenspraak met de Amerikanen uitzoeken hoe de vrede in de regio kan worden hersteld. Dit houdt uiteraard een actieve rol in van de EU. In het vooruitzicht van ons voorzitterschap zetten wij ons hiervoor in.

Wat de veiligheid en de defensie betreft, blijven de Verenigde Staten en Europa gehecht aan de NAVO, het enige verdrag dat de twee zijden van

de Atlantische Oceaan bindt. Over het vraagstuk van de Europese defensie, dat wij niet als een alternatief van de NAVO zien maar daarentegen als een middel om de samenhang, de Europese bijdrage en het gewicht van Europa in het bondgenootschap te versterken, liggen de Amerikaanse en Europese standpunten waarschijnlijk dichter bij elkaar dan het soms lijkt. De Verenigde Staten aanvaarden het project van het Europese veiligheids- en defensiebeleid als het niet ten koste gaat van de solidariteit tussen de bondgenoten. Op dit ogenblik betreft de kern van het vraagstuk niet zozeer het evenwicht binnen de NAVO, maar veeleer Turkije en de betrekkingen van dat land met de Europese Unie. Momenteel spelen de Verenigde Staten een constructieve rol om de standpunten dichter bij elkaar te brengen.

Pour la Russie, des nuances existent, mais il ne fait pas de doute que les Etats-Unis recherchent, comme nous, le développement d'une relation constructive avec Moscou, même si la nature des relations EU-Russie et Europe-Russie est différente. Après l'élargissement, les frontières communes entre la Russie et l'union européenne seront fort importantes. Ces nuances n'empêchent nullement une coopération exemplaire entre les Etats-Unis et l'Europe au sein de l'OSCE.

Enfin, en ce qui concerne la Corée, l'implication de l'Union est plus grande, mais reste prudente et à moyen terme, le réengagement des Etats-Unis dans la région reste probable.

En définitive, le monde serait beaucoup moins sûr et les intérêts européens seraient moins bien servis sans cette coopération intense entre les Etats-Unis et l'Union européenne. Si j'ai bien compris, c'est exactement ce dont parle la communication de la commission à laquelle on a fait référence à juste titre.

Le gouvernement belge considère que l'Union doit tout entreprendre pour concilier les opinions divergentes sur la base des valeurs communes. Le dialogue et la coopération active dans tous les domaines possibles offrent les meilleures chances pour trouver des solutions à l'amiable. Il faut noter qu'une Europe unifiée et forte est plus à même d'atteindre cet objectif que les Etats membres isolés.

Nous souhaitons que le dialogue soit intense, profond et efficace, et souhaitons assister à des rencontres bien préparées, traitant des sujets politiques à l'ordre du jour, donnant lieu à des

débats sensés et reconnaissant que les positions respectives sont indispensables. Actuellement, les chefs d'Etat et de gouvernement se rencontrent en général deux fois par an, sans que ces réunions aboutissent à des résultats satisfaisants. On reproche à ces rencontres un caractère compliqué, lourd et inefficace. Il semble que les Américains estiment qu'une réunion par an soit suffisante. Face aux désaccords, entre autres ceux dont vous faites mention, nous pensons au contraire qu'il faut renforcer le dialogue, y compris au plus haut niveau, entre les chefs d'Etat et de gouvernement.

Vous pouvez rajouter à votre liste la politique européenne de sécurité, les Balkans, le Moyen-Orient, la Fédération de Russie, l'Ukraine, la non-prolifération, le commerce, les investissements et la biotechnologie. Dernièrement, lors de ma visite à Washington en avril, nous avons fait part de ces problèmes à notre interlocuteur américain; en outre, nous avons expliqué que si les négociations actuelles posent problème, nous allons tout d'abord nous pencher sur le processus de préparation des rencontres qui trahissent une certaine bureaucratisation. Il va de soi que la Belgique est disposée à y contribuer en concertation étroite avec les autres Etats membres, le haut représentant permanent et la Commission européenne.

En réalité, mes collègues du Conseil des ministres partagent cette vision, comme l'a démontré la réunion du Conseil des Affaires générales du 14 mai. Le Conseil européen souligne la nécessité de mettre en place des structures de négociation efficaces et confirme que les consultations Etats-Unis/Europe doivent avoir lieu de façon régulière et à tous les niveaux, y compris au niveau des chefs d'Etat et de gouvernement et insiste sur la réalisation de ces objectifs.

Dans sa communication, la Commission invoque quelques pistes de réflexion, dont notamment l'affinement de ce processus de préparation et la poursuite d'objectifs de moyen à long terme. La Belgique participe évidemment activement à ce processus. L'Union doit mener un dialogue engagé et efficace avec les Etats-Unis visant à une bonne relation avec ce pays qui joue un rôle principal dans le monde. La visite que nous avons rendue à Washington nous a permis de nous rendre compte de l'utilité des consultations mutuelles. C'est pourquoi je suis résolu à persévérer dans ce sens.

J'émettrai encore un certain nombre de considérations par rapport aux questions que vous

avez posées, par exemple sur le Moyen-Orient, sur la Russie, en matière de défense européenne.

En ce qui concerne le Moyen-Orient, mon sentiment est qu'aujourd'hui à Washington, il y a une tendance lourde qui veut rompre avec l'administration Clinton. On a presque parfois l'impression que le symbole suffit. Il suffit donc que la position soit différente, le plus possible, de celle de Clinton, pour que ce soit cette position que l'on mette en avant. On a l'impression aussi que parallèlement à ce que l'on pourrait appeler une démarche assez simpliste sur le plan de la symbolique politique, il y a toujours le filet de sécurité qui permet, si nécessaire de revenir à autre chose. Ce filet s'appelle Colin Powell. Il est clair qu'entre la ligne Bush-Cheney et la ligne Powell, il y a une tonalité et un contenu différent.

Ce que je crois, c'est que la méthode Bush-Cheney est difficilement tenable à terme. Il est difficile pour les Etats-Unis de continuer longtemps dans cette voie-là. C'est un pari que l'on fait mais je ne pense pas qu'ils puissent tenir longtemps. On le constate au vu de ce qui se passe avec la Chine, par exemple. Je ne sais pas s'il s'agit d'une stratégie élaborée et sophistiquée - j'espère que c'est le cas sinon ce serait plus grave - mais on a l'impression, quand on parle avec les deux tendances, que la ligne Bush-Cheney correspond à la culture de la guerre froide. On a l'impression que le monde n'a pas évolué depuis toutes ces années et que l'on se trouve dans une sorte de bain mental qui n'a rien à voir avec la réalité du monde d'aujourd'hui. Par contre, Colin Powell a, lui, une culture, une rhétorique et une conviction qui sont beaucoup plus modernistes; il a intégré les paramètres nouveaux de la géopolitique actuelle.

Prenons l'exemple du Moyen-Orient. J'ai dit que, pour le moment, l'administration Bush est moins possessive du dossier. Bien sûr, elle veut agir autrement que Clinton. Elle ne va donc reprendre ni la stratégie, ni la méthode Clinton. Mais un autre élément intervient aussi. Je suis convaincu qu'elle est aussi préoccupée de ce qui se passe là-bas que Clinton. Je ne crois pas qu'elle soit moins préoccupée du Moyen-Orient que l'ancienne administration. Du reste, elle ne peut pas se le permettre; elle est obligée d'avoir cette même préoccupation. A mon sens, les Etats-Unis sont moins possessifs, peut-être pour des raisons sincères parce qu'ils pensent que l'Union européenne peut intervenir efficacement, mais je crois plutôt qu'ils le sont parce qu'ils estiment qu'il serait préférable pour eux de partager les risques de ce dossier avec d'autres partenaires. En

réalité, ils héritent d'un dossier très complexe et très compliqué et ils savent qu'il sera très difficile de le mener à bien. Quel intérêt ont-ils à être les seuls à mener la négociation?

A mon avis, il y a là une perspective pour l'Union européenne. La question est de savoir si cette ouverture va durer longtemps. Je n'en sais rien. Pour le moment, j'ai toujours le sentiment qu'en ce qui concerne ces sujets, l'administration Bush est en recherche d'une position. On n'a pas l'impression que sa position soit définitivement arrêtée. L'ouverture existe donc mais le rôle que pourrait jouer l'Europe ne dépend pas uniquement des Etats-Unis mais aussi d'Israël.

Je pense que l'Europe pourrait à la fois apporter des assurances aux Palestiniens et être un levier plus efficace pour les amener à faire un pas vers le dialogue. De ce point de vue-là, l'ouverture est plus importante pour les raisons que je viens d'évoquer: la question dépend en grande partie des Etats-Unis mais pas uniquement; il faudra voir comment Israël réagit par rapport à cette affaire. Je puis dire en tout cas qu'Israël est extrêmement sensible à tout ce que l'on peut dire. Un de mes collègues estimait que c'était ennuyeux pour l'Union européenne car elle sera sans cesse forcée de choisir entre un jugement critique et honnête des faits et l'utilité politique. En effet, dès que l'on pose un jugement de valeur fondé sur une observation honnête des faits, Israël considère automatiquement que l'on prend parti, ce qui n'est pas le cas. La neutralité n'implique pas que l'on abandonne son droit légitime à l'objectivité et l'élaboration d'un jugement critique.

La difficulté pour l'Union européenne dans ce processus dépend, à mon sens, de la perception que les parties auront de cette neutralité de l'Union européenne.

J'en arrive ainsi au deuxième point. L'idée avancée actuellement de constituer un groupe de partenaires externes avec un groupe de partenaires directement branchés sur la région et d'essayer d'élargir la négociation à ces deux entités, peut être intéressante. Certains suggèrent de faire jouer dans cette négociation les Etats-Unis – cela va de soi –, l'Union européenne qui doit tenter de trouver la plus grande convergence possible avec la position américaine même si son rôle est un peu différent, les Nations unies et la Russie. Quant aux partenaires directement branchés sur la région, il y a Israël et la Palestine ainsi que certains pays de la région comme l'Egypte et la Jordanie. Cette idée fait son chemin pour le moment.

J'en viens à la Russie. On peut tenir le même raisonnement à l'égard de ce pays mais la différence conceptuelle est plus grande. Au niveau européen, pour toutes sortes de raisons, de proximité géographique, de réalités régionales et pour les raisons dont j'ai parlé tantôt, à savoir qu'une fois que l'élargissement aura eu lieu, nous aurons des frontières très importantes avec la Russie, nous sommes, dès lors, beaucoup plus conscients du rôle d'acteur majeur que conserve la Russie dans toute cette partie de l'Europe.

Par contre, les contacts que j'ai eus avec Mme Rice, par exemple, sont presque caricaturaux. "Le PIB de la Russie est moins important que celui de la Belgique. Donc dans un raisonnement assez simple, la Russie est beaucoup moins importante que la Belgique pour nous. Surtout pas d'euphorie avec la Russie. Il faut la traiter exactement comme l'y autorise son véritable poids". Une attitude pareille n'est, bien entendu, pas loin du mépris.

Cela nous pose donc un réel problème. A propos de la Yougoslavie, par exemple, Mark Eyskens avait très bien développé ce raisonnement consistant à se demander pourquoi ne pas mouiller plus la Russie, en mission déléguée, dans des opérations de diplomatie internationale. Pourquoi ne pas les charger de certaines responsabilités dans les relations diplomatiques sur le plan international? Pourquoi ne pas leur reconnaître un certain savoir-faire et un statut d'acteur important? Cela canaliserait leur énergie et guérirait aussi la Russie, dans une certaine mesure, des frustrations et des humiliations que les Russes ressentent à juste titre. Je m'inscris beaucoup plus dans cette approche relationnelle vis-à-vis de la Russie que dans une perception assez simpliste et ouderwets qui ne correspond pas à l'évolution réelle des choses.

Sur le plan de la défense européenne, nous nous trouvons à nouveau face à deux positions. Je crois toutefois sincèrement que les Américains commencent à percevoir les limites que nous nous imposons dans ce domaine, et pour cause. Mais ils perçoivent également le côté positif et complémentaire que la défense européenne peut représenter dans le cadre de l'OTAN. De ce point de vue-là, j'ai l'impression qu'ils font un réel effort pour convaincre la Turquie de bouger. Cela dit, je ne sais pas jusqu'où va leur effort. Je suis incapable de le dire maintenant.

Cependant, je pense que la défense européenne a évidemment besoin d'autonomie. Mais celle-ci

doit être très proche de la concertation permanente avec l'OTAN. Il ne faut pas que cela devienne un corps complètement indépendant de l'OTAN. Je crois même que l'évolution de la défense européenne doit s'inscrire progressivement dans le temps. L'autonomie peut aussi s'approfondir en faisant la démonstration de notre parfaite solidarité avec l'OTAN. Donner l'impression que l'on veut, à terme, se découpler totalement de l'OTAN serait, à mon avis, une erreur.

Quant aux relations entre l'Union européenne et les Etats-Unis, et même si d'aucuns n'aiment pas cela, je crois qu'il est indispensable de faire tout ce qui est en notre pouvoir pour approfondir celles-ci.

Pour en revenir à ces rencontres transatlantiques, je crois qu'il faudrait peut-être essayer de convaincre les Etats-Unis d'avoir de vraies discussions d'options politiques. Car cela reste toujours dans un cadre extrêmement lourd, très technocratique et bureaucratique. C'est d'ailleurs un des reproches qu'ils formulent à notre rencontre. Ils estiment que cela représente beaucoup d'efforts et de dépenses pour un résultat médiocre. C'est de l'énergie perdue.

Je me demande par conséquent si organiser une réunion classique et une réunion à haut niveau avec des agendas politiques réduits ne vaudrait pas mieux que deux réunions qui sont quasiment devenues impayables. Car sachez qu'à l'heure actuelle, c'est tout à fait "barnumesque" de ce point de vue là.

De **voorzitter**: Ik denk dat we de minister moeten danken voor dit diepgaande gesprek over de relaties met de Verenigde Staten. Volgens mij zal dit in de volgende zes maanden een van de moeilijkste en ingewikkeldste politieke punten zijn. Er is trouwens nog niet gesproken over de grote divergentie van de handelsproblematiek, de WTO. De houding van de Verenigde Staten jegens een land wordt immers vaak bepaald door het economische cijfer van dat land. Kijk maar naar de houding van mevrouw Rice ten opzichte van Rusland. Bedenk daarbij dat België slechts een klein land is en zijn economisch cijfer daarmee in overeenstemming is. Alles wordt vertaald in economische termen en dat heeft uiteraard ook consequenties voor de economische belangenfeer tussen Europa en de Verenigde Staten. Ik denk dit het belangrijkste, maar ook het moeilijkste debat is dat moet worden aangevat.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van de heer **Ferdj Willems** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nieuwe vlaag van geweld in Algerije, waarbij Berbers cultureel en sociaal onderdrukt worden" (nr. 4581)

05 Question de M. **Ferdj Willems** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la nouvelle vague de violence en Algérie et la répression culturelle et sociale des Berbères" (n° 4581)

05.01 **Ferdj Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het is bijna een traditie geworden dat wij het woord nemen als relatief kleine volkeren verdrukt worden.

Ik wil erop wijzen dat het hier gaat om een grote cultuur. Ik zou daarover een lange uiteenzetting kunnen houden maar dit is uiteraard niet nodig. De Berbercultuur gaat terug op een van de oudste culturele uitingen in Afrika met wortels tot in de cultuur van Carthago. Dit uit zich in hun taal, muziek, literatuur, culinaire tradities, kledij, religie, gezinsstructuren, economie, enzovoort. Kortom, de Berbers vertegenwoordigen een stukje patrimonium van de mensheid.

Het gaat hier om een relatief kleine cultuur. Laten we toch niet vergeten dat de Berbers in Algerije zowat 20 tot 30% vertegenwoordigen van de totale bevolking wat neerkomt op ongeveer 10 miljoen mensen. In heel de Maghreb wordt hun aantal geschat op 25 tot 30 miljoen.

Deze cultuur werd zwaar verdrukt, gekoloniseerd, geïslamiseerd en gearabiseerd. Ondanks dit alles is deze cultuur blijven bestaan en kende in 1980 zelfs een zogenaamde "Berberse lente". Het gaat hier om een zeker reveil waarbij de taal eindelijk werd erkend en in 1996 zelfs in de Grondwet van Algerije werd opgenomen. Ook in de media en in het onderwijs zijn ze – weliswaar beperkt – aan bod gekomen.

Actie lokt reactie uit en er is dan ook zware tegenwind gekomen vanuit fundamentalistisch Arabisme, meer bepaald door het FIS en de GIA. Het hoogtepunt van deze reactie was toch wel de moord op de zanger Matub op 25 juni 1998. Hij had het aangedurfd de fundamentalisten te bestrijden.

Ik heb een zekere bewondering voor de vrijheidsliefde van die cultuur. Vandaag komt die cultuur opnieuw in de verdrukking. Het gaat deze keer niet alleen over hun religieus-culturele maar

vooral ook sociale identiteit. Deze cultuur voelt zich verdrukt in zijn vermogen tot arbeid en huisvesting.

De relletjes die aandacht kregen in de media hebben tientallen doden opgeleverd. De geweldpleging vond plaats aan beide kanten. De reacties liegen er niet om. Een kleinere partij in Algerije, die deze bevolkingsgroep steunt, het Rassemblement pour la Culture en la Démocratie, is uit de regering getreden. Zij vragen bovendien een onderzoek naar de feiten. President Bouteflika heeft beloofd een onderzoek te laten uitvoeren. Kofi Annan heeft zelfs beloofd een VN-gezant ter plaatse te zullen sturen.

Wat kan de minister doen om dit geweld tegen de Berbers tegen te gaan? Doen wij op Europees niveau iets? Kunnen wij dit thema aankaarten? Kunnen wij een onderzoek vragen? Ziet de regering een mogelijkheid om de Berberse cultuur te steunen?

05.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, België is ten eerste ontsteld over de twee weken van ongeregeldeheden in Kabylië met een zeer zware balans van tientallen doden en een zeer groot aantal gewonden. Deze slachtoffers zijn te voegen bij die van de zeer precare interne toestand waarin Algerije zich sinds enkele jaren bevindt en die elke maand te veel slachtoffers eist. België veroordeelt dit geweld in Kabylië, wat de oorsprong ervan ook mag zijn. Wij hopen dat de onafhankelijke onderzoekscommissie opgericht door president Bouteflika spoedig de verantwoordelijkheid kan vaststellen en de schuldigen aanwijzen opdat ze zouden kunnen worden gestraft.

De benoeming van de heer Bohat, zelf afkomstig uit Kabylië, aan het hoofd van deze onderzoekscommissie zal moeten toelaten om vlug een opheldering te bekomen over de werkelijke gebeurtenissen. Een eerste analyse schijnt uit te wijzen dat de gewelddadige manifestaties, buiten een blunder van de politie, hun hoofdoorzaak vinden in de vertwijfeling waarmee de jeugd wordt geconfronteerd bij de recente evolutie van de Algerijnse samenleving.

Sociale problemen als werkloosheid en woningtekort alsmede de economische crisis blijven inderdaad de Algerijnse samenleving diepgaand ondermijnen. In Kabylië blijven bovendien aanspraken inzake eigenheid en cultuur zwaar doorwegen op de maatschappij. De cultuur en de taal van de Berbers vormen een waardevolle erfenis van een oorspronkelijke en

eeuwenoude samenleving. Zij zal de mogelijkheid tot expressie en ontplooiing moeten zien te vinden binnen het kader van de Algerijnse staat. Het komt de Algerijnen toe de modaliteiten hiervan te bepalen. In deze context bestaat mijn eerste reactie erin de versnelling van de hervormingsplannen en de modernisering van de economie zoals voorgesteld op 26 april 2001 door president Bouteflika, aan te moedigen. In dat perspectief menen wij dat de toenadering tot de EU, vooral door het bijna afgeronde associatieakkoord EU-Algerije, een belangrijke positieve bijdrage kan leveren. Ook de heropname van Algerije in de lijst van 25 concentratielanden moet in die zin worden begrepen.

Het overleg op Europees niveau op het vlak van de mensenrechten dat integraal deel uitmaakt van onze politieke dialoog met Algerije, dient eveneens te worden verstevigd. In dit perspectief meen ik dat het proces van hervorming der instellingen en de vooruitgang van de democratie ook aan de vertegenwoordigers van de Berbergemeenschap moeten toelaten om een betere respons te vinden op het nationale vlak. België zal niet nalaten hiertoe bij te dragen, zowel op bilateraal als op Europees vlak.

05.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik ben tevreden met uw antwoord en met de gebruikte terminologie. Ik beklemtoon hoe hier een concreet actiepoint kan worden gevonden naar het fundamentalisme van bepaalde islamitische groepen. Die hebben enkel kans en bloeien enkel op als zij gepaard gaan met vertwijfeling zoals hier. Denk maar aan Palestijnen en Saharawi's. Daar waar de islam niet onmiddellijk gepaard gaat met sociaal onrecht, is die veel minder gevaarlijk dan men tracht voor te houden. Het is enkel wanneer een islamitische bevolkingsgroep tegelijk wordt gefrustreerd, dat zij gevaarlijk wordt en dat men de islam gaat gebruiken als een element om de frustraties te uiten. Dat is hier manifest het geval. Uit uw reacties zou ik duidelijk willen kunnen opmaken dat u hiermee rekening houdt. De islam is maar gevaarlijk als hij wordt misbruikt, wat hier het geval is.

U verwijst ook naar opname van Algerije in de lijst van concentratielanden. Vroeger maakte Algerije daar deel van uit, meen ik mij te herinneren. Algerije verdween daaruit door de precare toestand van dat land. Daarvoor zullen wij ons wenden tot staatssecretaris Boutmans.

Voorzitter: Pierre Chevalier.
Président: Pierre Chevalier.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van de heer Karel Pinxten aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de 'geheime' Belgische plannen in Congo" (nr. 4602)

06 Question de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les projets 'secrets' de la Belgique au Congo" (n° 4602)

06.01 Karel Pinxten (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel deze vraag omdat ik verbaasd was vanwege een bericht van het persagentschap AFP. Ik heb samen met u ervaren dat dit niet altijd even betrouwbaar is als persagentschap. Het bericht dateert van 24 april 2001. Ik heb sindsdien geen enkele reactie op dit bericht gezien, anders zou ik de vraag niet hebben gesteld.

Hoe dan ook, het is een merkwaardig bericht. Ik zal het bericht van 24 april trouwens even voorlezen en er daarna een vraag aan koppelen. Het bericht luidt als volgt: "De rebellen van het Congolees bevrijdingsfront dat gesteund wordt door Oeganda, beschuldigen België en Frankrijk ervan een geheim plan te hebben dat erop gericht is het regime in Kinshasa te ondersteunen". Wat verder volgt de uitspraak van Jean-Pierre Bemba, leider van het bevrijdingsfront, aan het AFP, en ik citeer: "Met het plan willen de twee westerse landen de huidige regering van het democratische Congo steunen en bepaalde oppositieleiders fysiek elimineren". Wat verder zegt de heer Bemba: "Het plan wordt gefinancierd door fondsen van de geheime diensten van België en Frankrijk. Hij beweert zijn informatie te hebben verkregen uit, en ik citeer: "Bronnen die dichtbij die diensten staan".

In Congo bestaat uiteraard heel wat verwarring, maar zelfs al houdt men daarmee rekening, dan nog is de inhoud van dit bericht van verregaande aard. Aangezien dit nergens enige reactie uitlokte, wens ik van de minister te vernemen of dit bericht hem of zijn diensten bekend is. Wat is het waarheidsgehalte of het onwaarheidsgehalte van dit bericht en van deze beweringen in verband met een geheim plan tot fysieke eliminatie van bepaalde oppositieleiders en omtrent de financiering hiervan. De fysieke eliminatie van personen roept wellicht reminiscenties op in dit parlement.

Ik voeg er meteen aan toe dat, mocht voornoemd

citaat wel degelijk afkomstig zijn van de heer Bemba, zulks wijst op interne communicatieproblemen in Congo tussen de verschillende partijen enerzijds en de regering anderzijds. Dit is geen positieve berichtgeving met betrekking tot de evolutie aldaar. Ik weet uiteraard niet of het citaat in de mond van de heer Bemba mag worden gelegd; ik gaf alleen het citaat en de bronnen terzake.

06.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik nam eveneens nota van een krantenbericht waarin België en Frankrijk ervan worden beschuldigd een geheim plan te hebben dat erop gericht is het regime in Kinshasa te ondersteunen enerzijds en bepaalde oppositieleiders fysiek te elimineren anderzijds. In het artikel wordt gestipuleerd dat het vermeende plan zou worden gefinancierd door fondsen van de Belgische en Franse geheime diensten.

Ik kan u ervan verzekeren dat ik deze beweringen als totaal ongegrond beschouw. Het gaat louter en alleen om hersenspinsels, zoals de Franse minister van Buitenlandse Zaken zei.

Ik herhaal dat België zich actief inzet om een bijdrage te leveren tot het vinden van een degelijke oplossing in Congo en in het gebied van de Grote Meren. Dit is geen gemakkelijk proces dat bovendien heel wat tijd en energie vergt. Toch kijk ik hoopvol uit naar de resultaten van de Belgische inspanningen en naar de zoektocht naar vrede in Congo en in de regio van de Grote Meren.

Je voudrais ajouter que depuis plusieurs mois, je rentre très régulièrement en contact avec Jean-Pierre Bemba. Je l'ai encouragé à adhérer à l'esprit des accords de Lusaka et à respecter ce qui lui a été demandé.

Ik voel zeer goed aan dat de heer Bemba heel ongeduldig is. Hij is niet erg tevreden; hij beweert dat België te openlijk steun geeft aan Joseph Kabila, wat niet waar is. Wij proberen op een eerlijke manier te handelen om een dialoog mogelijk te maken en de voorwaarden te bieden die zo'n dialoog kunnen doen slagen. Dat is ons doel.

Als ik alle geruchten uit Congo of uit sommige partijen die bij de Congolese problematiek zijn betrokken, moet natrekken, dan heb ik niet genoeg aan de dag en de nacht. Ik heb, bijvoorbeeld, gisteren een papier gezien waarop men zei dat mijn zoon lid of aandeelhouder is van Gécamines. Dat wist ik niet. Ik heb dat gelezen.

06.03 Karel Pinxten (CVP): Gelukkig voor hem.

06.04 Minister Louis Michel: Dat zijn leugens, maar ik denk dat een bekwaam en eerlijk man zoals u het verschil kan maken tussen valse geruchten en geruchten ten gronde. C'était sans doute pour rire que vous m'avez posé cette question.

06.05 Karel Pinxten (CVP): Ik wou gewoon de vraag stellen omdat ik het een dusdanig merkwaardig persbericht vind. Ik weet zelfs niet of de heer Bemba die woorden in de mond heeft genomen. Ik wou gewoon vragen of de minister van Buitenlandse Zaken, die een heel departement ter beschikking heeft, dit heeft laten controleren en of hij de precieze draagwijdte zou willen verduidelijken. Ik heb daar een helder antwoord op gekregen dat niet verschilt van mijn opinie van het bericht. Ik wil u dat ook zeggen. Ik vind het toch een zeer merkwaardig en zeer vergaand bericht. Klopt het citaat?

06.06 Minister Louis Michel: Dat weet ik niet. Ik kan mij niet garant stellen voor wat AFP vertelt, mijnheer Pinxten.

Je ne peux pas me porter garant des informations fournies par l'Agence France Presse. J'ai vécu de près cette situation. Je ne peux vous dire si c'est vrai ou non. *(Interruption)*

Je suis très content que vous ayez posé une question mais j'ai déjà dit qu'il s'agissait d'élucubrations.

Je peux vous dire que j'ai un contact téléphonique régulier avec M. Bemba. Je l'ai rencontré deux fois. Il est vrai qu'à la demande du facilitateur Masire avec qui je suis aussi constamment en contact, hebben wij Bemba voortdurend proberen te overtuigen een beetje geduld te hebben, kalm te blijven en zich in te schakelen in het Lusaka-akkoord. Dat werkt. Ik voel echter goed aan dat hij écht ongeduldig wordt.

Bemba stelt dat Kabila niet op een wettelijke manier is aangesteld. Ik kan dat begrijpen. Ik antwoord Bemba steeds dat in Congo op dit ogenblik niemand legitimiteit heeft. Waarom niet? In Congo bestaat geen legitimatiesysteem. Kabila is niet wettelijk, Bemba evenmin.

Ik dring er bij Bemba op aan kalm te blijven en geduld te oefenen. Masire zal een vergadering beleggen met de MLC, de RCD-Goma en met de RDC-Kinshasa. Afgevaardigden van deze 3

groepen kwamen samen in Lusaka en tekenden een akkoord. Ik heb het akkoord gelezen. Het is, mijns inziens, niet slecht en herneemt inzake Congo de understanding van de Lusaka-akkoorden. Hij wou dat Kabila dit akkoord samen met hem zou ondertekenen. Op die manier zouden beiden "hetzelfde statuut" hebben. Ik beklemtoon dat we voortdurend inpraten op Bemba en Kabila om hun relaties te verdiepen. Dit vraagt veel werk. We moeten blijven verder werken. We blijven in contact met Bemba die een beetje gefrustreerd is omdat België Joseph Kabila legitimiteit heeft gegeven door hem te ontvangen als een legitiem president. Ik blijf erbij dat we juist gehandeld hebben. Er is een evolutie merkbaar in Congo. Ik beschik over andere informatie die mij overtuigt dat er in Congo positieve veranderingen bezig zijn. Ik kan het niet helpen dat Bemba ontevreden is. Als hij deze uitspraken gedaan heeft, zijn het hersenspinsels.

Ik herhaal en beklemtoon dat er geen geheim plan is. Meer zelfs, er bestaan, mijns inziens, ook geen geheime fondsen. Mocht dit het geval zijn, dan zou minister Vande Lanotte daarvan reeds lang op de hoogte zijn en zou het geld reeds gebruikt zijn!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "bepaalde uitspraken van een kabinetslid over de heer Jean-Pierre Bemba" (nr. 4648)

07 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "certains propos tenus par un collaborateur de cabinet au sujet de M. Jean-Pierre Bemba" (n° 4648)

07.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik deel uw standpunt dat men moeilijk al de geruchten, valse en gegronde, kan natrekken. Ik was echter verrast in Het Nieuwsblad van 8 mei 2001 te lezen dat Jean-Pierre Bemba een lans brak voor meer neutraliteit. Ik was eveneens verrast door zijn bewering dat in België een complot werd gesmeed om hem fysiek uit te schakelen. Misschien had ik het bij verbazing gelaten, mocht ik niet op hetzelfde ogenblik van twee verschillende personen uit Kampala het bericht hebben gekregen over hetgeen er in de lokale kranten over België geschreven werd.

De heer Bemba beweert dat na het officieel interview een kabinetsmedewerker van de

minister hem gezegd zou hebben dat hij mogelijk dezelfde weg zou opgaan als Patrice Lumumba als hij teveel stokken in de Belgische wielen zou steken. Er is terecht al een aantal keren gewezen op de noodzaak van een neutrale positie van de minister die meewerkt aan vredesonderhandelingen, in dit geval de mogelijke uitvoering van de akkoorden van Lusaka. Welnu, in dat licht zijn, mijns inziens die uitlatingen zwaarwichtig genoeg om na te trekken of ze correct zijn. Als dat het geval zou zijn, dan is dat ontoelaatbaar voor een kabinetslid. Misschien val ik enigszins in herhaling wanneer ik vraag of de minister hierop gereageerd heeft. Zal dat tijdens de volgende gesprekken met de heer Bemba, eventueel zijdelings, ter sprake komen? Dan kan hier definitief een punt achter worden gezet en kan het gerucht uit de wereld worden geholpen.

07.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik heb nota genomen van het artikel in Het Nieuwsblad van 8 mei 2001 waarin gesteld wordt dat een lid van mijn kabinet aan Jean-Pierre Bemba zou hebben gezegd dat "hij mogelijk dezelfde weg opgaat als Patrice Lumumba als hij teveel stokken in de Belgische wielen steekt". Ik kan u verzekeren dat ik erop vertrouw dat mijn kabinetsmedewerker zulks niet aan de heer Bemba heeft gezegd. Er zijn slechts weinig kabinetsmedewerkers die de gelegenheid hebben gehad om met de heer Bemba te spreken. De enige die de heer Bemba geregeld ontmoet, is Paul Van Goethem. Hij is hier vandaag aanwezig en u kunt hem dus ondervragen. Misschien moet een onderzoekscommissie worden opgericht die nagaat of de geruchten waar zijn.

Ik kan u trouwens melden dat mijn kabinetsmedewerker op 4 mei 2001 in de Zambiaanse hoofdstad Lusaka een onderhoud heeft gehad met de heer Bemba, en dit in aanwezigheid van de Belgische ambassadeur. Ik heb dus ook de Belgische ambassadeur ondervraagd. Deze laatste bevestigt dat het gesprek in een vriendelijke en constructieve sfeer is verlopen. Tot daar de inlichtingen die ik u kan verschaffen.

Mijnheer de voorzitter, ik moet hier wel aan toevoegen dat ik meer en meer problemen heb met de manier waarop ik in de commissie word ondervraagd. Begrijp me goed: ik sta open voor de vragen en wil daar eerlijk op antwoorden. Wij moeten ons er echter collectief van bewust zijn dat dergelijke vragen veel schade aanrichten aan de Belgische politiek in Afrika. Ik heb geen geheimen. Wel heb ik confidentiële en discrete contacten met veel personen en u begrijpt dat ik niet alles publiek

kan meedelen. Ik kan niet vertellen wat de heer Bemba mij zegt of wat hij vraagt aan Kabila mee te delen. Ik kan u evenmin de vragen van Kagame herhalen. Ik heb gisteren bijvoorbeeld de heer Vedrine erop attent gemaakt dat het nuttig zou zijn dat de Fransen opnieuw normale relaties met Kigali zouden aanknopen. Dat kan ons immers helpen. Dat kan ik echter niet onmiddellijk openbaar verkondigen.

Nogmaals, wij hebben geen geheim plan. Ik heb u dat al uitgelegd. Wij proberen de betrokkenen bij elkaar te brengen en hen bij problemen effectief te steunen.

Je comprends que vous posiez ce type de questions mais, dans ce cas, je préférerais que l'on fasse ce que le ministre Derycke avait suggéré un jour.

Je l'ai fait au Sénat dernièrement, je veux bien que l'on organise des réunions de la commission à huis clos et que vous m'interrogiez. Je veux bien vous dire tout ce que je sais et tout ce que je fais, mais vous comprendrez que, si l'on continue à poser ce type de questions en séance publique, je n'aurai bientôt plus de politique, je n'aurai plus la possibilité d'avoir une ligne cohérente. Il ne faudra pas me reprocher par après qu'il n'y a plus d'espace pour aider.

Demander d'un côté que l'on essaie d'obtenir des résultats en ce qui concerne la politique menée en Afrique Centrale et, de l'autre, rebondir sans cesse sur des éléments qui ne sont que des rumeurs, cela me semble difficile.

Ik zie niet goed in op welke manier ik nog over een ruimte kan beschikken om positief te kunnen werken. Dat is echt moeilijk. Het is normaal dat u mij die vragen stelt, ik verwijt u niets. We zouden het op een andere manier moeten doen. Ik kom graag een rapport voorstellen van alles wat wij gedaan hebben of onze intentie uiteenzetten. Dat is geen probleem.

S'il s'agit chaque fois de petits éléments, ce n'est pas possible! Je ne vois pas pourquoi un collaborateur irait rapporter pareille chose! Ce que je crois, pour vous dire la vérité, c'est que ce collaborateur sert de bouc émissaire au fait que Bemba m'en veut de ne pas l'avoir encore officiellement invité sous le statut d'un chef d'Etat. Ce que Bemba attend de moi, c'est que je l'invite tout comme j'ai invité Joseph Kabila et Kagame. Ce que Bemba veut, c'est acquérir, aux yeux d'un certain nombre d'interlocuteurs internationaux, un statut équivalent à celui de Joseph Kabila.

Certes, Joseph Kabila n'a en définitive pas plus de légitimité que Bemba, mais le problème, c'est que la situation de Kabila est différente. Ce dernier a fait le tour d'un certain nombre de pays et qu'on le veuille ou non, il a virtuellement assis une certaine légitimité en tant qu'interlocuteur. Je ne suis pas plus favorable à Kabila qu'à Bemba. Le problème ne réside pas là. Je constate simplement que Kabila a réalisé un certain nombre de choses que nous avions demandées, pas toutes! Ainsi, hier matin, vers 10 heures - il n'y a pas de secret - je l'ai appelé parce que j'avais lu dans la presse que des enfants soldats risquaient d'être fusillés. Je lui ai demandé si ces informations étaient correctes. Il m'a assuré qu'il ne se passerait rien et que les enfants soldats ne seraient pas fusillés. J'ai également abordé d'autres sujets importants.

Si le parlement désire poursuivre sur la lancée actuelle, je me soumettrai sans problème.

Het beste zou zijn om, zoals de heer Derycke voorstelde, regelmatig verslag uit te brengen.

Il n'y a pas de problème. Je veux bien rapporter tout ce que vous voulez et expliquer en fait où nous en sommes. Je l'ai déjà fait, mais nous pouvons encore actualiser la question. C'est selon!

07.03 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb ook al een werkwijze gevraagd die daarbij aansluit. Ik heb gevraagd om meer systematisch en ten gronde te werken. Het is precies vanuit dezelfde bezorgdheid rond een aantal dossiers dat ik dat soort vragen stel. Ik word er zelf ook over ondervraagd. Er zijn wel meer mensen die wensen dat het vredesproces te Congo vordert. Misschien moeten we effectief een werkwijze afspreken, zodat het niet blijft bij de stelling dat we onze werkwijze beter zouden aanpassen aan een aantal dossiers.

07.04 De **voorzitter**: Ik zou even willen tussenkomen, niet zozeer als commissievoorzitter maar als lid van deze commissie. Ik stel vast dat men in het anekdotische begint te vervallen. Ik heb namelijk de indruk, althans als ik goed ben ingelicht, dat een aantal mensen niet graag hebben dat deze regering een bewuste politiek voert.

Mevrouw Laenens, ik verklaar mij nader. Ten eerste, ik herinner me de tijd dat door de vorige regering zelfs niet werd gesproken over Afrika. Enkele partijen hadden wel een visie en ook een

actie op het terrein, die ze blijkbaar liefst voor zichzelf wilden houden.

Ten tweede stel ik vast dat deze regering op dat vlak vooruitgang boekt en door de Europese Unie werd gevraagd om de leiding te nemen in dat dossier. Ik was er zelf getuige van toen ook op de Wereldbank te Washington aan de minister werd gevraagd om de leiding te nemen in het herstructureringsplan. Volgens mij zijn dat positieve zaken.

Tot mijn grote spijt stel ik het volgende vast. Mevrouw Laenens, ik heb ook mijn inlichtingen. U wordt opgebeld uit Kampala en ik kan ongeveer vermoeden door wie u opgebeld werd.

Ik las echter een artikel in de Oegandese pers van bepaalde Europese parlementairen. Het gaat om Euro-MP. Hun artikelen en interviews gegeven in De Standaard worden naar de Oegandese pers vertaald om te melden dat de daden van België totaal verkeerd zijn. Ik heb het artikel bij me. De heer Van Hecke wil blijkbaar zijn eigen actie voeren. Hij discrediteert de regeringspolitiek, wat als lid van de oppositie begrijpelijk is. De heer Van Hecke zegt dat België of de heer Michel een nieuwe Mobutu creëert in de figuur van Kabila. De heer Van Hecke laat mensen komen naar België. In de Oegandese "New Vision" laat hij publiceren dat hij erbij was toen de tweede hoogstgeplaatste persoon van de geheime diensten van Oeganda in België was.

De heer Derycke heeft volledig gelijk als hij zegt dat we in dit parlement het debat ten gronde moeten voeren. Het mag niet gericht zijn op de export van oppositiespelletjes naar het buitenland, waarbij wordt gezegd dat alles wat België doet, verkeerd is. We moeten laten weten dat deze regering zeker door de meerderheid maar hopelijk door het hele parlement gesteund wordt in haar daden. Men kan kritiek hebben op de methode of op bepaalde aspecten.

Onze regeringspolitiek wordt echter internationaal gewaardeerd, anders zou de Europese Unie of de Wereldbank niet vragen dat de minister of de regering daarin de leiding neemt. Sommigen vinden het blijkbaar plezant om hun eigen interviews in het buitenland te laten vertalen met als inhoud: "Kijk eens hoe slecht het loopt in België!" Dat is een bijzonder bedenkelijke manier van handelen.

Mijnheer Pinxten, ik merk dat u verwonderd bent. Ik heb de artikels bij me. Ik wil ze u gerust bezorgen.

Ik ben het er met de minister volkomen over eens dat we erover moeten nadenken op welke manier er hier een ernstig debat kan worden gevoerd over de grond van de zaak, over het rapport van de VN. Dat is veel belangrijker. De exploitatie en de uitbuiting van de rijkdommen in Congo is belangrijker dan het spelen van spelletjes van oppositie tegenover meerderheid, waarna die spelletjes worden geëxporteerd.

Mijnheer de minister, verontschuldigd mij voor dit intermezzo.

07.05 Karel Pinxten (CVP): Mijnheer de voorzitter, vooraleer te reageren, zou ik graag de betreffende artikelen lezen. Dat is mijn gewoonte. Het zijn namelijk geen artikelen uit een krant die hier gelezen wordt.

07.06 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, ook ik zou graag hebben dat de informatie volledig is. Ik heb ook contact gehad met de heer Van Hecke. Ik luister naar wat hij te vertellen heeft. Er is geen kloof tussen zijn ideeën en de mijne. Ik ben wel wat verbaasd over dat artikel. Ik wil echter alle adviezen en informatie aanvaarden die men mij biedt, zodat ik een persoonlijke opinie kan vormen.

Het zou principieel misschien positiever zijn daarover vrij te kunnen spreken onder ons, maar minder publiek.

In principe denk ik dat het beter zou zijn dat wij daarover eens vrij met elkaar zouden kunnen spreken, niet in het openbaar.

07.07 Karel Pinxten (CVP): Indien men daarover een gesloten commissievergadering wil houden, kan dat voor ons; met de afspraak dat wat in die commissie wordt gezegd, binnen die commissie moet blijven. Ik heb daarmee geen enkel probleem en ik respecteer dat.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Samengevoegde interpellatie en vraag van
- de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de maatregelen die recent werden genomen met betrekking tot het controlesysteem voor de Antwerpse diamantsector" (nr. 785)
- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Betrekkingen over "het onderzoek naar Ascorp

in het licht van de activiteiten van de Task Force" (nr. 4672)

08 [FR] Interpellation et question jointes de

- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur " les mesures prises récemment en ce qui concerne le système de contrôle dans le secteur du diamant à Anvers" (n° 785)

- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'enquête concernant Ascorp dans le cadre des activités de la Task Force" (n° 4672)

08.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is niet de eerste keer dat ik vragen stel en interpelleer over de belangen van de Antwerpse diamantsector, een van de belangrijkste economische sectoren van dit land. Zoals u weet, doe ik dit slechts met mondjesmaat. Nu is het echter tijd om een tussentijdse balans op te maken.

De Antwerpse diamantsector kwam immers enkele weken geleden opnieuw onaangenaam en onterecht in de belangstelling. Onlangs werd een Antwerps diamantbedrijf gelieerd aan een paramilitair netwerk, dat vooral in zuidelijk Afrika, met name in Angola, actief zou zijn. De Brusselse krant Le Soir heeft een rapport van de militaire inlichtingendienst uitgebracht over de mogelijke betrokkenheid van Belgen bij illegale diamantwinning in die regio. De Hoge Raad voor Diamant heeft zich zwaar gestoord aan dit gammele rapport, dat achterhaald was en geen harde bewijzen kon aanvoeren. Er bestaat een vermoeden – dat wellicht niet kan worden hardgemaakt – dat Israël deels achter die verdachtmakingen zit, nu het zijn monopolie op de diamanthandel in Congo is kwijtgeraakt en het Antwerpse controle- en certificatiesysteem van de Hoge Raad voor Diamant de wereldwijde norm aan het te worden is.

Heeft de minister aanwijzingen dat Israël achter de schermen pogingen onderneemt om de Antwerpse diamantsector schade toe te brengen, in een poging om de concurrentiepositie van Tel Aviv als werelddiamantcentrum te vrijwaren?

De minister weet dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers in juli 2000, zo'n tien maanden geleden, unaniem een resolutie heeft goedgekeurd die aandrang op maatregelen om de positie van de Antwerpse diamantsector als leidend werelddiamantcentrum veilig te stellen, onder meer in samenwerking met de Hoge Raad voor Diamant en de Verenigde Naties.

Daarin werd ook aangedrongen op een actieve inzet van de Belgische autoriteiten. Eerder werd er reeds een taskforce opgericht om de maatregelen te coördineren.

Momenteel bestaan er reeds controlesystemen in Sierra Leone, in Angola en in Congo. Ook met Guinee werden reeds afspraken gemaakt. Gisteren nog werd er onderhandeld met de Centraal-Afrikaanse Republiek. Met Botswana, de grootste diamantproducent ter wereld, zouden onderhandelingen worden gevoerd. Ook Australië zou al grote belangstelling hebben getoond.

Het Antwerpse controle- en certificatiesysteem is dus inderdaad op weg om de wereldnorm te worden. Van 25 tot 27 april 2001 kwam de Kimberley-werkgroep samen in Brussel. België wilde daar een aantal nieuwe voorstellen lanceren. Het Kimberley-proces bestaat uit vertegenwoordigers van de industrie, de NGO's en de landen die bij de diamanthandel betrokken zijn. Op de agenda van de Kimberley-groep stond onder meer een verplichte standaardisering van het certificatiesysteem.

Kan de minister een overzicht geven van de maatregelen die totnogtoe werden genomen en van de inspanningen die werden gedaan om de controle op de diamanthandel wereldwijd te optimaliseren? Het is immers van het grootste belang dat de diamantsector niet zou kunnen worden geassocieerd met illegale wapenhandel en met steun aan rebellenbewegingen.

Het lijkt mij interessant om malafide diamanthandelaars desnoods ook te kunnen vervolgen voor delicten, begaan in het buitenland. Met andere woorden, om het gerecht op dit vlak een soort van extraterritoriale bevoegdheid te geven naar analogie van het wetsvoorstel inzake de wapenhandel, dat momenteel in de Kamer in behandeling is. Ik ken de bezorgdheid van de minister voor de belangen van de Antwerpse diamantsector. Door deze interpellatie geef ik hem dan ook de gelegenheid om zijn beleid terzake toe te lichten en te evalueren.

08.02 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, ik denk dat de voortrekkersrol, die België speelt in de Task Force bij het zoeken naar een uniform certificatiesysteem, er moet voor zorgen dat zaken, zoals de zaak die ik u wil voorleggen, bestraft kunnen worden zodat het positieve werk van de Task Force meer op de voorgrond kan komen. Het gaat meer bepaald om een in Antwerpen allesbehalve onbesproken figuur, de

gewezen BOB'er Willy Van Mechelen. Die zou op dit moment in Angola werken voor de veiligheidsdienst van een diamanthandel die opereert onder de naam Ascorp.

In de maand juni 2000 werd de heer Van Mechelen door de raadkamer van Antwerpen naar de rechter doorverwezen en werd daar in verdenking gesteld in verband met drugssmokkel. Halverwege de jaren '90 heeft het Belgische onderzoek naar de betrokkenheid van Van Mechelen bij de drugstrafiek in de Antwerpse haven hem doen verwijderen uit de BOB. Hij nam echter geen ontslag bij de rijkswacht en hij werd ook niet ontslagen door de rijkswacht. Indien mijn informatie correct is, betekent dit dat hij op dit moment in dienst is van de nieuwe federale politie. Jarenlang heeft men niets meer van Van Mechelen gehoord. Zoals ik daarnet zei, zou hij nu in Angola werken in opdracht van het Angolese diamantbedrijf Ascorp.

Ascorp kreeg het monopolie op de verkoop van Angolese diamant en moet er nu garant voor staan dat de Angolese diamant die op de wereldmarkt wordt aangeboden, legaal ontgonnen is. Het is maar de vraag of Ascorp zich daaraan houdt, want eind 2000 verschenen de eerste rapporten waaruit bleek dat vertegenwoordigers van Ascorp toch bloeddiamanten van het Unita-rebellenleger kochten. De Angolese regering ontkende dit met klem, maar het is wel zo dat Unita, toen het zich uit een aantal diamantgebieden moest terugtrekken, ruw geschat voor 250 miljoen dollar aan ruwe diamant zou hebben meegenomen. Die diamant wordt mondjesmaat toch nog verkocht.

Zolang het certificatiesysteem van België niet globaal wordt toegepast, meen ik dat het een belangrijke verantwoordelijkheid van België is om toe te kijken op bedrijven zoals Ascorp en hun exportactiviteiten. Mijn vraag is of dit deel uitmaakt van de taken van de Task Force. Indien dat het geval is en indien zou blijken dat inderdaad diamanten uit Unita-gebied verhandeld worden, bestaat er dan een mogelijkheid om te sanctioneren. Indien dat het geval is, door wie zal er worden opgetreden en op welke manier zullen er sancties opgelegd worden?

08.03 **Minister Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, gedurende de laatste maanden zijn er zowel op nationaal als op internationaal vlak een aantal initiatieven genomen om de handel in conflictdiamanten te beteugelen. Op nationaal vlak heeft de taskforce, onderdeel diamant haar werkzaamheden voortgezet en in samenwerking

met de Hoge raad voor Diamant mogelijke acties onderzocht om een einde te maken aan de illegale diamanthandel. Een speciale dienst van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Cel Diamanten, heeft de opdracht het Belgisch beleid inzake diamant te coördineren, en de door de taskforce genomen maatregelen op te volgen.

Het verdient vermelding dat de internationale gemeenschap het Belgisch systeem erkent als een model. Dit wordt in het verslag van 21 december 2000 van het VN Monitoring Comity voor Angola duidelijk gesteld. Andere diamantcentra worden aangespoord het systeem dat door België werd uitgewerkt te bestuderen.

België werkt actief mee aan alle internationale initiatieven die tot doel hebben oorlogsdiamanten te bestrijden en trekt in het bijzonder het voortouw in het proces van de Kimberley Group. Deze groepering van de voornaamste in- en uitvoerlanden van diamant, de industrie en een aantal NGO's heeft op 1 december 2000 van een algemene vergadering van de Verenigde Naties de opdracht gekregen voorstellen uit te werken om gestalte te geven aan een internationaal systeem voor de certificering van de ruwe diamant. In die context heeft België onlangs op 25, 26 en 27 april te Brussel een conferentie georganiseerd waaraan regeringsvertegenwoordigers van zeventig landen deelnamen, waaronder de Europese Commissie, de Werelddouane-organisatie en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en van de NGO's. Deze conferentie, de eerste uit een cyclus van vijf, heeft de leden van de Kimberley Group voor de eerste keer mogelijkheden gegeven concrete elementen aan te reiken die aan de grondslag moeten liggen van een internationaal certificeringssysteem.

Er werd een ruim inventariserend onderzoek gevoerd naar de maatregelen die door verschillende landen genomen worden, en de vorm die dit systeem moet aannemen werd alvast verscherpt.

De volgende conferentie wordt begin juni in Moskou gehouden. Tegen die tijd zouden de deelnemers de minimumnormen van het certificeringssysteem definitief moeten afspreken. België zal, met haar unieke ervaring terzake, aan deze vergadering voorstellen het voorbeeld te volgen van het stelsel van certificaten van oorsprong dat zij heeft helpen opbouwen met Sierra Leone en Angola.

Wat de vragen van mevrouw Laenens betreft,

houdt de taskforce zich op de hoogte van alles wat diamant betreft en volgt in dit kader het werk van de experts van de Verenigde Naties van nabij, en specifiek ook het monitoring mechanisme voor Angola.

Wat de import van diamanten uit Angola betreft bestaat er overeenkomstig de resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een certificatiesysteem. Volgens dit systeem moeten alle zendingen aan diamanten die afkomstig zijn uit Angola vergezeld worden van een oorsprongscertificaat, uitgereikt door de Angolese overheid. Alles wordt in het werk gesteld om te vermijden dat Unita-diamanten op de markt gebracht worden. In geval van fraude kan er gesanctioneerd worden met gevangenisstraffen van vier maanden tot een jaar, en wordt een boete opgelegd van twee maal de waarde van de in beslag genomen goederen. In geval van herhaling van misdrijf kunnen gevangenisstraffen tot twee jaar worden opgelegd.

Voor wat Ascorp betreft, blijft de Belgische regering erg waakzaam, zoals dat het geval is voor alle diamanten die uit Angola geëxporteerd worden. Tot nu toe werd geen enkel geval van fraude door Ascorp vastgesteld.

Er moet ook vermeld worden dat het VN-monitoring mechanisme voor Angola het monopoliesysteem van Ascorp niet negatief heeft beoordeeld. Zij hebben zelfs in paragraaf 235 van hun rapport geschreven dat het controlestelsel dat door Ascorp werd uitgewerkt als model kan dienen voor de toekomst.

08.04 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik ben tevreden met uw antwoord. U bewees samen met uw administratie dat u met succes inspanningen leverde om het Belgische, het Antwerpse controle- en certificatiesysteem te propageren in een ernstige poging om er de wereldwijde norm van te maken. Op die manier kan het risico op zogenaamde conflict-diamonds tot een minimum gereduceerd worden.

Ik heb dan ook een motie ingediend - die u misschien zal verbazen want men is dat niet gewoon van het Vlaams Blok - die de regering op dit vlak onze steun toezegt om de inspanningen die ze al gedaan heeft en haar aanmoedigt om deze inspanningen voort te zetten.

De voorzitter: De heer Tastenhoye dient een motie van aanbeveling in die de regering steunt en aanmoedigt deze weg verder te gaan.

Moties
Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Guido Tastenhoye en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Guido Tastenhoye
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
steunt de regering bij haar inspanningen om in samenwerking met de Hoge Raad voor de Diamant het certificatie- en controlesysteem van de HRD wereldwijd tot standaard te maken voor de diamanthandel, om aldus het risico op "conflict diamonds" tot een minimum te beperken, en moedigt de regering aan om op deze weg voort te gaan."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Guido Tastenhoye
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
soutient le gouvernement dans ses efforts visant, en collaboration avec le Conseil supérieur du diamant, à imposer le système de certification et de contrôle du CSD comme le standard mondial du commerce du diamant, afin de limiter au maximum le risque de "conflict diamonds", et encourage le gouvernement à poursuivre dans cette voie."

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Josée Lejeune en de heren Georges Clerfayt, Dirk Van der Maelen en Geert Versnick. Une motion pure et simple a été déposée par Mme Josée Lejeune et MM. Georges Clerfayt, Dirk Van der Maelen et Geert Versnick.

Over de moties zal later worden gestemd.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement.

08.05 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ter informatie, er werd verslag gedaan over de bijeenkomst van de Kimberley-groep in Brussel. Hebben andere landen deze overeenkomst reeds getekend om in dezelfde richting van België te gaan of is dat nog

te vroeg?

08.06 Minister **Louis Michel**: Dat is nog te vroeg.

09 **Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Amerikaanse NMD-project" (nr. 4632)**

09 **Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le projet NMD des Etats-Unis" (n° 4632)**

09.01 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, de relatie tussen de Verenigde Staten en Europa werd reeds uitvoerig toegelicht. Op de vraag van de heer Van der Maelen in de plenaire vergadering van 3 mei 2001 heeft de minister geantwoord dat de Belgische ministers van Buitenlandse Zaken en Landsverdediging reeds eerder hun bezorgdheid over het ruimteschild hebben geuit, dat het ruimteschild steunen gevaarlijk is omdat het een nieuwe wapenwedloop op gang zal brengen en dat we de Amerikanen ervan moeten zien te overtuigen af te zien van dat systeem.

Op dinsdag 8 mei 2001 was er een delegatie van hoge ambtenaren van de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie van de Verenigde Staten op rondreis door Europa. Dit had vooral betrekking op de algemene defensiepolitiek van de Verenigde Staten en vooral over het NMD-project. Recente onthullingen in de New York Times en andere gerenommeerde Amerikaanse dagbladen wijzen erop dat dit project, net zoals het vorige project onder president Reagan, geen uitzicht op praktische toepasbaarheid heeft, maar eerder moet worden gezien als een middel om de eigen industrie te subsidiëren. Het lijkt mij dan niet onbelangrijk te weten of de minister van Buitenlandse Zaken bij de besprekingen hetzelfde standpunt heeft ingenomen als in de plenaire vergadering. Denkt de minister dat dit soort gesprekken aanleiding kan geven tot een positieve vooruitgang en dat de regering van de Verenigde Staten nog vatbaar is voor verandering op dit punt?

09.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, op dinsdag 8 mei 2001 werd een delegatie op technisch niveau op het ministerie van Buitenlandse Zaken ontvangen. Er werden dus gesprekken gevoerd tussen experts van beide departementen. Op die ontmoeting werden voornamelijk de Amerikaanse opvattingen over de missile defense besproken. Voor mijn diensten is het opmerkelijk dat de nieuwe VS-administratie

nog geen beslissing heeft genomen over de modaliteiten van de ontplooiing of over het soort ruimteschild. De VS-administratie is echter wel bereid diepgaand overleg te voeren met de bondgenoten en bevriende naties.

De argumentatie van de VS terzake blijft dus ongewijzigd: bescherming tegen chantage van de zogenaamde states of concern, complementariteit tussen de missile defense, een defensief wapen en de klassieke offensieve afschrikkingmiddelen, de ontplooiing van de missile defense biedt de mogelijkheid om het aantal atoomwapens verder te verminderen en de uitbreiding van de missile defense tot de bondgenoten en bevriende naties versterkt de stabiliteit op wereldvlak en verhoogt de veiligheid in Europa. Bovendien heeft de VS-delegatie bevestigd dat er ook onderhandelingen met Rusland en China worden gevoerd, voornamelijk om het antiballistisch rakettenverdrag te amenderen. Dat is uiteraard belangrijk. Toch denken wij dat de veiligheid een globale aanpak vereist, die niet uitsluitend op militaire middelen steunt, maar tevens diplomatieke en politieke acties insluit. Voor België mag de missile defense enkel ten dienste van de veiligheid staan. Het moet dus het volledige stelsel van non-proliferatie en veiligheid versterken. Dat betekent dat de resultaten die sinds de koude oorlog op dat gebied werden verworven, moeten worden bewaard, en als dat tot een nieuwe wapenwedloop zou kunnen bijdragen dan moet dit met de grootste omzichtigheid worden gehandeld. Aanmoedigend is echter dat de VS wezenlijk overleg voert. Het is een belangrijke stap vooruit. Ik ben dan ook van mening dat wij de onderhandeling met de VS moeten blijven voortzetten.

Ik ben dan ook van mening dat wij de onderhandelingen met de VS moeten voortzetten. Meer dan ooit moet de EU de kans grijpen om zijn bezorgdheid te uiten. Het is belangrijk dat de definitieve keuze van de Amerikaanse overheid tot de algemene veiligheid en de non-proliferatie bijdraagt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de politiek inzake Joodse nederzettingen in Gaza" (nr. 4643)

10 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la politique en matière d'implantations juives à Gaza" (n° 4643)

10.01 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit is een vraag van een heel andere orde. Uit uw rondreis van eind april hebben we duidelijk kunnen opmaken dat het een essentiële stap was in het zoeken naar openingen om het vastgelopen vredesproces in de regio terug op gang te brengen. U heeft kunnen getuigen van de onrechtvaardige tegenstellingen tussen de Palestijnse kampen enerzijds, en de Joodse nederzettingen anderzijds.

Via een bericht in het dagblad Haaretz van 6 mei vernamen we dat Ariël Sharon op 12 of 13 mei een voorstel zou doen op de Israëliëse ministerraad om de steun aan de Joodse nederzettingen te verhogen met ongeveer 15 miljard Belgische frank. Dat betekent een zeer belangrijke verhoging van het gewone budget dat reeds in het kader van een twintigjarenprogramma aan de nederzettingen wordt besteed. Ondertussen hebben we in hetzelfde dagblad van 11 mei kunnen lezen dat het zou gaan om een vijfjarenprogramma. Er wordt ook gezegd dat het de bedoeling is de veiligheid in de nederzettingen te verhogen.

Precies in die periode hadden wij de gelegenheid om hier in het parlement een ontmoeting te hebben met Shlomo Ben-Ami, gewezen minister van Buitenlandse Zaken en een van de hoofdonderhandelaars van de Camp David-akkoorden, wat overigens een zeer zinvol en diepgaand debat heeft opgeleverd. Van hem hebben we kunnen begrijpen dat een voortzetting van de politiek van de uitbreiding van de nederzettingen absoluut niet meer kan.

Wij zijn dan ook van mening dat dergelijke beslissingen de situatie op het ogenblik alleen maar kunnen verergeren. Zou het geen belangrijk signaal zijn als u de Belgische ambassadeur naar Brussel zou terugroepen met een vraag om uitleg over deze, naar ons aanvoelen, negatieve evolutie in het zoeken naar een oplossing voor de bezettingspolitiek die nog alle dagen wordt gevoerd?

10.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik ben van mening dat de problematiek van de nederzettingen een centraal element is in het debat over de hervatting van de vredesdialoog. Het is tevens een van de voornaamste oorzaken van het alsmear toenemende geweld rond de nederzettingen in Gaza en Palestina. Ik heb vernomen dat het Mitchell-rapport dezelfde analyse maakt en dat het

rapport, dat tot de bevrozing van de bouwuitbreiding van nederzettingen oproept, een nuttige basis voor de hervatting van de dialoog zou kunnen zijn. Die mening wordt ook gedeeld door Kofi Annan, met wie ik daarover heb gesproken toen hij in ons land was. Volgens hem vormen zowel het Mitchell-rapport als het Non-paper van de Jordaniërs en de Egyptenaren een goed vertrekpunt voor een nieuwe dialoog. De Europese Unie en wijzelf moeten op die weg voortgaan.

Net zo min als mijn Europese collega's ben ik van oordeel dat het terugroepen van onze ambassadeur een nuttig en gepast teken zou zijn van ons streven naar een diplomatieke oplossing van de crisis. Ik ben absoluut geen voorstander van een dergelijke actie. Volgens mij zou dat een grote politieke fout zijn die een omgekeerd effect zou kunnen hebben.

10.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, u moet toch toegeven dat dit soort berichten totaal tegengesteld zijn aan de aanbevelingen van de Senaatscommissie in de Verenigde Staten, de commissie-Mitchell, om de vredesonderhandelingen te hervatten. Op welke manier kan die boodschap dan op een duidelijke manier aan de Israëlische regering worden overgebracht?

10.04 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw, eigenlijk heb ik daar reeds gedeeltelijk op geantwoord, toen ik het had over de relaties tussen Europa en de VS. Ik wil daar nog graag op inspelen. Wij moeten alles proberen om met de VS op eenzelfde strategische golflengte te zitten en de Israëliërs te overtuigen van een bredere kring van onderhandelaars wat het proces betreft. U kent dat probleem ook. U vertolkt wat het meest problematisch is voor onze houding tijdens het voorzitterschap. Wij hebben de keuze. Ofwel doen wij voort en geven wij geregeld een eerlijke beoordeling op een objectieve manier. Doen wij dat, dan hebben wij zeer weinig kans om partner te worden in het onderhandelingsproces. Geven wij beoordelingen die politiek nuttig kunnen zijn, maar die wat minder eerlijk en objectief zijn, dan hebben wij misschien een kans dat Solana in dat proces een rol kan spelen. Wij zitten in een zeer ongemakkelijke positie. Ik zou het daar graag met u eens over hebben om een goede houding te kunnen afwegen en mijn persoonlijk standpunt dienaangaande te bepalen. Ik zou graag totaal eerlijk willen oordelen en mogen zeggen wat ik feitelijk denk wat er daar gebeurt. Ik weet echter dat, als wij dat doen, wij sommige gevoelige vooroordelen van de Israëliërs wakker maken. Zij

hebben dan een reden om Europa niet bij het proces te betrekken. Het is echt moeilijk. Ik moet toegeven dat de opinies hierover in de Europese Raad voor algemene zaken verdeeld zijn. Sommige landen – een kleine minderheid – willen systematisch een beoordeling op een eerlijke manier uiten en de nadruk leggen op de fout van degenen die bijvoorbeeld op een te hevige manier reageren. Anderen zeggen voorzichtig te zijn omdat Europa, wil het een rol spelen in het politieke proces, meer uitgebalanceerd moet reageren. Ik geef toe dat dit moeilijk is. Ik weet niet wat het meest efficiënt kan zijn, al heb ik mijn ideeën daarover. Een eerlijke beoordeling kan alleen werken als de Amerikanen zich ook zo opstellen. Dat is de ruimte die wij hebben. Eigenlijk is dat geen ruimte, maar minder dan ruimte. Het is eigenlijk geen doorgang.

Ik herhaal, ik geef toe dat het een moeilijke opdracht is. Ik zie ook niet goed in hoe wij moeten handelen om Europa te laten deelnemen aan het proces. Mijn persoonlijke mening is dat Europa een zeer belangrijke rol kan spelen om - en het zal u verrassen - de Palestijnen ertoe te brengen ook toegevingen te aanvaarden tijdens het proces. Als het verzoek van Europa komt, dan bestaat de kans om Arafat sommige stappen te doen ondernemen. Dat is trouwens nodig. Het zal niet volstaan alleen aan Israël te vragen om toegevingen te doen, maar niet aan Palestina. Men kan dat uiteraard proberen - men kan alles proberen - maar dat zal nooit lukken.

Volgens mij moet Europa de nadruk leggen op wat aan Palestina wordt gevraagd. Wij moeten soms ook een en ander vragen aan Arafat.

Ik meen echter de vinger te hebben gelegd op een belangrijk misverstand, in die zin dat Israël en zelfs de Israëlische publieke opinie, tot de linkervleugel toe, niet meer geloven in de goede wil noch in de bekwaamheid van Arafat. Immers, zij – zelfs Shlomo Ben-Ami gelooft dat – gaan ervan uit dat niemand zoveel stappen heeft gezet in de richting van de Palestijnse eisen als Barak en dat niemand zo ver ging op het vlak van de consensus. Vanuit strikt technisch oogpunt is dat trouwens de waarheid; niemand ging ooit verder dan hij. Zelfs tijdens de bespreking van het statuut voor Jeruzalem legde hij verregaande verklaringen af.

Toch weigerde Arafat het vredesakkoord te aanvaarden en de publieke opinie meent dat hij nooit vrede zal sluiten.

Op mijn vraag aan Arafat waarom hij de kans niet

heeft gegrepen om een vredesakkoord te sluiten, antwoordde hij - en zijn antwoord is enig begrip waard - dat hem werd gevraagd risico's te nemen ten opzichte van zijn publieke opinie, maar dat hij niet met zekerheid kon weten of de volgende regering het akkoord zou eerbiedigen.

"Le jeu n'en valait pas la chandelle", dat is de uitleg van Arafat.

Il résume en disant que c'est arrivé trop tard. Il s'agit d'un réel problème car le malentendu est là. Comment allons-nous faire croire à l'opinion israélienne qu'Arafat veut vraiment la paix, puisque celle-ci est persuadée que la méthode pacifiste a totalement échoué, qu'il faut aller jusqu'au bout du bras de fer et discuter après, en position de force. Cette situation est dramatique.

En même temps, je comprends l'attitude d'Arafat. Il me dit que s'il avait accepté, alors qu'on était presque certain que Barak allait perdre les élections, il allait s'exposer devant son opinion publique pour rien, sans aucune garantie.

En vérité, je pense que le président Clinton n'a pas bien mesuré les risques qu'il faisait prendre à tout le processus de paix. On a été rempli d'admiration devant la dernière tentative de Clinton de mettre une cerise sur le gâteau de sa présidence, si j'ose dire. Je ne sais pas s'il a vraiment tenu compte de la réalité. Le temps manquait.

Par exemple, Arafat nous a longuement expliqué le fait que les accords étaient relativement généraux et qu'un certain nombre d'éléments concrets, de détail, manquaient. Il a demandé à pouvoir encore discuter de ces détails par la suite. Imaginons qu'il ait dit qu'il acceptait l'accord, il s'exposait devant son opinion publique et puis arrivait Sharon. Croyez-vous vraiment que Sharon aurait respecté l'accord? Non! Et Arafat le sait aussi. Il allait se faire "tirer dessus" par son opinion publique au sens propre ou au sens figuré, pour rien! C'est cela le dilemme.

Ben-Ami a une interprétation différente et j'ignore s'il a tort ou raison: il dit qu'Arafat est indiscutablement le chef mythique des Palestiniens mais qu'il n'est pas un leader politique car il n'est pas capable de clore une négociation. A un moment donné, un leader politique doit être capable de s'exposer à sa propre opinion publique pour clore un accord, pour faire la paix. Je partage assez cette analyse.

On peut débattre de manière métaphysique à ce

sujet jusqu'à demain matin. En attendant, les faits sont là. Je reconnais que notre marge de manœuvre est extrêmement réduite. J'ajoute qu'un certain nombre d'éléments m'irritent aussi. Par exemple - je l'ai vécu et mes collaborateurs aussi - il y a un réflexe d'intimidation systématique de la part d'Israël. En d'autres termes, on a l'impression que si vous n'êtes pas d'accord avec eux à 100%, vous êtes contre eux. C'est très dérangeant. Ce qui m'effraie le plus, c'est le fait que les deux opinions publiques soient totalement chauffées à blanc. La raison n'a plus de prise sur elles.

On peut avancer un autre élément dans le débat: est-ce une bonne chose que Perez soit dans le gouvernement Sharon? Je ne le crois pas. Je pense que la présence de cet homme, alors qu'il n'a aucune marge de manœuvre, prolonge d'autant la possibilité pour une alternative politique de nouveau plus pacifique. J'ai d'ailleurs été très surpris par mes deux rencontres, avec Perez et avec Sharon: ma rencontre avec Sharon était plus positive que celle avec Perez. Pourtant je connais bien ce dernier, je l'ai rencontré à plusieurs reprises et j'ai toujours eu beaucoup d'admiration pour lui. La rencontre bilatérale que j'ai faite avec Perez était tout sauf positive. Je me suis trouvé en face de quelqu'un qui répétait la position la plus dure de Sharon. Par exemple, j'ai beaucoup insisté sur la restitution du produit des taxes.

J'ai dit à Sharon: « Comment voulez-vous que notre opinion publique comprenne que vous fassiez main-basse sur quelque chose qui ne vous appartient pas? » Perez a justifié cela avec un sang-froid qui était une insulte au bon sens et à l'honnêteté. J'ai été fort dérangé par cette argumentation. Je lui ai demandé s'il trouvait normal que l'Europe doive se substituer? Il m'a répondu qu'il ne trouvait pas cela normal mais injuste de la part de l'Union européenne. Elle ne devrait pas le faire. Perez, un prix Nobel!

Les espaces que j'ai pressentis dans la discussion que j'ai eue avec Sharon étaient un peu plus positifs. J'ai également compris qu'il est inutile que nous utilisions des discours ou des communiqués moralisateurs vis-à-vis de Sharon pour la raison qu'il est totalement sûr de son bon droit et de sa morale. Il estime que son devoir moral est d'assurer la sécurité de ses concitoyens. Personne ne l'empêchera de le faire.

L'argument moral, général, du type éthique classique ne peut agir sur Sharon parce qu'il pense que sa vertu morale est meilleure que celle des autres. Il ne sert donc à rien de parler de cela.

Il faut aborder le problème autrement mais certainement pas de cette manière-là.

10.05 Jacques Lefevre (PSC): Monsieur le président, monsieur le ministre, je crois que vous avez rencontré les gens de *Peace now* lorsque vous avez fait le voyage à Jérusalem. Je pense qu'il y a des Israéliens qui pensent différemment. Il faudra davantage compter sur ces gens-là. Vous avez confirmé que les colonies de peuplement dans les villages de Palestine sont sûrement un des problèmes majeurs. Comme je lis attentivement tous les mails que m'envoie *Peace now*, j'ai appris qu'il y a 6.000 nouveaux logements en construction dans les colonies de peuplement et qu'il y en a encore 3.000 inoccupés. Cela signifie que de nouveaux colons vont encore arriver. M. Sharon avait pourtant dit dans la presse à l'époque qu'il allait arrêter ces colonies de peuplement. Apparemment, ce n'est pas le cas!

Il est clair que si ce conflit est géré par les opinions publiques, on n'en sortira pas. Une autre solution serait de trouver dans les deux camps des gens qui sont capables de mener une autre politique. Je pense que *Peace Now* est capable de le faire du côté israélien. Il faudrait trouver l'équivalent du côté palestinien. Dans *le Monde* du 10 mai, je lis qu'Arafat doit faire face à une contestation grandissante. Il est de plus en plus contesté également. Mais comme le dit l'article, cela ne donne que du pouvoir à des plus extrémistes que M. Arafat. Si la Belgique pouvait au moins jouer avec des mouvements comme *Peace Now*, ce serait déjà beaucoup.

10.06 Louis Michel, ministre: J'ai d'ailleurs annoncé, dans les interviews de cette tournée, qu'on mettrait en œuvre des programmes *people to people* etc. J'ai déjà pris contact avec les deux communautés dans ce but-là.

Vous avez raison. Mais, sans noircir le tableau, je pense devoir vous dire que l'opinion publique israélienne, aujourd'hui et tant que des ministres travaillistes seront dans le gouvernement de Sharon, est loin de pouvoir initier un mouvement parce que même des personnalités qui sont des humanistes comme nous sont convaincues que la méthode classique de paix n'est pas la bonne.

Ces gens sont dans une situation très délicate et il faut rester sur ses gardes! Si nous – l'Union européenne – ne qualifions que des gens – comme Shlomo Ben-Ami – qui croient encore aux vertus du dialogue, comme interlocuteurs, on va les réduire à néant.

Quand on fait venir des gens pour réaliser un échange, il faut aussi faire venir ceux qui soutiennent Sharon et parler avec eux. Il n'est pas sain de ne parler qu'avec l'opposition. Vous allez avoir un problème majeur vis-à-vis de Sharon.

J'espère qu'à un moment donné les travaillistes sortiront de ce gouvernement afin de prouver que la formule Sharon n'a pas non plus donné les résultats escomptés.

En attendant, que pouvons-nous faire de positif? On peut faire plusieurs choses et j'ai fait un rapport à ce sujet au Conseil européen lors de la réunion informelle qui s'est tenue en Suède.

Tout d'abord, il est bon que les ministres européens, à tour de rôle, rencontrent tout le monde et qu'ils posent les bonnes questions pour produire un effet répétitif. Chaque fois que vous posez une question un peu directe à Sharon, il doit répondre. Plus il devra répondre, plus il devra assouplir ses réponses. Il faut aussi le faire de l'autre côté.

Par ailleurs, comme vous le dites, il faut utiliser les prochains mois pour faire du *people to people* massivement. Si tous les pays européens agissent de cette manière, vous aurez un effet multiplicateur. Il faudra bien que les travaillistes sortent un jour ou l'autre de ce gouvernement pour redonner une chance à une alternative politique qui veuille en revenir à l'autre méthode.

Lorsque je suis rentré, j'ai rendu visite à la communauté juive en Belgique. Il y a dans cette communauté des gens qui ne sont pas du tout suspects, qui ont un sens démocratique excessivement développé et qui sont très respectueux des Droits de l'Homme. Or je me rends compte qu'il est difficile de convaincre. Pour le moment ils sont sous le choc. Ils ne croient plus en la méthode des pacifistes.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het visumincident tussen België en Rusland" (nr. 4647)

11 Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'incident entre la Belgique et la Russie à propos de visas" (n° 4647)

11.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK):

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de voorbije dagen zijn de relaties tussen België en Rusland wat gespannen geweest omdat de Belgische regering had besloten om gedurende twee weken geen visa meer te verlenen aan Russische staatsburgers die naar België wilden afreizen. Op die manier wilde ons land Rusland onder druk zetten om twee zaken te bereiken.

Ten eerste, men moest iets doen aan de instroom van asielzoekers uit Rusland, die nog altijd zeer hoog is. In het begin van dit jaar kwamen per maand meer dan 200 asielzoekers uit Rusland in ons land aan. Vorig jaar hebben wij een kwart van alle Russische asielzoekers in de hele Europese Unie hier over de vloer gekregen.

Ten tweede, er zijn nog altijd meer dan 3.500 Russische asielzoekers op ons grondgebied die geen asielzoekers zijn, maar illegalen, want hun procedure is beëindigd. Zij zijn uitgeprocedeerd en moeten naar hun vaderland terugkeren, maar Rusland maakt daar problemen over en wil deze afgewezen asielzoekers niet terugnemen. Daarom heeft België terecht een beetje druk op de ketel gezet en een incident uitgelokt rond de visumplicht.

Deze maatregel is in Moskou hard aangekomen. Omdat de ambassadeur in Tsjetsjenië was, moest de tweede in bevel op het matje komen bij het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken en kreeg hij daar een nota overhandigd. Kortom, de situatie dreigde even uit de hand te lopen tot staatssecretaris Annemie Neyts, al dan niet toevallig, eind vorige week in Moskou was om te proberen deze zaak op te lossen. Naar verluidt zou dat met succes zijn gebeurd. De Russen zouden eindelijk hun medewerking hebben toegezegd. Er zou zijn afgesproken dat een werkgroep van Russische ambtenaren deze week naar ons land zou komen. Ik hoop van u te vernemen of deze Russische diplomaten al in België zijn aangekomen of dat dit staat te gebeuren. Het zou de bedoeling zijn om hier een ad hoc-mechanisme op te zetten om de afgewezen asielzoekers alsnog de nodige documenten te verlenen om naar Rusland terug te keren. Intussen meen ik begrepen te hebben dat België in ruil daarvoor zou hebben beloofd om de maatregel om geen visa meer aan de Russen af te leveren, in te trekken. Het is mij niet duidelijk of die maatregel op dit ogenblik al is ingetrokken of dat het zal gebeuren nadat er een akkoord is met de delegatie uit Moskou over die "terugnameplicht" van illegale Russen.

Mijnheer de minister, kunt u een overzicht geven

van de gebeurtenissen en de opgeleverde resultaten?

11.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de problematiek van de samenwerking met Rusland inzake de illegale immigratie staat reeds een aantal maanden op de agenda.

In december vorig jaar heeft de eerste minister bij zijn Russische evenknie zijn beklag gemaakt over netwerken die emigratie vanuit Moskou naar België organiseren. Gelet op het grote aantal Russische asielzoekers werd deze problematiek voor ons steeds dringender.

Op 12 februari 2001 heb ik de ambassadeur van de Russische federatie ontboden. Ik heb er bij hem op aangedrongen dat zijn diensten beter met de betrokken Belgische instellingen zouden samenwerken. De terugkeer van een aantal uitgewezen Russische asielzoekers stuitte immers op administratieve belemmeringen bij de ambassade van de Russische federatie. Naar aanleiding van dit gesprek werd op 21 februari 2001 een afvaardiging van de Belgische betrokken instellingen voor een bezoek aan de Russische ambassade uitgenodigd om te onderzoeken op welke manier de problemen konden worden opgelost. Het bezoek heeft niet tot het verwachte resultaat geleid. Op 23 april 2001 heeft de eerste minister zelf de Russische ambassadeur te Brussel ontboden. Het werd steeds duidelijker dat om schot in de zaak te krijgen een rechtstreekse dialoog met de autoriteiten van deze ambassade wenselijk was. Tijdens zijn bezoek aan Moskou op 23 en 24 april 2001 heeft de minister van Binnenlandse Zaken de problematiek diepgaand kunnen bespreken. Hij verkreeg dat een groep deskundigen van beide landen binnen de maand zouden bijeenkomen om een ad hoc-oplossing te vinden voor het probleem van de terugkeer van uitgewezen asielzoekers. Alhoewel dit een positief perspectief leek, zouden de resultaten van de bijeenkomst naar alle waarschijnlijkheid ontoereikend zijn geweest.

Op 4 mei heeft de Ministerraad besloten de afgifte van visa door de Belgische ambassade in Moskou voorlopig op te schorten, behalve voor humanitaire redenen of voor personen die naar de Europese Unie en de NAVO reizen.

Op 11 mei reisde staatssecretaris Neyts naar Moskou. Het was een vooraf vastgelegd bezoek ter voorbereiding van ons voorzitterschap van de Europese Unie. Mevrouw Neyts heeft zich ingespannen om een dubbel probleem op te

lossen: enerzijds, het probleem van de samenwerking in de strijd tegen de illegale immigratie waarvoor wij op het ons beloofd bezoek van Russische deskundigen wachten en anderzijds, de problematiek van de afgifte van visa door onze ambassade te Moskou. Tijdens de onderhandelingen hebben de eerste minister en ikzelf telefonisch contact gehad om druk uit te oefenen en resultaat te boeken. Het overleg van mevrouw Neyts maakte het mogelijk dat de sluiting van de visa-afdeling op de consulaire sectie van de Belgische ambassade te Moskou niet werd verlengd. De Russen hebben zich ertoe verbonden een ad hoc-oplossing uit te werken met het oog op de zending van Russische deskundigen naar Brussel. Deze zending zal vroeger plaatsvinden dan gepland was. Ik citeer het proces-verbaal: "De Russische partij zal voor de vergadering van de werkgroep op 17 en 18 mei 2001 mechanismen van snelle identificatie en afgifte van documenten uitwerken ten einde Russische burgers die zich illegaal op het Belgische grondgebied bevinden terug te sturen. De Russische partij verbindt zich ertoe die personen op te vangen. Het mechanisme zal in werking treden naar gelang en in afwachting van de amendering van de overeenkomstige wetteksten".

Mijnheer de voorzitter, collega's, alles moet in het werk worden gesteld om samen met de Russische deskundigen die deze week verwacht worden tot een nauwere samenwerking te komen. Globaal genomen zijn onze betrekkingen met Rusland goed. We willen dit zo te houden en uit te breiden. Dat is een prioriteit van ons buitenlands beleid. Dit vereist echter dat beide partijen een inspanning leveren om begrip te hebben voor de wetmatige belangen van de andere partij. Ik heb het gevoel dat we op dit punt grote vooruitgang hebben geboekt. Deze vooruitgang moet echter worden voortgezet.

11.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, als ik uw antwoord goed begrepen heb, dan moeten de Russen nog aan hun wetgeving sleutelen opdat er een oplossing voor dit probleem zou kunnen worden gevonden. Het zal dus waarschijnlijk nog een tijdje duren. Ik hoop dan ook dat de Belgische regering net als u zelf, vooral nu u vanaf juli voorzitter wordt van de ministers van Buitenlandse Zaken, de druk op de ketel zal houden opdat de Russische overheid snel tot resultaten zou kunnen komen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 18.01 uur.
La réunion publique de commission est levée à 18.01 heures.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

16-05-2001

14:30 uur

mercredi

16-05-2001

14:30 heures

INHOUD

Vraag van de heer Jef Valkeniers aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Zimbabwe" (nr. 4439)	1
<i>Sprekers: Jef Valkeniers, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de eerste minister over "de aanwezigheid van kernwapens op Belgische bodem" (nr. 4478)	2
<i>Sprekers: Leen Laenens, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	
Samengevoegde interpellatie en vraag van	4
- de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Italiaanse verkiezingen" (nr. 792)	4
- de heer Gerolf Annemans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het uitblijven en/of laattijdig karakter van de felicitaties van de Belgische regering aan het adres van de overwinnaar van de verkiezingen in Italië" (nr. 4678)	5
<i>Sprekers: Karel Pinxten, Gerolf Annemans</i> , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Ferdie Willems	
<i>Moties</i>	9
Ordemotie	9
<i>Sprekers: Georges Clerfayt, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Ferdie Willems , Gerolf Annemans , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Karel Pinxten	
Samengevoegde vragen van	10
- de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de relatie tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten" (nr. 4542)	10
- de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stand van zaken op het stuk van de transatlantische betrekkingen" (nr. 4644)	10
<i>Sprekers: Pieter De Crem, Jacques Simonet, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	
Vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nieuwe vlaag van geweld in Algerije, waarbij Berbers cultureel en sociaal onderdrukt worden" (nr. 4581)	14
<i>Sprekers: Ferdie Willems, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	

SOMMAIRE

Question de M. Jef Valkeniers au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation au Zimbabwe" (n° 4439)	1
<i>Orateurs: Jef Valkeniers, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Question de Mme Leen Laenens au premier ministre sur "la présence d'armes nucléaires sur le territoire belge" (n° 4478)	2
<i>Orateurs: Leen Laenens, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Interpellation et question jointes de	4
- M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les élections italiennes" (n° 792)	4
- M. Gerolf Annemans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'absence des félicitations et/ou leur caractère tardif, adressées par le gouvernement belge au vainqueur des élections italiennes" (n° 4678)	5
<i>Orateurs: Karel Pinxten, Gerolf Annemans</i> , président du groupe VLAAMS BLOK, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Ferdie Willems	
<i>Motions</i>	9
Motion d'ordre	9
<i>Orateurs: Georges Clerfayt, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Ferdie Willems , Gerolf Annemans , président du groupe VLAAMS BLOK, Karel Pinxten	
Questions jointes de	10
- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les relations entre l'Union européenne et les Etats-Unis" (n° 4542)	10
- M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'état des relations transatlantiques" (n° 4644)	10
<i>Orateurs: Pieter De Crem, Jacques Simonet, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Question de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la nouvelle vague de violence en Algérie et la répression culturelle et sociale des Berbères" (n° 4581)	14
<i>Orateurs: Ferdie Willems, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	

Vraag van de heer Karel Pinxten aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de 'geheime' Belgische plannen in Congo" (nr. 4602)	15	Question de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les projets 'secrets' de la Belgique au Congo" (n° 4602)	15
<i>Sprekers:</i> Karel Pinxten, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Karel Pinxten, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "bepaalde uitlatingen van een kabinetslid over de heer Jean-Pierre Bemba" (nr. 4648)	16	Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "certains propos tenus par un collaborateur de cabinet au sujet de M. Jean-Pierre Bemba" (n° 4648)	16
<i>Sprekers:</i> Leen Laenens, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken , De voorzitter, Karel Pinxten		<i>Orateurs:</i> Leen Laenens, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères , Le président, Karel Pinxten	
Interpellatie van de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de maatregelen die recent werden genomen met betrekking tot het controlesysteem voor de Antwerpse diamantsector" (nr. 785)	18	Interpellation de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les mesures prises récemment en ce qui concerne le système de contrôle dans le secteur du diamant à Anvers" (n° 785)	18
Vraag van mevrouw Leen Laenens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het onderzoek naar Ascorp in het licht van de activiteiten van de Task Force" (nr. 4672)	19	Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'enquête concernant Ascorp dans le cadre des activités de la Task Force" (n° 4672)	19
<i>Sprekers:</i> Guido Tastenhoye, Leen Laenens, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Guido Tastenhoye, Leen Laenens, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
<i>Moties</i>	21	<i>Motions</i>	21
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Amerikaanse NMD-project" (nr. 4632)	21	Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le projet NMD des Etats-Unis" (n° 4632)	21
<i>Sprekers:</i> Leen Laenens, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Leen Laenens, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de politiek inzake Joodse nederzettingen in Gaza" (nr. 4643)	23	Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la politique en matière d'implantations juives à Gaza" (n° 4643)	23
<i>Sprekers:</i> Leen Laenens, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken , Jacques Lefevre		<i>Orateurs:</i> Leen Laenens, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères , Jacques Lefevre	
Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het visumincident tussen België en Rusland" (nr. 4647)	25	Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'incident entre la Belgique et la Russie à propos de visas" (n° 4647)	25
<i>Sprekers:</i> Guido Tastenhoye, Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Guido Tastenhoye, Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

WOENSDAG 16 MEI 2001

14:30 uur

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

du

MERCREDI 16 MAI 2001

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.45 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.

01 Vraag van de heer Jef Valkeniers aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Zimbabwe" (nr. 4439)

01.01 **Jef Valkeniers** (VLD): De *Commonwealth* stuurt de ministers van Buitenlandse Zaken van Australië, Nigeria en Barbados naar Zimbabwe om de regering aan te manen de intimidatie van oppositie, media en gerecht stop te zetten.

De CMAG (Commonwealth Ministerial Action Group) is vooral ontevreden met het gedwongen ontslag van de voorzitter van het hoogste gerechtshof en met het politiek geweld sedert de parlementsverkiezingen vorig jaar, waarbij reeds 40 doden vielen. Verder gaat de economie bergaf, breidt de Aids-epidemie uit, en neemt het gebrek aan stookolie, elektriciteit en voedsel toe.

De president van Zimbabwe Mugabe, speelt de hartelijke ontvangst, die hij in Brussel en Parijs genoot, uit om in Zimbabwe de indruk te wekken dat Europa zijn politiek niet bekritiseert. De betrokkenheid van Zimbabwe in Congo zou België niet mogen weerhouden van een initiatief zoals dat van het *Commonwealth*. Graag uw houding in het licht van de nakende EU-voorzitterschap.

01.02 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): De Belgische regering deelt de bezorgdheid van de internationale gemeenschap en van de Europese Unie omtrent de verslechterde economische en politieke toestand in Zimbabwe.

Zimbabwe staat stevast op de agenda van het EU-

La séance est ouverte à 14.45 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Question de M. Jef Valkeniers au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation au Zimbabwe" (n° 4439)

01.01 **Jef Valkeniers** (VLD): Le *Commonwealth* envoie les ministres des Affaires étrangères d'Australie, du Nigéria et de la Barbade au Zimbabwe afin de demander au gouvernement de cesser d'intimider l'opposition, les médias et la Justice.

Le CMAG (Commonwealth Ministerial Action Group) est surtout mécontent de la démission forcée du président de la cour suprême de justice ainsi que du climat de violence politique qui règne depuis les élections législatives de l'année passée et qui a déjà entraîné la mort de 40 personnes. Par ailleurs, l'économie continue de se détériorer, l'épidémie de sida s'étend et la pénurie de mazout, d'électricité et de nourriture s'aggrave.

Le président du Zimbabwe, M. Mugabe, évoque l'accueil chaleureux dont il a bénéficié à Bruxelles et à Paris pour donner l'impression au Zimbabwe que l'Europe ne critique pas sa politique. L'implication du Zimbabwe dans le conflit congolais ne devrait pas empêcher la Belgique de prendre une initiative comme celle qu'a prise le *Commonwealth*. J'aimerais connaître votre avis sur la question à l'approche de la présidence belge de l'UE.

01.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*): Le gouvernement belge partage les préoccupations de la communauté internationale et de l'Union européenne relatives à la détérioration de la situation économique et politique du Zimbabwe.

Le Zimbabwe figurera quoi qu'il arrive à l'ordre du

overleg, waaraan België actief deelneemt. Op 5 maart jongstleden was president Mugabe in Brussel op bezoek en werd hij ontvangen door eerste minister Verhofstadt en mezelf. Op 6 maart werd Mugabe in Parijs ontvangen door president Chirac.

Het Belgische bilaterale contact was een werkbezoek, dat kadert in de reeks gesprekken die de premier en ikzelf recentelijk voerden met Afrikaanse staatshoofden in Brussel.

Zimbabwe is als bondgenoot van de DRC met troepen op het terrein aanwezig. Het is partij bij het Lusaka-akkoord en voorzitter van de JMC. België distantieert zich niet van de Europese beleidsopties. België heeft de binnenlandse situatie in Zimbabwe bij Mugabe aangekaart. Zo sluit België aan bij de filosofie van de Europese politieke dialoog met Zimbabwe, in de geest van artikel 8 van het Cotonou-akkoord. Deze Europese politieke dialoog startte op 11 april officieel in Harare. Momenteel wordt hij gevoerd tussen de plaatselijke EU-troika en de secretaris-generaal van het Zimbabwaanse ministerie van Buitenlandse Zaken.

Als toekomstend EU-voorzitter is België lid van deze troika van ambassadeurs van Harare. Vanaf 1 juli zal de Belgische ambassadeur van EU-zijde de dialoog leiden.

Ook tijdens het Belgisch voorzitterschap zal Zimbabwe hoog op de agenda staan van het Europese overleg inzake Afrika. De Belgische voorstellen en standpunten zullen afhangen van het verloop van de EU-dialoog met Zimbabwe. Men kan in deze zaak natuurlijk niet improviseren: een geïsoleerde aanpak is uit den boze.

01.03 Jef Valkeniers (VLD): Ik ben verheugd over dit antwoord. We moeten niet alleen Zimbabwe voor zijn verantwoordelijkheid. Andere landen in Afrika – bijvoorbeeld Nigeria – mogen zich niet "wegsteken".

Het incident is gesloten.

02 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de eerste minister over "de aanwezigheid van kernwapens op Belgische bodem" (nr. 4478)

02.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Naar aanleiding van de recente protestacties op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel wou ik de eerste minister vragen hoe het staat met de uitvoering van het regeerakkoord op gebied van denuclearisering. Heeft de Belgische regering reeds pogingen

jour de la concertation de l'UE à laquelle la Belgique prendra une part active. Le président Mugabe était en visite à Bruxelles le 5 mars dernier. Il a été reçu par M. Verhofstadt et moi-même. Le 6 mars, M. Mugabe a été reçu à Paris par le président Chirac.

Le contact bilatéral belge était une visite de travail s'inscrivant dans la série de discussions que le premier ministre et moi-même avons récemment menées avec les chefs d'État africains à Bruxelles.

Étant un allié de la RDC, le Zimbabwe dispose de troupes sur le terrain. Il est partie prenante de l'accord de Lusaka et préside la CMJ. La Belgique ne se distancie pas des options stratégiques européennes. La Belgique a abordé avec M. Mugabe la situation intérieure du Zimbabwe. La Belgique se rallie à la philosophie du dialogue politique européen avec le Zimbabwe, dans l'esprit de l'article 8 de l'accord de Cotonou. Ce dialogue politique européen a démarré officiellement le 11 avril à Harare. Il se poursuit actuellement entre la troïka européenne locale et le secrétaire général du ministère zimbabwéen des Affaires étrangères.

En sa qualité de futur président de l'Union européenne, notre pays fait partie de la troïka des ambassadeurs à Harare. À partir du 1er juillet, c'est l'ambassadeur belge qui s'exprimera au nom de l'EU dans le cadre du dialogue.

Pendant la présidence belge, le Zimbabwe figurera en bonne place à l'ordre du jour de la concertation européenne sur l'Afrique. Les propositions et les points de vue belges dépendront du déroulement du dialogue européen avec le Zimbabwe. En cette matière, on ne peut évidemment improviser : il est exclu d'agir de manière isolée.

01.03 Jef Valkeniers (VLD): Cette réponse me réjouit. Le Zimbabwe n'est pas le seul pays auquel nous devons rappeler ses responsabilités. Il est d'autres pays d'Afrique, par exemple le Nigeria, qui ne peuvent se soustraire à leurs responsabilités.

L'incident est clos.

02 Question de Mme Leen Laenens au premier ministre sur "la présence d'armes nucléaires sur le territoire belge" (n° 4478)

02.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Les récentes actions de protestation à la base de la force aérienne de Kleine Brogel m'amènent à demander au Premier ministre où en est l'exécution de l'accord de gouvernement pour ce qui regarde la dénucléarisation. Le gouvernement belge a-t-il déjà

ondernomen om in het kader van het NPT-verdrag over te gaan tot verdere denuclearisering binnen de NAVO? Houdt de Belgische regering rekening met het vonnis van het Internationaal Gerechtshof van 1996 dat kernwapens als een misdaad tegen de mensheid beschouwt? Bepleit de regering de afbouw van kernwapens bij de lidstaten van de Europese Unie? Hoe reageren die lidstaten hierop?

02.02 Minister **Louis Michel**, (*Nederlands*), in naam van de heer Guy Verhofstadt, eerste minister: Het streefdoel blijft de totale afbouw van kernwapens. Onze toetreding tot het non-proliferatieverdrag is daarvan de uitdrukking. Ons beleid houdt echter ook rekening met de realiteit van de aanwezigheid van kernwapens in een groot aantal landen.

Het strategisch concept van de NAVO behoudt het principe van de ontrading. Sinds het einde van de koude oorlog werd het kernwapenarsenaal van de NAVO met 85 procent verminderd en worden haar kernwapens niet meer op specifieke doelen gericht.

België steunt het NAVO-beleid zoals dat werd uiteengezet in een rapport van december 2000. De krachtlijnen van het beleid zijn: verdere reductie van de kernwapens, steun aan het non-proliferatieverdrag, steun aan de ontwapeningsverdragen, non-proliferatie van vernietigingswapens, overleg bij bestrijding van kleinere wapens en overleg met Rusland. België verwacht een positieve reactie vanwege Rusland.

De regering steunt de conclusies van het advies van 8 juli 1996 van het Internationaal Gerechtshof dat er een verplichting bestaat om te goeder trouw onderhandelingen uit te voeren. Het advies geeft echter geen unanieme conclusie over het al dan niet wettelijk gebruik van kernwapens in extreme omstandigheden. België ijvert voor de uitvoering van artikel VI van het non-proliferatieverdrag.

Bij de ontwapening ligt de nadruk nu op de uitvoering van het slotdocument van de toetsingsconferentie over het non-proliferatieverdrag van mei 2000.

Binnen de EU ijvert België voor het uitwerken van een gemeenschappelijk standpunt. Momenteel zijn er drie groepen met verschillende standpunten: de kernwapenstaten, de neutrale landen en een middengroep.

tenté de contribuer à poursuivre la dénucléarisation au sein de l'Otan dans le cadre du traité de non-prolifération des armes nucléaires ? Prend-il en considération le jugement de la cour internationale de justice de 1996 aux termes duquel les armes nucléaires sont considérées comme un crime contre l'humanité ? Plaide-t-il en faveur du démantèlement des armes nucléaires dans les Etats membres de l'Union européenne ? Si c'est le cas, comment réagissent ceux-ci ?

02.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*), au nom de M. Guy Verhofstadt, premier ministre: L'objectif poursuivi demeure le démantèlement complet des armes nucléaires. Notre adhésion au traité de non-prolifération en est l'expression. Cependant, dans la politique que nous suivons, nous tenons également compte de la réalité de la présence d'armes nucléaires dans un grand nombre de pays. Dans le concept stratégique de l'OTAN, le principe de la dissuasion est maintenu. Depuis la fin de la guerre froide, l'arsenal atomique de l'OTAN a été réduit de 85 % et les armes nucléaires de l'Alliance ne sont plus dirigées vers des cibles spécifiques.

La Belgique soutient la politique de l'OTAN, telle qu'elle a été exposée dans un rapport de décembre 2000. Les grands axes de cette politique sont les suivants: poursuite de la réduction des armements nucléaires, soutien du traité de non-prolifération, soutien des traités de désarmement, non-prolifération des armes de destruction, concertation dans le cadre de la lutte contre les armes légères et dialogue avec la Russie. La Belgique espère une réaction positive de la Russie.

Le gouvernement soutient les conclusions de l'avis de la cour internationale de justice du 8 juillet 1996 aux termes duquel il y a obligation de mener des négociations de bonne foi. Toutefois, cet avis ne comporte pas de conclusion unanime sur le recours légal ou non à des armes nucléaires dans des circonstances exceptionnelles. La Belgique milite en faveur de l'application de l'article VI du traité de non-prolifération.

En ce qui concerne le désarmement, l'accent est actuellement mis sur l'exécution du document final de la conférence de contrôle du traité de non-prolifération de mai 2000.

Au sein de l'UE, la Belgique s'efforce d'amener ses partenaires à définir une position commune. Pour l'heure, trois groupes de pays défendent des points de vue divergents: les Etats détenteurs de l'arme atomique, les pays neutres et un groupe de pays

partisans d'une voie médiane.

België stelde voor om informatie uit te wisselen over de inspanningen inzake nucleaire ontwapening op de Ontwapeningsconferentie in Genève in 1998. Dit resulteerde in een regelmatig overleg tussen Noorwegen, België, Duitsland, Nederland en Italië en in een akkoord op de conferentie over het non-proliferatieverdrag van mei 2000 om binnen de ontwapeningsconferentie een orgaan op te richten voor de monitoring van kernontwapening.

Inzake het EU-voorzitterschap zijn voor België de uitvoering van de vijfjaarlijkse toetsingsconferentie betreffende het non-proliferatieverdrag, met nadruk op het kernstopverdrag, de deblokking van de Ontwapeningsconferentie in Genève en het aanvatten van onderhandelingen over een verdrag tot banning van de productie van nucleaire splijtstoffen voor militaire doeleinden prioritair.

Van 25 tot 27 september vindt in New York de conferentie plaats over de niet-inwerkingtreding van het kernstopverdrag. Ikzelf zal deelnemen aan deze conferentie.

In oktober en november zal België binnen de algemene vergadering van de VN inzake ontwapening en wapenbeheersing streven naar coherentie van de EU-posities, en meer bepaald pogen een middenpositie in te nemen.

Binnen de EU werd een globaal programma overeengekomen van bijstand aan Rusland om zijn overeenkomsten in dit domein na te komen.

02.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Het advies van het Internationaal Gerechtshof is ondertussen een echt werkstuk geworden, waarin de vredesbeweging toch wel het gelijk aan haar zijde krijgt.

Ik zou de minister willen vragen of de USA nog altijd unilateraal, zonder Belgische inspraak, kan beslissen om kernwapens op ons grondgebied in te zetten. Kan hij dit bevestigen?

Het incident is gesloten.

03 Samengevoegde interpellatie en vraag van - de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Italiaanse verkiezingen" (nr. 792)

Lors de la conférence sur le désarmement qui s'était tenue à Genève en 1998, la Belgique avait proposé d'organiser des échanges d'informations concernant les efforts déployés en matière de désarmement nucléaire. Cela s'était traduit par une concertation régulière entre la Norvège, la Belgique, l'Allemagne, les Pays-Bas et l'Italie, et par un accord sur le TNP de mai 2000 en vue de créer, dans le cadre de la conférence sur le désarmement, un organe chargé de la surveillance du désarmement atomique.

Pour ce qui est de la présidence de l'UE, la Belgique juge prioritaires l'exécution des conclusions de la conférence de contrôle du TNP, qui se tient tous les cinq ans, et en particulier de celles relatives au traité instituant un gel de la production d'armes nucléaires, le déblocage de la conférence de Genève sur le désarmement et le début de négociations relatives à un traité d'interdiction de toute production de matières fissiles à des fins nucléaires.

Du 25 au 27 septembre prochain se tiendra à New York la conférence sur la non-entrée en vigueur du traité instituant un gel de la production d'armes nucléaires. J'y participerai personnellement.

En octobre et novembre, dans le cadre de l'assemblée générale des Nations Unies consacrée au désarmement et à la maîtrise des armements, la Belgique tendra vers une cohérence des positions des Etats membres de l'UE, plus particulièrement par l'adoption d'une position intermédiaire.

Au sein de l'UE, un programme global d'assistance a été arrêté pour permettre à la Russie de remplir ses engagements dans ce domaine.

02.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): L'avis de la Cour internationale de justice est devenu un véritable document de référence qui donne raison au mouvement pour la paix.

Le ministre peut-il me dire si les Etats-Unis peuvent toujours décider unilatéralement d'installer des armes nucléaires sur notre territoire, sans consulter la Belgique. Le ministre peut-il le confirmer ?

L'incident est clos.

03 Interpellation et question jointes de - M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les élections italiennes" (n° 792)

- de heer Gerolf Annemans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het uitblijven en/of laattijdig karakter van de felicitaties van de Belgische regering aan het adres van de overwinnaar van de verkiezingen in Italië" (nr. 4678)

03.01 Karel Pinxten (CVP): De verontwaardiging van minister Michel is selectief. Ze was groot bij de toestand in een klein landje als Oostenrijk, maar bijzonder klein bij de toestand in een groot land als Italië, de vierde economische macht in Europa. Dat doet afbreuk aan onze geloofwaardigheid als EU-voorzitter. Een geloofwaardig buitenlands beleid moet coherent, consistent en consequent zijn. Het beleid van de minister is geen van de drie. President Mugabe werd hier met veel egards ontvangen. Blijkbaar gaat ons buitenlands beleid ervan uit dat de mensen rechten selectief benaderd moeten worden. Er gelden andere principes voor Afrikanen en westerlingen, ik durf het niet eens hebben over blanken en zwarten.

Wat we vandaag zien, is toch wel heel ondubbelzinnig: grote gestrengheid tegenover het kleine Oostenrijk en bijna een *omertà* tegenover het belangrijke Italië.

Nog vóór de coalitievorming vorig jaar kwam een lawine van Belgische reacties los in de richting van Oostenrijk. De Belgen mochten er zelfs niet meer op vakantie gaan. In deze commissie verklaarde minister Michel op 12 maart nog dat hij, inzake Italië, een coalitie Bossi en Fini niet zag zitten. Inmiddels is het zo ver en minister Michel reageert niet.

U verwijst in *De Morgen* van vandaag naar een nieuw Europees beleid dat kan gevoerd worden en dat zijn wettelijke grondslag vindt in punt 1 van artikel 7 van het verdrag van Nice. Dit punt is vandaag echter nog niet inroepbaar, zodat de huidige situatie dan ook niet verschilt van die ten tijde van de Oostenrijkse verkiezingen. Verder verklaart u in *De Morgen* dat in Oostenrijk dadelijk een sterker democratisch onevenwicht aanwezig was. Hoe meent de minister dit te moeten afwegen? In kilogram?

Ik krijg sterk de indruk dat deze regering twee maten en twee gewichten gebruikt, al naargelang het land of het regime waarover België zich moet

- M. Gerolf Annemans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'absence des félicitations et/ou leur caractère tardif, adressées par le gouvernement belge au vainqueur des élections italiennes" (n° 4678)

03.01 Karel Pinxten (CVP): L'indignation du ministre Michel est sélective. Son indignation à propos de la situation dans un petit pays comme l'Autriche était grande mais elle l'est beaucoup moins à propos d'un grand pays comme l'Italie, la quatrième puissance économique en Europe. Son attitude porte atteinte à notre crédibilité en tant que président de l'UE. Une politique étrangère crédible doit être cohérente, consistante et conséquente. Le président Mugabe a été reçu avec beaucoup d'égards par la Belgique. Apparemment, les responsables de notre politique étrangère estiment qu'il faut appréhender les droits de l'homme de manière sélective. Des principes différents s'appliquent aux Africains et aux occidentaux. Je n'ose pas songer à la différence entretenue entre les blancs et les noirs.

L'attitude adoptée aujourd'hui n'est-elle pas empreinte d'une grande ambiguïté? Alors qu'il s'était montré d'une sévérité extrême à l'égard de l'Autriche, le gouvernement observe une quasi *omertà* en ce qui concerne la grande Italie.

Avant même la constitution, l'an dernier, de la coalition au pouvoir en Autriche, une véritable avalanche de réactions avait été déclenchée contre l'Autriche, le ministre allant jusqu'à inviter nos concitoyens à ne pas s'y rendre en vacances. Au sein de cette commission, le ministre Michel avait déclaré qu'il ne voyait pas d'un bon œil l'arrivée au pouvoir d'une coalition Bossi-Fini. Dans l'intervalle, cette coalition est entrée dans les faits et le ministre Michel ne fait part d'aucune réaction.

Dans *De Morgen* d'aujourd'hui, vous vous référez à la possibilité de mettre en œuvre une nouvelle politique européenne fondée sur le premier point de l'article 7 du Traité de Nice. Or, ce point ne peut encore être invoqué aujourd'hui, de sorte que la situation actuelle n'est pas différente de la situation au lendemain des élections autrichiennes. Par ailleurs, vous déclarez - toujours dans *De Morgen* - qu'en Autriche, le déséquilibre démocratique s'est tout de suite manifesté d'une manière plus nette. Comment le ministre pense-t-il pouvoir évaluer le poids de ces réalités? En kilogrammes?

J'éprouve la nette impression que ce gouvernement met en œuvre une politique de deux poids et deux mesures, selon le pays ou le régime à propos

uitspreken.

Minister Michel kan nu twee dingen doen: Italië op dezelfde manier behandelen als Oostenrijk vorig jaar of toegeven dat hij zich vorig jaar heeft vergaloppeerd. Ik ben benieuwd naar zijn reactie.

Ik vind trouwens dat de huidige houding van inconsequentie en dubbelzinnigheid onze geloofwaardigheid aantast, wat toch nefast is in het licht van het nakend voorzitterschap. Zal minister Michel uitleg verschaffen aan zijn Oostenrijkse collega? Heeft Oostenrijk al gereageerd ten aanzien van België?

Heeft de regering felicitaties verzonden aan de heer Berlusconi?

Mag onze eerste minister deze zomer nog wel naar Toscane op vakantie gaan?

03.02 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Ik herhaal een van de vragen van de heer Pinxten: hebben wij de heer Berlusconi reeds gefeliciteerd? Zijn de VS ons hierin voorgaan?

Hoe ziet de minister het respect voor de mensenrechten en hoe verklaart hij zijn contradictorische behandeling van wijlen Kabila en Oostenrijk?

De minister is schijnheilig en nu, met de verkiezingen in Italië, blijkt dit nog meer. Als extreem-rechts in de coalitie zit, maar verliest, kan dat blijkbaar voor de minister. Dat is hypocriet: ofwel is extreem-rechts gevaarlijk ofwel is het dat niet.

Als iemand van de Lega Nord of de Alleanza Nazionale België zal bezoeken als minister, wat zal dan de houding van de regering zijn?

03.03 Minister Louis Michel (Nederlands): Ik leg mij neer bij de stem van het Italiaanse volk en de verkiezingsuitslag. Ik hoop dat Italië bij de onderhandelingen over het programma en bij de vorming van de volgende regering trouw zal zijn aan de democratische waarden die aan de basis liggen van de Europese samenleving. Ik verheug mij over het verlies van de heer Bossi en de nederlaag van de ideeën die hij voorstaat. *(Onderbrekingen van de heer Annemans)*

duquel il doit se prononcer.

Deux possibilités s'offrent à présent au ministre Michel : soit il affiche à l'égard de l'Italie la même attitude que celle qu'il avait adoptée l'an dernier à l'égard de l'Autriche, soit il admet qu'à l'époque, il avait tenu des propos excessifs. J'attends sa réaction avec curiosité.

Par ailleurs, j'estime que, par son incohérence et son ambiguïté, l'attitude actuelle du gouvernement porte atteinte à la crédibilité de notre pays, ce qui ne peut être que néfaste à l'approche de la présidence belge de l'Union européenne. Le ministre Michel s'expliquera-t-il sur son attitude auprès de son homologue autrichien? L'Autriche a-t-elle déjà réagi à l'égard de la Belgique?

Le gouvernement a-t-il adressé ses félicitations à M. Berlusconi?

Notre premier ministre sera-t-il autorisé à se rendre en vacances en Toscane cet été?

03.02 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Je repose une des questions de M. Pinxten : avons-nous déjà félicité M. Berlusconi ? Les Etats-Unis nous ont-ils devancés ?

Comment le ministre perçoit-il le respect des droits de l'homme et comment explique-t-il avoir adopté une attitude contradictoire à l'égard de feu Laurent Désiré Kabila d'une part et de l'Autriche d'autre part ?

Le ministre est hypocrite et ce trait de caractère apparaît plus marqué encore depuis les élections qui se sont déroulées en Italie. Le ministre estime qu'il n'est pas grave que l'extrême droite participe à la coalition du moment qu'elle ait perdu les élections. Il s'agit-là d'une attitude hypocrite : soit l'extrême droite est dangereuse, soit elle ne l'est pas.

Si un membre de *Lega Nord* ou de *Alleanza Nazionale* se rendait en Belgique en qualité ministre, quelle attitude le gouvernement adopterait-il ?

03.03 Louis Michel ministre (en néerlandais): Je m'incline devant le choix des électeurs italiens. J'espère simplement que, lors de la négociation du programme et de la formation de son nouveau gouvernement, l'Italie respectera les valeurs démocratiques qui fondent notre société européenne. Je me réjouis de la défaite de Monsieur Bossi et du coup porté à ses idées. *(Interruptions de Monsieur Annemans)*.

Als voorzitter van de EU zal België een consensus nastreven en de Europese regels strikt naleven.

Het is nu wachten op de benoeming van de nieuwe Italiaanse regering. De deelname van een extreem-rechtse partij, zoals die van de heer Bossi, vormt een gevaar voor een democratische samenleving en stemt niet overeen met de basisprincipes van de Europese Unie.

Sinds de regeringsvorming in Oostenrijk besliste de Raad van Nice tot de invoering van een preventief alarmmechanisme. Ik zal verder geen initiatief nemen.

Indien de nieuwe Italiaanse regering bedenkelijke daden zou stellen, zullen wij oordelen of de bepalingen van artikel 7 van het nieuwe verdrag van Nice toegepast moeten worden.

Zodra de heer Berlusconi als eerste minister is voorgesteld, zal de Belgische regering haar boodschap overmaken. De partners van de Europese Unie zijn terzake niet gehaast.

03.04 Karel Pinxten (CVP): Ik ga akkoord met de afwachterende houding inzake felicitaties, maar ik weet nog steeds niet of de eerste minister nog naar Toscane mag gaan...

03.05 Minister Louis Michel (Nederlands): Ik ben zelf uitgenodigd door de eerste minister en ik zal wel degelijk naar Toscane gaan.

03.06 Karel Pinxten (CVP): Dus mogen wij ook naar Oostenrijk gaan?

03.07 Minister Louis Michel (Nederlands): Ik zal zelf naar Oostenrijk gaan, op invitatie van de minister van Buitenlandse Zaken.

03.08 Karel Pinxten (CVP): Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat u een politiek voert van twee maten en twee gewichten. U zal de Italiaanse regering beoordelen op haar daden, zegt u.

03.09 Minister Louis Michel (Nederlands): Dat is de nieuwe Europese positie, die er nog niet was in het geval van Oostenrijk. Het verdrag van Nice heeft een en ander veranderd.

03.10 Karel Pinxten (CVP): Met betrekking tot artikel 7 van het verdrag van Nice is er geen verschil. Dat artikel is trouwens nog steeds de tekst van Amsterdam.

Pendant sa période de présidence de l'Union européenne, la Belgique promouvra le consensus et respectera scrupuleusement les règles européennes.

A présent, il n'y a plus qu'à attendre la nomination du nouveau gouvernement italien. La participation d'un parti d'extrême-droite, tel que celui de Monsieur Bossi, représente un danger pour une société démocratique et est contraire aux principes fondateurs de l'Union européenne.

Avec l'arrivée au pouvoir du nouveau gouvernement autrichien, il a été décidé, lors du sommet de Nice, d'instaurer un mécanisme d'alarme préventif. Je ne prendrai aucune initiative nouvelle.

Si le gouvernement italien devait poser des actes que nous pourrions réprouver, nous déterminerons s'il y a lieu d'appliquer les dispositions de l'article 7 du traité de Nice.

Dès que Monsieur Berlusconi aura été proposé comme premier ministre, le gouvernement belge lui adressera son message. Nos partenaires de l'Union européenne ne sont pas pressés.

03.04 Karel Pinxten (CVP): Je pense aussi qu'il vaut mieux patienter quelque temps avant d'adresser un message de félicitations. Mais j'ignore toujours si le premier ministre pourra encore se rendre en Toscane.

03.05 Louis Michel , ministre (en néerlandais) : J'ai moi-même été invité en Toscane par le premier ministre et je compte bien m'y rendre.

03.06 Karel Pinxten (CVP): Est-ce à dire qu'à partir de maintenant, nous pouvons à nouveau nous rendre en Autriche?

03.07 Louis Michel , ministre (en néerlandais) : Je dois moi-même me rendre en Autriche sur l'invitation de la ministre des Affaires étrangères.

03.08 Karel Pinxten (CVP): J'ai le sentiment que vous menez une politique de deux poids, deux mesures. Vous nous dites que vous jugerez le gouvernement italien sur ses actes.

03.09 Louis Michel , ministre (en néerlandais) : C'est la nouvelle position européenne. Elle n'était pas encore en vigueur au moment de l'installation du nouveau gouvernement autrichien. Le traité de Nice a changé les choses.

03.10 Karel Pinxten (CVP): En ce qui concerne l'article 7 du traité de Nice, il n'y a aucune différence. Le texte de cet article est le même que celui du traité d'Amsterdam.

Het is van belang dat onze regering haar geloofwaardigheid behoudt, mede in het licht van het EU-voorzitterschap. Inzake buitenlandse betrekkingen is België zeer hoogdravend begonnen en daardoor werd *ab initio* een probleem gecreëerd. Reeds ten tijde van de Oostenrijkse verkiezingen wist men dat alle uitspraken die zouden worden gedaan als een boemerang zouden terugkeren.

De regering is onbedachtzaam geweest en had zich tegenover Oostenrijk, met eenzelfde moreel gehalte, voorzichtiger kunnen gedragen. De toenmalige reacties van de regering waren dubbelzinnig en bovendien contraproductief, nu met de verkozenen in de verschillende landen immers toch besprekingen moeten worden gevoerd door premier Verhofstadt.

03.11 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): De vice-premier verklaart tevreden te zijn met de slechte verkiezingsuitslag van de heer Bossi. Dat stemt mij blij: ik zal mijn best blijven doen hem ook te ontstemmen met de uitslagen van het Vlaams Blok.

De minister is gebeten op de persoon van Bossi en laat zich hier leiden door emoties. De heer Fini blijft hier om een of andere reden van gespaard. De minister wacht er zelfs mee om de Italiaanse regering te feliciteren tot hij weet of de heer Bossi al dan niet zal deelnemen aan de Italiaanse regering. De minister is daarmee gewoon onbeschoft.

Aan het begin van het Europese voorzitterschap begaat België de zoveelste flater. Dat is niet alleen spijtig voor België, maar ook voor Europa. We sturen een "abruti" als minister de wereld rond en dat doet het imago van dit land zeker geen goed.

03.12 Ferdy Willems (VU&ID): Wij wezen vorig jaar al op de mogelijke parallellen met Italië en een eventuele verkiezingsoverwinning van rechts en extreem-rechts.

Ik sluit mij aan bij de negatieve appreciatie van de minister ten aanzien van de heer Bossi. Wat ik niet begrijp is dat Berlusconi aan een appreciatie ontsnapt. Berlusconi is aangeklaagd wegens schriftvervalsing en pleegt machtsmisbruik door zijn media-imperium in te zetten in de verkiezingsstrijd. Het doet mij pijn dat zo'n man in Italië verkozen wordt, net als Bush in Amerika en Sharon in Israël. Het probleem ligt dus ook bij de burgers die een keuze maken.

Onze regering stelt moedige daden inzake

Au moment où la Belgique s'apprête à assurer la présidence de l'Union européenne, il est important que le gouvernement conserve toute sa crédibilité. Or, en matière de politique étrangère, la Belgique s'est montrée d'emblée très ambitieuse, ce qui nous a *ab initio* placés devant un problème. Déjà, au moment des élections autrichiennes, nous savions que tous les propos tenus auraient un effet boomerang.

Le gouvernement a agi de manière irresponsable et aurait dû faire preuve de davantage de prudence à l'égard de l'Autriche. A l'époque, les réactions du gouvernement étaient ambiguës et contre-productives. Le premier ministre doit à présent de toute manière discuter avec les élus dans les différents pays.

03.11 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Le vice premier ministre se félicite des mauvais résultats électoraux de M. Bossi. Je m'en réjouis: je ferai de mon mieux pour que les résultats du Vlaams Blok continuent à le décevoir. Le ministre a de l'animosité envers M. Bossi et il se laisse guider par ses émotions. Pour l'une ou l'autre raison, M. Fini est épargné. Le ministre attend même d'adresser ses félicitations au gouvernement italien car il veut savoir si M. Bossi participera ou non au prochain gouvernement. En agissant de la sorte, le ministre fait preuve de grossièreté, ni plus ni moins.

A la veille d'assumer la présidence européenne, la Belgique commet la énième bévue. Ce n'est pas seulement dommage pour la Belgique mais aussi pour l'Europe. Comme ministre, nous déléguons un abruti de par le monde et l'image de ce pays en pâtit.

03.12 Ferdy Willems (VU&ID): Nous avons déjà attiré l'attention, l'an dernier, sur d'éventuels parallèles avec l'Italie et sur une victoire électorale éventuelle de la droite et de l'extrême-droite dans la péninsule.

Je partage le jugement défavorable du ministre sur M. Bossi. Mais ce que je ne comprends pas, c'est que le ministre ne porte pas d'appréciation sur Berlusconi alors qu'il a été inculpé pour faux en écritures et qu'il se livre à des abus de pouvoir en utilisant son empire médiatique dans la campagne électorale. L'élection d'un tel individu en Italie me peine autant que celle de Bush aux Etats-Unis et celle de Sharon en Israël. Par conséquent, le problème se situe aussi du côté des électeurs qui, en définitive, choisissent.

mensenrechten en ik ga er niet mee akkoord dat de regering alleen de kleintjes aanpakt. Deze regering heeft zich verzet tegen de plannen van Bush voor een ruimteschild. De regering is wel niet altijd consequent inzake de wapenleveringen. Dat is een genuanceerder en rechtvaardiger oordeel over deze regering, in tegenstelling tot het gescheld van de heer Annemans.

Moties

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Karel Pinxten en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Karel Pinxten en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
verzoekt de regering

1. ook tijdens het Belgische EU-voorzitterschap een consequente houding aan te nemen tegenover de grondslagen en waarden die aan de basis liggen van de EU;
2. alle lidstaten op dezelfde manier te behandelen en geen politiek van twee maten en twee gewichten toe te passen teneinde alzo de geloofwaardigheid van het Belgisch buitenlands beleid niet in het gedrang te brengen."

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Gerolf Annemans en Guido Tastenhoye en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Karel Pinxten en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
vraagt de regering om onverwijld felicitaties aan te bieden aan de heer Berlusconi, en vraagt de Belgische regering om de beste relaties te onderhouden met de Italiaanse regering."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Georges Clerfayt en Erik Derycke.

Over de moties zal later worden gestemd.

De bespreking is gesloten.

04 Ordemotie

04.01 Georges Clerfayt (PRL FDF MCC): Ik meen te hebben gehoord dat een spreker de minister heeft beledigd. Dergelijke bewoordingen mogen weliswaar uit politiek oogpunt worden gebruikt, maar ten aanzien van personen zijn zij

Notre gouvernement fait preuve de courage en matière de droits de l'homme et je ne rejoins pas ceux qui considèrent qu'il ne s'attaque qu'aux petits trublions. En effet, il s'est opposé au projet de bouclier spatial de Bush. Cela dit, il n'est pas toujours cohérent dans le domaine des livraisons d'armes. En comparaison des bordées d'injures de M. Annemans, le jugement que je viens de porter sur le gouvernement est plus nuancé et plus juste.

Motions

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Une motion de recommandation a été déposée par M. Karel Pinxten et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Karel Pinxten et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement

1. d'adopter, au cours de la présidence belge de l'UE également, une attitude cohérente en ce qui concerne les fondements et les valeurs constituant la base de l'UE;
2. de traiter l'ensemble des Etats membres de la même manière et de ne pas mener une politique de deux poids deux mesures en vue de ne pas porter atteinte à la crédibilité de la politique extérieure belge."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Gerolf Annemans et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Karel Pinxten et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement d'adresser sans délai ses félicitations à M. Berlusconi et demande au gouvernement belge d'entretenir les meilleures relations avec le gouvernement italien."

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Georges Clerfayt et Erik Derycke.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement.

La discussion est close.

04 Motion d'ordre

04.01 Georges Clerfayt (PRL FDF MCC): Je crois avoir entendu, de la part d'un intervenant, des injures à l'égard du ministre. Si on peut utiliser de tels termes d'un point de vue politique, c'est injustifiable à titre personnel. Je demande que ces

onaanvaardbaar. Ik vraag dan ook dat zij uit het verslag van de vergadering zouden worden geschrapt.

De **voorzitter**: Ik denk dat de minister weet welke waarde hij aan de woorden van de heer Annemans moet hechten.

04.02 Minister **Louis Michel** (*Frans*): Ik dank de heer Clerfayt voor zijn morele steun. Opdat men zou weten op welke manier sommigen zich hier uitdrukken, geef ik er de voorkeur aan dat die woorden in het verslag worden weergegeven.

04.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Scheldpartijen bevallen ook mij helemaal niet. Wij zouden een "elite" moeten zijn. Zo'n spreekstijl vind ik zeer laagbaar.

04.04 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): "Racist" en "xenofob" zijn in de wet opgenomen scheldwoorden die mij beledigen. Ik zou willen dat de heer Clerfayt mij een arrest toont op basis waarvan hij mij met deze woorden mag betitelen.

04.05 **Karel Pinxten** (CVP): "Als het volk u niet bevalt, kies een ander volk" is een gezegde van Berthold Brecht, een voor de heer Willems ongetwijfeld onverdachte bron. Ik ben trouwens tegen schrappingen uit het *Beknopt Verslag*.

De **voorzitter**: Dit alles draagt bij tot de levendigheid van de debatten. Ik wil sommige sprekers trouwens niet de eer gunnen dat hun woorden zouden worden geschrapt.

Het incident is gesloten.

05 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de relatie tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten" (nr. 4542)
- de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stand van zaken op het stuk van de transatlantische betrekkingen" (nr. 4644)

05.01 **Pieter De Crem** (CVP): In de toekomst zullen de Europese en Amerikaanse leiders elkaar nog eens per jaar treffen in plaats van twee keer. De relatie tussen de EU en de VS is niet optimaal. Er zijn fundamentele meningsverschillen: het rakettenschied, het Kyoto-verdrag, de verhouding met landen als Noord-Korea, Israël en de Palestijnen ...

termes soient retirés du compte-rendu de notre réunion.

Le **président** : Je pense que c'est au le ministre de peser les propos de M. Annemans.

04.02 **Louis Michel** , ministre (*en français*): Je remercie M. Clerfayt pour son soutien moral. Toutefois, afin que l'on sache que certains tiennent ici de tels propos, je préfère qu'ils figurent dans les compte-rendus.

04.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Je suis tout à fait hostile à l'échange de propos injurieux. Nous devrions nous comporter en élite. Votre langage me dérange profondément.

04.04 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Les termes "raciste" et "xénophobe", tels qu'ils figurent dans la loi, constituent des insultes qui m'offensent. J'invite M. Clerfayt à me présenter un arrêt sur la base duquel il serait autorisé à m'appliquer ces termes.

04.05 **Karel Pinxten** (CVP): "Si le peuple ne vous plaît pas, choisissez en un autre". Ces mots sont de Bertold Brecht, un auteur que M. Willems ne qualifiera certainement pas de suspect. Je suis d'ailleurs opposé à ce que l'on biffe des mots du compte rendu.

Le **président**: Tout ceci contribue à animer le débat. Je ne tiens d'ailleurs pas à faire à certains orateurs l'honneur de biffer leurs propos du compte rendu.

L'incident est clos.

05 **Questions jointes de**

- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les relations entre l'Union européenne et les Etats-Unis" (n° 4542)
- M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'état des relations transatlantiques" (n° 4644)

05.01 **Pieter De Crem** (CVP): Désormais, les dirigeants européens et américains ne se rencontreront plus qu'une fois par an, plutôt que deux. Les relations entre l'UE et les USA ne sont pas au beau fixe. Des divergences fondamentales les opposent : le bouclier nucléaire, le traité de Kyoto, les relations avec des pays comme la Corée du Nord, Israël ou les Palestiniens...

Wat is het standpunt van de regering inzake de internationale politiek van de VS ten opzichte van de EU? Welke initiatieven neemt de minister terzake?

Voorzitter: de heer Erik Derycke

05.02 Jacques Simonet (PRL FDF MCC): Blijkbaar houden de Europese Unie en de nieuwe Amerikaanse administratie er in verscheidene buitenlandse dossiers een ander standpunt op na. De huidige Amerikaanse overgangperiode biedt de EU echter de gelegenheid haar visie inzake de relaties tussen staten en conflictbeheer beter te verdedigen.

Welke concrete voorstellen kan de EU bijvoorbeeld samen met de VS doen inzake de hervatting van de vredesonderhandelingen voor het Midden-Oosten teneinde de spanning te doen afnemen en een compromis voor Jeruzalem en de terugkeer van de vluchtelingen mogelijk te maken?

Ook uit het partnerschap met Rusland blijken de verschillen tussen Europa en de VS. Blijkbaar beschouwen de VS Rusland opnieuw als een bedreiging. Ze hebben immers de Amerikaanse middelen voor de Russische programma's tot militaire denuclearisatie teruggedroefd, een vijftigtal diplomaten teruggestuurd en de handelsactiviteiten die de proliferatie in de hand werken veroordeeld. Europa schijnt daarentegen bereid te zijn met Rusland een serieuze dialoog over economische en strategische partnerschappen aan te gaan.

Behalve de technische regelingen die noodzakelijk zijn voor de overdracht van de NAVO-middelen aan de EU in geval van een operatie waar de NAVO niet als dusdanig aan deelneemt, rijst de vraag naar de strategische autonomie van Europa en zijn politieke rol op de internationale scène, die de Amerikanen momenteel als onbestaand beschouwen.

De EU dient dus eigen instrumenten zoals de euro te ontwikkelen, die haar belangen en waarden veiligstellen.

Om zijn positie op de internationale scène te versterken, heeft Europa er belang bij eerst en vooral zijn politieke eenheid vorm te geven. Ik veronderstel dat dit ook uw standpunt is.

05.03 Minister Louis Michel (*Nederlands*): Deze misverstanden moeten gerelativeerd worden. Er is meer dat beide mogendheden bindt dan verdeelt.

Quel est le point de vue du gouvernement à propos de la politique internationale menée par les Etats-Unis à l'égard de l'UE? Quelles initiatives le ministre envisage-t-il de prendre en la matière?

Président: M. Erik Derycke

05.02 Jacques Simonet (PRL FDF MCC) : Manifestement, les positions de l'Union européenne et celles de la nouvelle administration américaine diffèrent sur plusieurs cas concrets à l'étranger. Cependant, la période de transition américaine actuelle peut représenter l'opportunité pour notre Union de mieux défendre sa vision des relations entre Etats et de la résolution des conflits.

Par exemple, en ce qui concerne la reprise des négociations dans le cadre du processus de paix au Proche-Orient, quelles propositions concrètes l'Union peut-elle formuler, en tandem avec les Etats-Unis, pour faire baisser la tension et trouver des compromis sur la question de Jérusalem et du retour des réfugiés ?

Le partenariat avec la Russie illustre également les différences de vues entre Europe et Etats-Unis. Pour ces derniers, ce pays semble redevenu une menace au vu de la baisse significative des budgets qu'ils lui allouent pour les programmes de dénucléarisation militaire, du renvoi d'une cinquantaine de diplomates et de la dénonciation des activités commerciales favorisant la prolifération. A contrario, l'Europe semble disposée à engager avec la Russie un dialogue sérieux sur des partenariats économiques et stratégiques.

Enfin, au-delà de la question des arrangements techniques nécessaires pour la transmission des capacités de l'OTAN à l'Union, dans le cas d'opération où cette alliance n'interviendrait pas en propre, se pose la question de l'autonomie stratégique de l'Europe et de son rôle politique sur la scène internationale, niés aujourd'hui pas les Américains.

L'Union se doit donc de développer des instruments propres, tels l'euro, qui seront les garants de ses intérêts et de ses valeurs.

L'Europe a intérêt à tracer en priorité son unité politique pour s'affirmer sur la scène internationale. J'imagine que c'est la thèse que vous défendrez.

05.03 Louis Michel, ministre (*en néerlandais*): Il convient de relativiser ces malentendus. Il y a plus de points de communs que de pommes de discorde

entre les deux puissances.

Nu de USA zich in het Midden-Oosten minder possessief opstellen moet de EU, in samenspraak met de VS, uitzoeken hoe de vrede in de regio kan worden hersteld. In het vooruitzicht van ons voorzitterschap zetten wij ons daarvoor in.

Aujourd'hui que les Etats-Unis se montrent moins accapareurs au Proche-Orient, l'UE doit trouver, en concertation avec eux, un moyen de ramener la paix dans la région. Nous déploierons des efforts dans ce sens dans la perspective de notre présidence de l'UE.

Inzake veiligheid en defensie is er de NAVO. Inzake Europese defensie liggen de Amerikaanse en Europese standpunten dicht bij elkaar dan het lijkt. De VS aanvaarden dit project, zolang het niet ten koste gaat van de solidariteit tussen de bondgenoten. De VS spelen een constructieve rol inzake de betrekkingen tussen Turkije en de EU.

Dans le domaine de la sécurité et de la défense, il y a l'OTAN. En matière de défense européenne, les Etats-Unis et l'Europe adoptent des positions plus proches qu'il n'y paraît. Les Etats-Unis acceptent ce projet de défense européenne à condition qu'il ne nuise pas à la solidarité entre les alliés. Par ailleurs, ils jouent un rôle constructif dans les relations entre la Turquie et l'UE.

(Frans) Net als de Unie willen de Verenigde Staten een constructieve relatie met Moskou, ook al zijn die betrekkingen van een andere aard. Na de uitbreiding zal de Unie een lange gemeenschappelijke grens met Rusland hebben. Dat alles doet echter geen afbreuk aan de voorbeeldige samenwerking tussen de Verenigde Staten en Europa binnen de OVSE.

(En français): enfin, les Etats-Unis recherchent, comme l'Union, une relation constructive avec Moscou, même si la nature de leurs relations sont différentes. Après l'élargissement de l'Union, les frontières de celle-ci avec la Russie seront importantes. Cependant, cela n'entache pas la coopération exemplaire entre Etats-Unis et Europe au sein de l'OSCE.

Zonder die nauwe samenwerking zou de wereld trouwens een stuk minder veilig zijn, en zouden de Europese belangen minder goed behartigd worden. De Belgische regering is van oordeel dat de Unie alles in het werk moet stellen om de tegenstellingen te verzoenen. In een eengemaakt Europa is dat echter minder moeilijk.

Le monde serait d'ailleurs moins sûr, et les intérêts européens moins bien servis, sans cette intense coopération. Le gouvernement belge considère que l'Europe doit tout faire pour concilier les divergences. Cependant, elle y parviendra d'autant mieux si elle est unifiée.

Om een werkzame dialoog tot stand te brengen moeten er meer ontmoetingen georganiseerd worden, ook op het niveau van de staatshoofden en regeringsleiders. Tevens moet er gesleuteld worden aan de veel te bureaucratische voorbereiding van dergelijke ontmoetingen. De Europese Raad deelt die mening. België is uiteraard bereid zijn steentje daartoe bij te dragen.

Pour assurer un dialogue efficace, il faudrait non seulement augmenter le nombre de rencontres, y compris au niveau des chefs d'Etats et de gouvernements, mais aussi modifier le processus de leur préparation, trop bureaucratique. Cet avis est partagé par le Conseil européen, et la Belgique est, bien entendu, disposée à contribuer à cet objectif.

In haar recente mededeling stippelt de Europese Commissie een aantal denkpistes uit, zoals een verfijning van het voorbereidingsproces en het nastreven van doelstellingen op middellange en lange termijn. België werkt daar actief aan mee.

Dans sa récente communication, la Commission européenne trace quelques pistes, dont le raffinement du processus de préparation et la poursuite d'objectifs à moyen et long terme. La Belgique participe activement à ce processus.

Tijdens mijn bezoek aan Washington ben ik mij terdege bewust geworden van het nut van wederzijdse raadpleging. Ik ben dan ook vastbesloten deze werkwijze voort te zetten, in samenwerking met mijn Europese partners.

Ma visite à Washington m'a permis de me rendre compte de l'utilité des consultations mutuelles. Je suis résolu à continuer, en collaboration avec mes partenaires européens.

Over het algemeen tekent zich in de Verenigde Staten een tendens af om te breken met de manier

Globalement, on constate, aujourd'hui, aux Etats-Unis une tendance lourde pour rompre avec

van besturen "à la Clinton". De beleidsvisie Powell dient tegelijkertijd als vangnet. De beleidsvisie Bush is onhoudbaar op lange termijn, zoals overduidelijk blijkt uit het huidig voorbeeld van de betrekkingen met China.

Wat het Midden-Oosten betreft, onderzoekt de Bush-administratie momenteel hoe zij de risico's samen met haar partners, en met name de Unie, kan delen. Zij probeert een standpunt te bepalen, wat meer ruimte laat voor openingen. Alles hangt echter af van Israël, dat de Unie niet noodzakelijkerwijze de mogelijkheid geeft om zich politiek nuttig te maken, in alle neutraliteit en zonder eigenbelang na te streven.

Sommigen pleiten voor de oprichting van een externe partnergroep, samengesteld uit de Verenigde Staten, de Unie en Rusland, en van een andere parallelle groep samengesteld uit landen die nabij de conflicthaard gelegen zijn, zoals Egypte.

De idee mag dan goed zijn, men zal evenwel omzichtig te werk moeten gaan om ze in praktijk te brengen. De rol die Rusland kan spelen kan alleen maar op een verschillende manier gepercipieerd worden. Het is aan ons om de anderen te doen inzien dat dat land, waarmee de Unie een lange gemeenschappelijke grens zal hebben, eerder beschouwd moet worden als een belangrijke partner, die bij de dialoog betrokken moet worden, dan, gelet op het BBP van Rusland, als een "klein landje zonder stem in het kapittel".

Wat de Europese defensie betreft, hebben de Amerikanen oog voor de grenzen die wij onszelf opleggen, en ik geloof dat ze inspanningen doen om Turkije "te doen veranderen".

De Europese defensie moet autonoom kunnen functioneren, zij het binnen de structuur van de NAVO. De indruk wekken dat we ons los zouden willen weken van het Bondgenootschap zou een vergissing zijn.

We moeten alles doen wat in onze macht ligt om de betrekkingen tussen Europa en de Verenigde Staten te verdiepen en diepgaande discussies te voeren met de Amerikanen. Nutteloze en dure ontmoetingen zijn uit den boze.

De **voorzitter**: Ik dank de minister voor zijn interessant en uitvoerig exposé inzake een van de meest complexe en delicate dossiers in het buitenlands beleid van ons land en de Europese Unie. Het is een belangrijk dossier met heel wat boeiende facetten.

l'administration à la Clinton. Cependant, parallèlement, la ligne Powell sert de filet de sécurité. La ligne de Bush ne sera pas maintenant à long terme ; l'exemple actuel des relations avec la Chine l'illustre bien.

A propos du Moyen-Orient, il semble que l'administration Bush observe actuellement quel partage des risques elle peut opérer avec ses partenaires, notamment l'Union. Elle est donc à la recherche d'une position, ce qui offre une ouverture plus grande. Mais tout cela dépend, en fin de compte, d'Israël qui ne laisse pas nécessairement à l'Union la possibilité d'être politiquement utile, sans désintérêt et en toute neutralité.

Certains avancent l'idée de la mise sur pied d'un groupe de partenaires externes, constitué des Etats-Unis, de l'Union et de la Russie, et d'un groupe parallèle constitué des pays géographiquement proches du lieu des conflits, dont l'Egypte.

Cependant, même si l'idée est positive, elle sera délicate à mettre en œuvre. En effet, la perception du rôle que la Russie peut jouer ne peut qu'être différente selon les partenaires. A nous de faire comprendre à l'avenir que ce pays, avec lequel l'Union aura beaucoup de frontières communes, doit davantage être considéré comme un partenaire important à intégrer dans le processus de dialogue, que comme un «petit pays sans voix» eu égard à son PIB.

Quant à la défense européenne, les Américains perçoivent les limites que nous nous imposons et je pense qu'ils font des efforts pour « faire changer » la Turquie.

La défense européenne a besoin d'autonomie, tout en faisant partie de l'OTAN. Donner l'impression que nous voudrions nous découpler de celle-ci serait une erreur.

Quant aux relations Europe-Etats-Unis, il est indispensable de faire tout ce qui est en notre pouvoir pour les approfondir et d'avoir de réelles discussions entre nous, tout en évitant des rencontres inutiles et coûteuses.

Le **président**: Je remercie le ministre de nous avoir présenté un intéressant exposé concernant l'un des dossiers les plus complexes et plus délicats de la politique étrangère de notre pays et de l'Union européenne. Il s'agit-là d'un dossier important qui présente également de nombreux aspects

passionnants.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nieuwe vlaag van geweld in Algerije, waarbij Berbers cultureel en sociaal onderdrukt worden" (nr. 4581)

06 Question de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la nouvelle vague de violence en Algérie et la répression culturelle et sociale des Berbères" (n° 4581)

06.01 Ferdie Willems (VU&ID): De Berbercultuur is zeer rijk en vertegenwoordigt een deel van het wereldpatrimonium. Het gaat om een sociaal en cultureel onderdrukte cultuur met 25 tot 30 miljoen leden. President Bouteflika beloofde de oprichting van een onderzoekscommissie naar de recente maatregelen tegen Berbers. Het "*Front van Socialistische Krachten*", een vooraanstaande Berberpartij, vroeg intussen aan de EU om een team naar Algerije te sturen dat de rellen onderzoekt.

06.01 Ferdie Willems (VU&ID): La culture berbère foisonne et représente une partie du patrimoine mondial. Il s'agit d'un peuple de 25 à 30 millions d'âmes opprimé sur le plan social et culturel. Le président Bouteflika a promis la création d'une commission d'enquête à la suite des récentes mesures prises à l'encontre des Berbères. Dans l'intervalle, le *Front des forces socialistes*, parti berbère de premier plan, a demandé à l'Union européenne d'envoyer une équipe en Algérie pour enquêter sur les violences qui s'y déroulent.

Welke maatregelen zal de minister nemen als reactie op het geweld tegenover Berbers?

Quelles mesures le ministre prendra-t-il en réaction à la violence perpétrée à l'encontre des Berbères ?

Zal België de rellen aankaarten op Europees niveau en een onafhankelijk onderzoek bepleiten bij de Algerijnse president en regering?

La Belgique abordera-t-elle le problème des émeutes au niveau européen et plaidera-t-elle en faveur de l'organisation d'une enquête indépendante auprès du président et du gouvernement algériens ?

Zal de regering positieve maatregelen nemen om de Berberse cultuur en maatschappij te ondersteunen?

Le gouvernement adoptera-t-il des mesures favorables visant à soutenir la culture et la communauté berbères ?

06.02 Minister **Louis Michel** (Nederlands): België is ontzet over de doden van Kabylie en veroordeelt de geweldplegingen, wie er ook aan de basis van ligt. Wij hopen dat de onafhankelijke onderzoekscommissie van president Bouteflika de schuldigen zal vinden en straffen. Dat de heer Mohand Issad, die zelf uit Kabylie komt, de onderzoekscommissie leidt, zou tot een snelle opheldering moeten leiden.

06.02 **Louis Michel**, ministre (en néerlandais): La Belgique est consternée face aux morts de Kabylie et condamne les actes de violence responsables qui en sont la cause. Nous formons le vœu que la commission d'enquête indépendante créée par le président Bouteflika puisse rapidement identifier et punir les coupables. La nomination de M. Mohand Issad, lui-même originaire de Kabylie, à la tête de la cette commission d'enquête, devrait permettre d'éclaircir rapidement les circonstances de la tragédie.

Een eerste analyse maakt duidelijk dat de Algerijnse jeugd vertwijfeld is. Sociale en economische problemen ondermijnen de Algerijnse samenleving. In Kabylie spelen de thema's eigenheid en cultuur ook een zware rol.

Une première analyse semble indiquer clairement que la jeunesse algérienne est désespérée. En effet, les problèmes économiques et sociaux minent la société algérienne. En Kabylie, les thèmes identitaires et culturels jouent également un rôle important dans ce dossier.

De cultuur en de taal van de Berbers zijn een waardevolle erfenis van een oorspronkelijk en eeuwenoude samenleving. De Algerijnen moeten uitzoeken hoe ze deze schatten willen bewaren

La culture et la langue berbères se manifestent comme l'héritage précieux d'une société autochtone et séculaire. Les Algériens devront puiser les modalités de conservation de ces trésors au sein

binnen het kader van de Algerijnse staat.

In deze context dring ik aan op het sneller uitvoeren van de hervormingsplannen en de modernisering van de economie, zoals president Bouteflika op 26 april zelf voorstelde.

De toenadering tot de EU, vooral door het bijna afgeronde associatie-akkoord EU-Algerije, kan een belangrijke positieve bijdrage leveren. Ook de heropname van Algerije in de lijst van de 25 concentratielanden draagt hiertoe bij.

Het Europees overleg over mensenrechten dat integraal deel uitmaakt van onze politieke dialoog met Algerije, moet geïntensifieerd worden.

Het proces van de hervorming van de instellingen en de vooruitgang van de democratie moet het voor de Berbergemeenschap mogelijk maken om een betere respons te vinden op nationaal vlak. België zal hieraan bijdragen, op bilateraal en Europees vlak.

06.03 Ferdy Willems (VU&ID): Ik ben tevreden met dit antwoord. Fundamentalisme floreert alleen maar dankzij vertwijfeling en sociaal onrecht. Dat is hier manifest het geval: enkel wanneer de islam misbruikt wordt, kan deze godsdienst gevaarlijk zijn.

Precies wegens de precare situatie van Algerije is de heropname van Algerije bij de 25 concentratielanden belangrijk.

Voorzitter: Pierre Chevalier.

Het incident is gesloten.

07 Vraag van de heer Karel Pinxten aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de 'geheime' Belgische plannen in Congo" (nr. 4602)

07.01 Karel Pinxten (CVP): België en Frankrijk worden er in een bericht van AFP van 24 april van beschuldigd het regime in Kinshasa te ondersteunen en bepaalde oppositieleiders fysiek te elimineren. De Belgische en Franse geheime diensten zouden instaan voor de financiering van dit plan. Het zou hierbij gaan om uittalingen van de heer Bemba.

Is dit bericht correct? Zijn de bemiddelingspogingen van de Belgische regering mislukt? Dit bericht wijst in ieder geval op interne communicatiestoornissen.

même de la société algérienne.

Dans ce contexte, je souligne la nécessité d'accélérer les plans de réforme et de modernisation de l'économie, comme le président Bouteflika l'a lui-même proposé le 26 avril.

Le rapprochement avec l'UE, surtout grâce à l'accord d'association UE-Algérie en voie de conclusion, peut générer des résultats positifs. Le retour de l'Algérie sur la liste des 25 pays de concentration doit également être compris dans ce sens.

La concertation au niveau européen sur le thème des droits de l'homme, qui fait partie intégrante de notre dialogue politique avec l'Algérie, devra également être renforcée.

Le processus de réforme des institutions et les progrès de la démocratie devraient aussi permettre à la communauté berbère de trouver un meilleur écho sur le plan national. La Belgique n'hésitera pas à y contribuer aux niveaux bilatéral et européen.

06.03 Ferdy Willems (VU&ID): La réponse du ministre me satisfait. Le désespoir et l'injustice sociale alimentent l'intégrisme. C'est manifestement le cas dans ce dossier : l'islam ne constitue une menace que lorsqu'il fait l'objet d'une interprétation abusive.

Il est important que l'Algérie figure parmi les 25 pays de concentration, en raison précisément de la situation précaire de cet Etat.

Président: Pierre Chevalier.

L'incident est clos.

07 Question de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les projets 'secrets' de la Belgique au Congo" (n° 4602)

07.01 Karel Pinxten (CVP): Un communiqué de l'AFP du 24 avril accuse la Belgique et la France de soutenir le régime de Kinshasa et d'éliminer, au sens propre du terme, certains chefs de file de l'opposition. Les services secrets belges et français auraient pris en charge le financement de cette opération. Ces informations seraient fondées sur des révélations faites par M. Bemba.

Ces informations sont-elles exactes ? Les efforts de médiation entrepris par le gouvernement belge ont-ils échoués ? Quoi qu'il en soit, ce communiqué met

en évidence des problèmes de communication interne.

07.02 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): Ook ik heb het bewuste artikel gelezen. Deze beweringen zijn volledig ongefundeerd. Het gaat om hersenspinsels.

België zet zich actief in om in Congo en de regio van de Grote Meren voor een vreedevolle oplossing te zorgen. Dit proces vraagt veel tijd en energie, maar ik blijf hopen op een goed resultaat.

(*Frans*) Ik heb al vijf jaar lang contact met de heer Jean-Pierre Bemba.

(*Nederlands*): Ik voel aan dat hij ongeduldig is. Hij meent dat België Joseph Kabila te openlijk steunt. Wij sturen aan op voorwaarden waarin een dialoog mogelijk is. Wij mogen niet klakkeloos voortgaan op alle geruchten die ons dagelijks uit Congo bereiken.

07.03 **Karel Pinxten** (CVP): Ik wou gewoon verduidelijking bij dit hoogst eigenaardig persbericht. Ik kreeg een overtuigend antwoord, dat aansluit bij mijn mening. Is de uitdrukking werkelijk van de heer Bemba?

07.04 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): Dat weet ik ook niet.

(*Frans*) Ik sta niet in voor wat het Agentschap France-Presse meedeelt. Ik telefoneer regelmatig met Bemba, die ik twee keer heb ontmoet.

(*Nederlands*): We hebben er bij Bemba voor gepleit om de kalmte te bewaren. Dat heeft gewerkt, maar hij wordt toch ongeduldig. Hij wijst erop dat het regime-Kabila over geen wettigheid beschikt, maar dat geldt momenteel natuurlijk voor iedereen in Congo. Het gaat eigenlijk om een discussie over zijn statuut: hij wil gelijkwaardig worden behandeld als Kabila. Ik kan er echter niet aan doen dat Bemba ontevreden is. Of het bericht waar is of niet, kan ik niet weten.

Het incident is gesloten.

08 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "bepaalde uitspraken van een kabinetslid over de heer Jean-Pierre Bemba" (nr. 4648)

07.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*): J'ai, moi aussi, lu l'article visé. Ces affirmations sont totalement non fondées. Ce sont des chimères.

La Belgique s'investit activement pour rechercher des solutions pacifiques au Congo et dans la région des Grands Lacs. Ce processus requiert beaucoup de temps et d'énergie, mais je continue à croire que l'on pourra aboutir à un bon résultat.

(*En français*): Depuis cinq ans, j'ai des contacts avec Jean-Pierre Bemba.

(*En néerlandais*) Je perçois son impatience. Il estime que la Belgique soutient trop ouvertement Joseph Kabila. Nous voulons mettre en place les conditions d'un dialogue. Nous ne pouvons pas nous fier aveuglément à toutes les rumeurs qui nous parviennent quotidiennement du Congo.

07.03 **Karel Pinxten** (CVP): Je voulais simplement obtenir des éclaircissements sur ce communiqué de presse particulièrement étrange. J'ai reçu une réponse convaincante qui me conforte dans mon opinion. L'expression a-t-elle réellement été utilisée par M. Bemba ?

07.04 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*): Je l'ignore.

(*En français*): Je ne peux pas me porter garant de ce que dit l'Agence France-Presse. J'ai un contact téléphonique régulier avec Bemba, que j'ai rencontré deux fois.

(*En néerlandais*) Nous avons insisté auprès de M. Jean-Pierre Bemba pour que le calme soit maintenu et notre initiative a été couronnée de succès. M. Bemba s'impatiente toutefois. Il signale que le régime Kabila ne repose sur aucun fondement légal, ce qu'aucune force ne peut du reste revendiquer au Congo en ce moment. La discussion concerne en fait le statut de M. Bemba qui souhaite être traité sur le même pied que M. Kabila. L'insatisfaction de M. Bemba ne peut m'être reprochée. Par ailleurs, je ne puis confirmer ni infirmer l'information.

L'incident est clos.

08 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "certains propos tenus par un collaborateur de cabinet au sujet de M. Jean-Pierre Bemba" (n° 4648)

08.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): In *Het Nieuwsblad* van 8 mei 2001 pleit rebellenleider Jean-René Bemba voor een meer neutrale positie van België in het Congolees conflict. Hij beweert zelfs dat ons land een complot smeedt om hem fysiek uit te schakelen. Een kabinetslid van de minister vergeleek zijn situatie met die van Lumumba als hij te veel stokken in de wielen zou steken. Binnenkort bespreken we in commissie het VN-rapport waarover Jean-Pierre Bemba berichtte.

De minister wees al een paar keer op de noodzakelijke neutrale positie van een minister in het kader van delicate onderhandelingen, zoals de uitvoering van de akkoorden van Lusaka. Dit soort uitlatingen van een kabinetslid zijn dan ook ontoelaatbaar.

Hoe heeft de minister gereageerd op het betrokken kabinetslid? Op welke manier zal de situatie rechtgezet worden tegenover Jean-Pierre Bemba?

08.02 Minister Louis Michel (Nederlands): *Het Nieuwsblad* van 8 mei bericht inderdaad over bedreigende uitspraken van een kabinetslid van mij aan het adres van de heer Bemba. Ik geloof niet dat mijn kabinetsmedewerker ooit iets dergelijks aan de heer Bemba heeft gezegd. Hij is hier trouwens aanwezig, u kan hem ondervragen of misschien zelfs een onderzoekscommissie oprichten.

Op 4 mei 2001 heeft mijn medewerker in Lusaka een onderhoud gehad met de heer Bemba, in aanwezigheid van de Belgische ambassadeur. Dit gesprek verliep in een hoffelijke en vriendelijke sfeer.

Ik heb nogal wat moeite met de wijze waarop in commissie vragen worden gesteld. Die gang van zaken schaadt het beleid. Ik ben voor openheid, maar anderzijds verdienen bepaalde contacten de nodige discretie. Er bestaat geen geheim plan, zoals ik al zei.

(Frans) Als men mij aldus verder vanuit een eenzijdige visie blijft ondervragen, zal ik niet langer een coherente politieke koers kunnen voeren.

(Nederlands): Dit is geen verwijt naar het Parlement toe, maar misschien moeten we de werkzaamheden in deze commissie enigszins herzien. Ik hoop dat de commissieleden mijn

08.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Dans *Het Nieuwsblad* du 8 mai 2001, le chef des rebelles, M. Jean-Pierre Bemba, demande que la Belgique adopte une position plus neutre dans le conflit congolais. Il va jusqu'à affirmer que notre pays fomenté un complot pour l'éliminer physiquement. En outre, un membre du cabinet du ministre a indiqué que la situation de M. Bemba pourrait bien s'apparenter à celle de Patrice Lumumba s'il devait mettre trop de bâtons dans les roues. Nous examinerons prochainement en commission le rapport des Nations Unies auquel M. Jean-Pierre Bemba a fait référence.

A plusieurs reprises déjà, M. Michel a souligné la nécessité pour un ministre d'adopter une position de neutralité dans le cadre des négociations délicates relatives à la mise en oeuvre des accords de Lusaka. Il est dès lors inacceptable qu'un membre de cabinet tienne de tels propos.

Comment le ministre a-t-il réagi au propos du collaborateur de cabinet concerné? Comment cette erreur sera-t-elle réparée à l'égard de M. Jean-Pierre Bemba?

08.02 Louis Michel, ministre (en néerlandais): Le quotidien flamand *Het Nieuwsblad* fait effectivement état, dans son édition du 8 mai, de propos menaçants qu'un membre de mon cabinet aurait adressés à M. Bemba. Je ne crois pas que mon collaborateur ait dit à M. Bemba les aménités rapportées par *Het Nieuwsblad*. Il est d'ailleurs présent ici. Il vous est donc loisible de l'interroger, voir d'instituer une commission d'enquête.

Le 4 mai 2001, mon collaborateur s'est entretenu à Lusaka avec M. Bemba, en présence de l'ambassadeur de Belgique. Cet entretien s'est déroulé dans une atmosphère courtoise et cordiale.

La ton sur lequel des questions sont posées en commission me déplaît assez. La méthode utilisée est de nature à nuire à la politique que je mène. Je suis pour l'ouverture, mais certains contacts réclament une certaine discrétion. Comme je l'ai déjà indiqué, il n'existe pas de plan secret.

(En français): Si l'on continue ainsi à m'interroger par «le petit bout de la lorgnette», je ne pourrai plus avoir une ligne politique cohérente.

(En néerlandais) Il ne s'agit pas d'un reproche au Parlement mais nous devons peut-être reconsidérer la manière de travailler au sein de cette commission. J'espère que les membres de la

bezorgdheid begrijpen.

(Frans) Die opdeling in kleine punten maakt mijn taak er niet eenvoudiger op. Ik denk dat de heer Bemba het mij kwalijk neemt dat ik hem nog niet als staatshoofd heb uitgenodigd, zoals ik dat met Joseph Kabila deed, en dat de medewerker hierbij als zondebok fungeert. De heer Kabila geniet op zich niet meer legitimiteit maar verwierf die wel in de huidige context. Zo verzekerde hij mij gisteren aan de telefoon dat kind-soldaten in tegenstelling tot de geruchten niet zouden worden gefusilleerd. Dit gesprek gaf mij de gelegenheid met hem nog een ander probleem te bespreken.

Als het Parlement erop aandringt dat ik regelmatig een stand van zaken zou opmaken over het gevoerde beleid, zal ik dat doen. De parlementsleden moeten echter beseffen dat die eis mijn werk niet ten goede zal komen

08.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Ik sluit me aan bij de minister. Ik heb ook al gepleit voor een thematische en grondige aanpak en stel voor dat daar daadwerkelijk werk van wordt gemaakt. Het mag niet bij woorden blijven.

08.04 De voorzitter : Ik wijs erop dat er daadwerkelijk vooruitgang wordt geboekt bij het vredesproces in Congo. Het probleem is dat sommigen onder ons een bewuste buitenlandse politiek van deze regering onmogelijk willen maken. Hiervoor is een debat ten gronde nodig. Ik wil niet dat oppositiespelletjes worden geëxporteerd om een politiek die zijn vruchten afwerpt, te saboteren.

08.05 Minister Louis Michel (Nederlands): Ik had contact met de heer Van Hecke. Er bestaat geen kloof tussen zijn ideeën en de mijne. Informatie is altijd welkom. Wij kunnen ons vragen stellen bij de wijze waarop die aangelegenheid aan bod moet komen.

08.06 Karel Pinxten (CVP): Een besloten commissievergadering kan voor ons. Ik heb daarmee geen probleem.

Het incident is gesloten.

09 Interpellatie van de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de maatregelen die recent werden genomen met betrekking tot het controlesysteem voor de Antwerpse diamantsector" (nr. 785)

10 Vraag van mevrouw Leen Laenens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse

commission comprennent ma préoccupation.

(En français): Cette segmentation en petits points ne facilite pas ma tâche. Je crois que M. Bemba m'en veut parce que je ne l'ai pas encore invité au titre de chef d'État, comme j'ai invité Joseph Kabila. Même si ce dernier n'a intrinsèquement pas davantage de légitimité, il en a acquise une dans le contexte actuel. Par exemple, il m'a assuré, hier, par téléphone que des enfants-soldats ne seraient pas fusillés, contrairement à la rumeur. Cet entretien m'a donné l'occasion de l'entretenir d'un autre problème.

En conclusion, si le Parlement insiste pour que je fasse très régulièrement le point sur la politique menée, je le ferai. Mais que le Parlement sache que cette exigence n'est pas favorable à mon travail.

08.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Je me joins aux propos du ministre. Je me suis également déjà prononcée en faveur d'une approche thématique qui irait au fond des choses et je propose de mettre cette suggestion en pratique. Nous ne pouvons nous en tenir à des paroles.

08.04 Le président : Je fais observer que de réels progrès sont observés dans le processus de paix au Congo. Le problème est que certains cherchent à empêcher ce gouvernement de mener une politique étrangère réfléchie. Il faudrait un débat fondamental à ce sujet. Je ne souhaite pas voir exporter les pratiques de l'opposition pour miner une politique qui s'avère fructueuse.

08.05 Louis Michel , ministre (en néerlandais): J'ai eu des contacts avec M. Van Hecke. Ses idées ne divergent pas fondamentalement des miennes. Toute information est toujours la bienvenue. Nous devons nous interroger sur la manière d'appréhender la matière.

08.06 Karel Pinxten (CVP): Nous ne voyons pas d'objection à la tenue d'une réunion de commission à huis clos. Cela ne me pose aucun problème.

L'incident est clos.

09 Interpellation de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les mesures prises récemment en ce qui concerne le système de contrôle dans le secteur du diamant à Anvers" (n° 785)

10 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires

Betrekkingen over "het onderzoek naar Ascorp in het licht van de activiteiten van de Task Force" (nr. 4672)

10.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Volgens de pers zou de Antwerpse diamantsector de rebellenbeweging in Angola steunen, dit op basis van een rapport van de militaire inlichtingendienst. De Hoge Raad voor Diamant heeft zich zwaar gestoord aan dit volledig achterhaalde rapport. Het vermoeden bestaat dat Israël achter deze verdachtmakingen zit. Kan de minister dat bevestigen?

De Kamer van volksvertegenwoordigers keurde vorig jaar een resolutie goed waarin de Belgische regering werd opgeroepen om de controlesystemen te optimaliseren. Er werd ook een *Task Force* opgericht.

Het Antwerpse controle- en certificatiesysteem zou inderdaad op weg zijn om de wereldnorm te worden. Eind april kwam de Kimberley-werkgroep hierover samen in Brussel.

Kan de minister een overzicht geven van alle maatregelen en inspanningen die werden geleverd om de controle op de diamanthandel te optimaliseren?

Er zouden ook plannen bestaan om het gerecht op dit vlak extraterritoriale bevoegdheden te geven. Wat is de stand van zaken?

10.02 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): De vroegere Antwerpse BOB-er Willy Van Mechelen werkt in Angola voor de veiligheidsdienst van diamantbedrijf Ascorp. In juni 2000 werd de man door de raadkamer van Antwerpen naar de rechter verwezen en in verdenking gesteld voor drugssmokkel. In de jaren negentig werd hij omwille van het onderzoek naar deze feiten reeds uit de rijkswacht verwijderd. Hij nam geen ontslag en werd ook niet ontslagen, zodat hij nu technisch gezien in dienst is van de federale politie.

Ascorp heeft het monopolie op de verkoop van Angolese diamant en moet er garant voor staan dat de aangeboden diamant wettelijk ontgonnen is.

Eind 2000 al verschenen rapporten waarin werd gesteld dat Ascorp toch bloeddiamanten kocht van het rebellenleger. Wordt het bedrijf opgevolgd in het kader van de *Task Force*? Worden sancties getroffen tegen Ascorp? Wie is daartoe bevoegd? Welke maatregelen zijn mogelijk?

étrangères sur l'enquête concernant Ascorp dans le cadre des activités de la Task Force" (n° 4672)

10.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Selon la presse, qui se fonde sur un rapport des services de renseignements militaires, le secteur diamantaire anversois apporterait son soutien aux rebelles angolais. Mais ce rapport complètement obsolète a provoqué l'ire du conseil supérieur du diamant. On soupçonne Israël d'être à l'origine de ces suspicions. Le ministre confirme-t-il cette hypothèse ?

L'an passé, la Chambre des représentants a adopté une résolution appelant le gouvernement belge à optimiser les systèmes de contrôle. De plus, une *Task Force* a été créée.

Le système de contrôle et de certificats anversois serait effectivement en passe de devenir la référence mondiale en la matière. Fin avril, la commission Kimberley s'est réunie à Bruxelles pour en débattre.

Le ministre peut-il nous donner un aperçu de toutes les mesures prises et de tous les efforts déployés dans le but d'optimiser les contrôles auxquels est soumis le commerce diamantaire ?

Il serait, par ailleurs, envisagé de conférer, dans ce domaine, des compétences extraterritoriales à la justice. Où en est ce projet ?

10.02 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): L'ancien agent de la BSR, Willy Van Mechelen, travaille en Angola pour le service de sécurité de l'entreprise diamantaire ASCORP. En juin 2000, la chambre du conseil d'Anvers l'a renvoyé devant le juge sous l'inculpation de trafic de drogues. L'enquête concernant ces faits avait entraîné son éloignement de la gendarmerie dans les années 90. Toutefois, il n'a pas été licencié ni n'a donné son préavis, de sorte que, d'un point de vue technique, il est actuellement membre de la police fédérale.

ASCORP, qui détient un monopole pour la vente des diamants angolais, doit garantir que les diamants proposés à la vente ont été extraits en toute légalité.

Selon divers rapports publiés fin 2000, ASCORP aurait néanmoins acheté des diamants de guerre à l'armée rebelle. L'entreprise fait-elle l'objet d'un suivi dans le cadre de la *Task Force*? Des sanctions sont-elles prises à l'égard d'ASCORP? Qui est habilité à les prendre? Quelles mesures sont

envisageables?

10.03 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*) : België heeft zich de laatste maanden op verschillende manieren ingespannen om de handel in zogenaamde conflictdiamanten te beteugelen. Op nationaal vlak zette de *Task Force Diamant* haar werkzaamheden voort en onderzocht zij samen met de Hoge Raad voor Diamant hoe er een eind kan worden gemaakt aan de illegale diamanthandel. Het ministerie van Buitenlandse Zaken richtte een speciale dienst op om het Belgisch diamantbeleid te coördineren en de maatregelen van de *Task Force* op te volgen. De internationale gemeenschap erkent het Belgische systeem ondertussen als model en maant andere diamantcentra aan ons systeem te bestuderen.

België werkt ook mee aan alle internationale initiatieven die de oorlogsdiamanten bestrijden en neemt het voortouw in het Proces van Kimberley. Deze groepering kreeg op 1 december 2000 van de Algemene Vergadering van de VN de opdracht om te werken aan een internationaal systeem voor de certificering van ruwe diamant.

België organiseerde eind april een conferentie waaraan regeringsvertegenwoordigers van 37 landen deelnamen, net zoals de Europese Commissie, de Werelddouaneorganisatie en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en van NGO's. Deze conferentie, de eerste van een cyclus van vijf, gaf de leden van de Kimberley Groep de mogelijkheid om concrete elementen van het internationaal certificeringssysteem te behandelen. De maatregelen uit de diverse landen werden geïnventariseerd en de vorm van het systeem werd geschetst.

Tijdens de tweede conferentie in juli in Moskou zullen de deelnemers de minimumnormen van dit certificeringssysteem afspreken. België zal voorstellen om het voorbeeld te volgen van het stelsel van certificaten van oorsprong dat wij hebben opgebouwd met Sierra Leone en Angola.

Ik antwoord nu op de vragen van mevrouw Laenens.

De *Task Force* volgt alles wat met diamant te maken heeft, op de voet. Voor de import van diamanten uit Angola bestaat een certificatiesysteem. Alles wordt in het werk gesteld om te vermijden dat UNITA-diamanten op de markt worden gebracht.

10.03 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*): Au cours des derniers mois, la Belgique a poursuivi ses efforts pour réprimer le commerce de « diamants de guerre ». Au niveau national, la *Task Force Diamant* a poursuivi ses travaux et a examiné, avec le Conseil supérieur du diamant les actions qui peuvent être envisagées pour mettre fin au trafic de diamants. Un service spécial a été créé au ministère des Affaires étrangères pour coordonner la politique belge en matière de diamant et assurer le suivi des mesures prises par la *Task Force*. La communauté internationale a entre-temps reconnu le système belge comme modèle et encourage d'autres centres diamantaires à s'inspirer du système instauré par la Belgique.

La Belgique collabore à toutes les initiatives internationales de lutte contre les «diamants de guerre» et joue un rôle de précurseur dans le «groupe de Kimberley». Le 1er décembre 2000, ce groupe a été chargé par l'Assemblée générale des Nations Unies d'étudier un système international de certification en matière de diamant brut.

Dans ce contexte, la Belgique a organisé, fin avril, une conférence à laquelle ont participé des représentants de gouvernements de 37 pays ainsi que de la Commission européenne, de l'Organisation mondiale des douanes ainsi que des entreprises et des ONG. Cette conférence, la première d'un cycle de cinq, a constitué pour les membres du « groupe de Kimberley » une première occasion d'aborder des éléments concrets qui constitueront la base du nouveau système de certification. Les mesures prises par les différents pays ont été inventoriées et les contours du système ont été définis.

Au cours de la deuxième conférence, prévue en juillet à Moscou, les participants devront s'accorder sur les normes minimales du système de certification. La Belgique proposera de suivre l'exemple du système de certificats d'origine qu'elle a mis en place, en collaboration avec le Sierra Leone et l'Angola.

Je répond maintenant aux questions de Madame Laenens.

La *Task Force* suit attentivement tout ce qui a trait au diamant. Un système de certification a été mis en place pour l'importation de diamants en provenance de l'Angola. Tout est mis en œuvre pour éviter que des diamants de l'UNITA arrivent sur le marché.

Des peines de prison et des amendes ont été

In geval van fraude kunnen gevangenisstraffen en boetes worden gegeven. Tot nu toe werd geen enkel geval van fraude voor ASCORP vastgesteld. Het *monitoring mechanism* van de VN schreef in zijn rapport trouwens dat het door Ascorp opgerichte controlestelsel als model kan dienen.

10.04 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Ik ben tevreden omdat de minister bewijst dat hij inspanningen doet om het Antwerpse certificatiesysteem internationaal op te leggen, en dat met succes. Op die wijze kan de verhandeling van bloeddiamanten worden tegengegaan. Ik dien toch een motie van aanbeveling in om de minister aan te moedigen in die richting verder te werken.

Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Werd de overeenkomst al door andere landen dan België ondertekend? Of is het daarvoor nog te vroeg?

10.06 Minister Louis Michel (Nederlands): Inderdaad.

Moties

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Guido Tastenhoye en luidt als volgt:
"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Guido Tastenhoye en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, steunt de regering bij haar inspanningen om in samenwerking met de Hoge Raad voor de Diamant het certificaties- en controlesysteem van de HRD wereldwijd tot standaard te maken voor de diamanthandel, om aldus het risico op "conflict diamonds" tot een minimum te beperken, en moedigt de regering aan om op deze weg voort te gaan."

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Josée Lejeune en de heren Georges Clerfayt, Dirk Van der Maelen en Geert Versnick.

Over de moties zal later worden gestemd.

De bespreking is gesloten.

11 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Amerikaanse NMD-project" (nr. 4632)

prévues en cas de fraude. Jusqu'à présent, aucun cas de fraude n'a été constaté par ASCORP. Dans son rapport, le *monitoring mechanism* des Nations Unies a du reste indiqué que le système de contrôle instauré par ASCORP peut servir de modèle.

10.04 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Je suis satisfait de constater que le ministre démontre qu'il s'efforce d'imposer le système de certification anversoïse au niveau international, et cela avec succès. Cela devrait permettre de lutter contre le commerce des "diamants de conflit". Je dépose néanmoins une motion de recommandation pour encourager le ministre à poursuivre sur la même voie.

10.05 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): L'accord a-t-il déjà été signé par d'autres pays que la Belgique ou est-il encore trop tôt pour cela?

10.06 Louis Michel, ministre (en néerlandais): En effet.

Motions

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Une motion de recommandation a été déposée par M. Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:
"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Guido Tastenhoye et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, soutient le gouvernement dans ses efforts visant, en collaboration avec le Conseil supérieur du diamant, à imposer le système de certification et de contrôle du CSD comme le standard mondial du commerce du diamant, afin de limiter au maximum le risque de "conflict diamonds", et encourage le gouvernement à poursuivre dans cette voie."

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Josée Lejeune et MM. Georges Clerfayt, Dirk Van der Maelen et Geert Versnick.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement.

La discussion est close.

11 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le projet NMD des Etats-Unis" (n° 4632)

11.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Op 8 mei wisselde een VS-delegatie met de NAVO van gedachten over de defensiepolitiek van de VS en het *National Missile Defense Project* in het bijzonder. In de Amerikaanse pers kunnen we lezen dat dit project er vooral op gericht is om de eigen industrie te subsidiëren en dat het niet praktisch uitvoerbaar zal zijn. Toch zal dit zorgen voor onrust en herbewapening in andere landen.

Welke argumenten gebruikte de VS-delegatie om het project te verdedigen? Wat was het standpunt van de minister van Buitenlandse Zaken? Heeft de minister het Belgisch standpunt, zoals aangenomen in de plenaire vergadering, verkondigd? Is het VS-standpunt nog voor verandering vatbaar?

11.02 Minister Louis Michel (*Nederlands*): Op 8 mei vonden gesprekken plaats tussen technische experts van het Amerikaanse en Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken over de Amerikaanse *Missile Defense*. De nieuwe VS-administratie nam nog geen beslissingen over de modaliteiten van de ontplooiing of het soort ruimteschild. Ze is wel bereid tot overleg met bondgenoten en bevriende naties.

De argumentatie van de VS blijft ongewijzigd: bescherming tegen chantage van de "states of concern", complementariteit tussen de *Missile Defense* en de klassieke afschrikkingmiddelen, vermindering van het aantal atoomwapens, verhoging van de stabiliteit op wereldvlak en van de Europese veiligheid. De VS-delegatie bevestigde dat er ook wordt onderhandeld met Rusland en China om het antiballistisch rakettenverdrag te amenderen.

De veiligheid vereist echter een globale aanpak. De *Missile Defense* mag enkel ten dienste van de veiligheid staan en moet het stelsel van non-proliferatie en stabiliteit versterken. Alles wat tot een nieuwe wapenwedloop kan bijdragen, moet omzichtig worden behandeld. Het is een stap vooruit dat de VS wezenlijk overleg voeren. We moeten hiervan gebruik maken om onze bezorgdheid te uiten. De definitieve keuze van de Amerikaanse overheid moet tot de algemene veiligheid en tot non-proliferatie bijdragen.

Het incident is gesloten.

12 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de

11.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Le 8 mai, un échange de vues concernant la politique de défense des Etats-Unis et en particulier leur *National Missile Defense Project* a eu lieu entre la délégation américaine et l'Otan. Nous pouvons lire dans la presse américaine que ce projet vise essentiellement à subventionner l'industrie US et qu'il sera en réalité irréalisable.

Quels arguments la délégation américaine a-t-elle avancés pour défendre ce projet ? Quelle position a défendue le ministre des Affaires étrangères ? Le ministre Michel a-t-il fait part de la position belge, telle qu'elle a été définie à l'issue d'un vote en séance plénière ? Les Américains pourraient-ils encore changer leur fusil d'épaule ?

11.02 Louis Michel, ministre (*en néerlandais*): Le 8 mai ont eu lieu des entretiens entre des experts techniques des ministères des Affaires étrangères américains et belges au sujet de la *Missile Defense* américaine. La nouvelle administration en place à la Maison-Blanche n'a pas encore pris de décisions concernant les modalités du déploiement du bouclier spatial ni concernant le type de ce bouclier. Néanmoins, elle est disposée à se concerter avec ses alliés et les nations qu'elle considère comme amies.

L'argumentaire américain reste inchangé: se prémunir contre d'éventuels chantages par des states of concern; complémentarités entre la *Missile Defense* et les instruments de dissuasion traditionnels; réduction du nombre d'armes atomiques; accroissement de la stabilité sur le plan mondial et de la sécurité européenne. La délégation américaine a confirmé qu'elle négociait également avec la Russie et la Chine en vue de modifier le traité relatif aux missiles antibalistiques.

Toutefois, la sécurité requiert une approche globale. La *Missile Defense* devra être exclusivement utilisée pour garantir la sécurité des Etats-Unis et elle devra consolider le système de non-prolifération et de stabilité qui est actuellement en place. Il convient de faire preuve de prudence vis-à-vis de tout ce qui est susceptible d'aboutir à une nouvelle course aux armements. Le fait que les Etats-Unis pratiquent désormais la concertation constitue un progrès. Nous devons mettre à profit cette attitude américaine pour exprimer notre préoccupation. L'option définitive de l'administration Bush devra contribuer à la sécurité générale et à la non-prolifération.

L'incident est clos.

12 Question de Mme Leen Laenens au vice-

vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de politiek inzake Joodse nederzettingen in Gaza" (nr. 4643)

12.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Ariël Sharon heeft een voorstel gedaan op de Israëlische ministerraad om de steun aan de joodse nederzettingen op de *Westbank* en Gaza te verhogen met ongeveer 15 miljard frank. Dit soort beslissingen verergert de zaken alleen maar.

Is de minister bereid onze ambassadeur naar Brussel te roepen om uitleg te vragen over deze negatieve evolutie in het zoeken naar een oplossing om een einde te stellen aan de bezettingspolitiek van Sharon?

12.02 Minister Louis Michel (*Nederlands*): De problematiek van de nederzettingen is een centraal element in het debat over de hervatting van de vredesoorlog, en tevens een oorzaak van toenemend geweld. Het Mitchell-rapport roept op tot een bevestiging van de bouw en uitbreiding van de nederzettingen. Ook de heer Kofi Annan denkt er zo over. De EU en wijzelf moeten op die weg voortgaan.

Het terugroepen van onze ambassadeur zou echter geen gepaste uiting zijn van ons streven naar een diplomatieke oplossing van de crisis. Dat zou een politieke fout zijn.

12.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Dit soort verontrustende berichten is totaal tegengesteld aan de standpunten die onder meer in de Senaatscommissie werden vertolkt in verband met de vredesonderhandelingen. Hoe moeten die aan Israël worden duidelijk gemaakt?

12.04 Minister Louis Michel (*Nederlands*): Wij moeten alles in het werk stellen opdat de EU en de VS op dezelfde golflengte zouden geraken om Israël ervan te overtuigen dat het vredesproces niet mag stilvallen. Het probleem is dat de Europese Raad niet op dezelfde lijn zit. Indien Europa volkomen eerlijk en objectief de situatie beoordeelt, maakt het nooit een kans om als onderhandelingspartner te worden aanvaard door Israël.

Als we daarentegen politiek nuttige beoordelingen maken, vergroot de kans dat we wel een rol kunnen spelen in het vredesproces. Dit is een uitermate moeilijke positie, en ik ben er zelf ook nog niet uit geraakt hoe we ons moeten opstellen zonder de vooroordelen van Israël opnieuw aan te wakkeren.

premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la politique en matière d'implantations juives à Gaza" (n° 4643)

12.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Au conseil des ministres, Ariël Sharon a proposé d'augmenter de quelque 15 milliards de francs l'aide financière accordée aux implantations juives en *Cisjordanie* et à Gaza. De telles décisions ne font qu'aggraver la situation.

Le ministre est-il disposé à rappeler notre ambassadeur à Bruxelles pour qu'il puisse s'expliquer sur l'évolution négative des négociations menées en vue de mettre un terme à la politique de colonisation menée par Sharon ?

12.02 Louis Michel, ministre (*en néerlandais*): Le problème des implantations constitue un élément central du débat sur la reprise du dialogue de paix et est même à l'origine de la recrudescence de la violence. Le rapport Mitchell demande le gel de la construction et de l'élargissement des colonies. M. Kofi Annan partage également ce point de vue. L'UE et moi-même devons poursuivre dans cette voie.

Le rappel de notre ambassadeur n'est cependant pas le geste adéquat à poser dans le cadre des efforts que nous entreprenons pour trouver une solution diplomatique à la crise. Il s'agirait-là d'une erreur politique.

12.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Ce genre d'informations inquiétantes est en totale contradiction avec les points de vue notamment adoptés en commission du Sénat concernant les négociations de paix. Comment les faire comprendre clairement à l'Etat d'Israël ?

12.04 Louis Michel, ministre (*en néerlandais*): Nous devons tout mettre en œuvre pour que l'UE et les Etats-Unis s'expriment d'une même voix pour convaincre Israël que le processus de paix ne peut être interrompu.

L'attitude particulière du Conseil européen constitue un problème. Si l'Europe procède à une analyse honnête et objective de la situation, elle ne pourra jamais être acceptée comme partenaire de négociation à part entière par Israël.

En revanche, si nous mettons en avant une analyse politiquement opportune, nous augmentons nos chances de jouer un rôle dans le processus de paix. Voilà une position particulièrement difficile et, personnellement, je ne suis pas encore parvenu à déterminer quelle attitude adopter pour éviter de réveiller les préjugés d'Israël.

De VS moeten zich op dezelfde manier opstellen als de EU.
Europa kan en moet de Palestijnen ertoe bewegen ook toegevingen te doen.

De Israëlische publieke opinie – zelfs ter linker zijde – gelooft niet meer in de goede wil van Arafat om vrede te sluiten. Niemand ging zo ver in de toegevingen aan de Palestijnen als Barak. Arafat heeft wel een verklaring: hij was niet bereid risico's te nemen ten aanzien van zijn achterban, zonder enige zekerheid dat de volgende Israëlische regering de afspraken zou eerbiedigen.

(Frans) Er is een misverstand gerezen zodat het nu waarschijnlijk te laat is. Het Israëlische volk hecht geen geloof meer aan de pacifistische voornemens van Arafat.

Bill Clinton heeft de concrete gevolgen van het laatste door hem voorgestelde akkoord waarschijnlijk verkeerd ingeschat. Arafat kon in de ogen van zijn publieke opinie onmogelijk met dat akkoord instemmen. In die zin is hij geen politieke leider: hij had in deze afstand moeten nemen van zijn volk om het akkoord tot een goed einde te brengen. Hoe zou het dan echter zijn mythische imago zijn vergaan? Er was geen uitweg voor Arafat!

Israël heeft de gewoonte wie het niet volstrekt met zijn zienswijze eens is systematisch te veroordelen. Het ergste is dat zowel het Israëlische als het Palestijnse volk nu vreselijk opgehitst zijn. In dergelijke omstandigheden wordt nog zelden naar de stem van de rede geluisterd.

De aanwezigheid van de heer Perez in de regering van Sharon is geen voordeel. De heer Perez vindt de heer Sharon immers in de dossiers waarin deze laatste zich het onbuigzaamst opstelt. Bij wijze van voorbeeld verwijs ik naar de mening van Perez over het Europese standpunt inzake de teruggave van gebieden aan de Palestijnen. Perez beschouwt die geste als een belediging.

Het heeft geen zin tegenover Sharon een moralistisch discours af te steken, aangezien hij ervan overtuigd is dat hij gelijk heeft. Het probleem moet dus op een andere manier worden aangepakt.

12.05 Jacques Lefevre (PSC): Het komt er waarschijnlijk op aan zijn oor meer te luisteren te leggen bij de vereniging Peace Now en misschien minder bij de publieke opinie.

Les Etats-Unis doivent adopter la même attitude que l'UE.

L'Europe doit inciter les Palestiniens à faire également des concessions et elle est en mesure de le faire.

L'opinion publique israélienne, même de gauche, ne croit plus à la volonté d'Arafat de conclure la paix. Personne n'a fait autant de concessions aux Palestiniens que M. Barak. Arafat a expliqué que sans être certain que le prochain gouvernement israélien respectera les accords, il ne souhaite pas prendre des risques par rapport à sa base.

(En français): Sans doute est-il trop tard, car le malentendu existe. Le peuple israélien ne croit plus aux volontés pacifistes d'Arafat.

Bill Clinton a probablement mal mesuré les conséquences concrètes du dernier accord qu'il a proposé. De toutes les manières, Arafat ne pouvait pas l'accepter face à son opinion publique. En ce sens, il n'est pas un leader politique: il aurait dû se mettre en porte-à-faux vis-à-vis son peuple pour finaliser cet accord. Mais alors, que serait devenue son image publique ? Il était coincé de toutes façons.

Ceci étant, il y a un réflexe d'intimidation systématique de la part d'Israël si l'on n'est pas d'accord avec lui à cent pour cent. Mais le plus grave aujourd'hui, c'est que tant le peuple israélien que le peuple palestinien sont chauffés à blanc. La raison a peu de chance d'être entendue dans ces conditions.

La présence de M. Perez dans le gouvernement de M. Sharon n'est pas un avantage. M. Perez est, en fait, le reflet de la position la plus dure de M. Sharon. J'en veux pour exemple son avis sur la position européenne en ce qui concerne la restitution des terres aux Palestiniens, geste qu'il considère comme une insulte.

Il est utile d'utiliser un discours moralisateur vis-à-vis de M. Sharon parce que celui-ci est sûr de son bon droit. Il faut donc aborder le problème d'une autre manière.

12.05 Jacques Lefevre (PSC): Le mouvement Peace Now doit sans doute être davantage entendu et il faut peut-être cesser d'entendre les opinions publiques.

12.06 Minister **Louis Michel** (*Frans*): Ik wens de contacten met *people to people* aan te moedigen en zal terzake alles in het werk stellen.

Ik ben er echter van overtuigd dat zolang de regering Sharon leden van de arbeiderspartij telt, de publieke opinie ervan overtuigd zal blijven dat de pacifistische weg geen oplossing biedt. Het pacifistische initiatief is gedoemd te mislukken als de pacifisten voortaan de enige gesprekspartners zouden zijn. Ook de dialoog met de aanhangers van Sharon dient te worden voortgezet.

Het is een goede zaak dat de Europese ministers iedereen ontmoeten en dezelfde vragen stellen. Er moeten *people to people* contacten komen.

Ten slotte wijs ik erop dat ik de hele joodse gemeenschap van België heb ontmoet en heb vastgesteld dat zij niet langer in de pacifistische methode geloven.

Het incident is gesloten.

13 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het visumincident tussen België en Rusland" (nr. 4647)

13.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): De beslissing van de Belgische regering om Russische staatsburgers gedurende een periode van twee weken geen visum meer te verlenen, zorgde voor een diplomatiek incident tussen Rusland en België.

Acties waren nochtans hoognodig. Het aantal Russische asielzoekers is onrustwekkend hoog. Bovendien blijven tal van uitgeprocedeerde Russen illegaal in ons land. Hoe is de afwikkeling van dit incident gebeurd? Zijn de plooiën nu gladgestreken? Werd de maatregel al ingetrokken?

13.02 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): De samenwerking met de Russische autoriteiten inzake de problematiek van illegale immigratie staat al een aantal maanden op de agenda. In december vorig jaar heeft premier Verhofstadt bij zijn Russische collega zijn beklag gemaakt over de netwerken die vanuit Moskou naar ons land actief zijn en die het aantal Russische asielzoekers alsmaar doen toenemen.

Op 12 februari heb ik de Russische ambassadeur in ons land tot een betere samenwerking tussen beide landen opgeroepen. De terugkeer van afgewezen Russische asielzoekers stootte op heel wat administratieve moeilijkheden vanwege de

12.06 **Louis Michel**, ministre (*en français*): Je tiens à encourager les contacts *people to people* et je mets tout en œuvre pour cela.

Cependant, je suis persuadé que, tant qu'il y aura des ministres travaillistes dans le gouvernement de Sharon, l'opinion publique restera convaincue que la méthode pacifiste n'aboutira à rien. N'entendre aujourd'hui comme interlocuteurs que les pacifistes, revient à les tuer, ou du moins à étrangler leur initiative. Il faut aussi continuer à dialoguer avec les partisans de Sharon.

Il est bon que les ministres européens rencontrent tout le monde et posent les mêmes questions. Il faut faire du *people to people*.

Enfin, je vous dirai que j'ai rencontré l'ensemble de la communauté juive et j'ai bien dû constater qu'on n'y croyait plus à la méthode des pacifistes.

L'incident est clos.

13 Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'incident entre la Belgique et la Russie à propos de visas" (n° 4647)

13.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): La décision du gouvernement belge de ne plus accorder de visa à des ressortissants russes pendant deux semaines a provoqué un incident diplomatique entre la Russie et la Belgique.

Il fallait pourtant prendre des mesures d'urgence, le nombre de demandeurs d'asile en provenance de la Russie ayant atteint un niveau inquiétant. De plus, bon nombre de candidats-réfugiés politiques russes déboutés ne quittent pas le territoire et restent en séjour illégal dans notre pays.

13.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*): La question de la coopération avec la Russie en matière d'immigration illégale est à l'ordre du jour depuis plusieurs mois. Le premier ministre s'était plaint en décembre dernier auprès du premier ministre russe des filières qui organisent l'émigration vers la Belgique depuis Moscou et qui ont pour conséquence une augmentation continue du nombre de demandeurs d'asile russes.

Le 12 février, j'avais convoqué l'ambassadeur de Russie pour lui demander une meilleure coopération de ses services avec les instances belges. En effet, le renvoi dans leur pays de nombre de demandeurs d'asile russes déboutés se heurtait

Russische ambassade. Als gevolg van dit onderhoud werd een Belgische delegatie op de ambassade ontvangen om deze problemen te bespreken. Dit gesprek bleef echter zonder gevolg.

Premier Verhofstadt ontbood op 23 april opnieuw de Russische ambassadeur. Tijdens zijn bezoek aan Moskou – op 23 april en 24 april – kreeg minister Duquesne de verzekering dat een groep experts uit beide landen voortaan eenmaal per maand zou samenkomen om een oplossing ad hoc te werken.

Op 4 mei besloot de regering dan ook de verlening van visa door de Belgische ambassade in Moskou op te schorten. Op 11 mei ging staatssecretaris Neyts naar Moskou om te praten over de illegale immigratie en de visaproblemen. Het resultaat was dat de Belgische ambassade opnieuw visa kon afleveren. Er werd een proces-verbaal opgesteld waarin Rusland zich ertoe verbond een werkgroep op te richten om een mechanisme te vinden voor de terugkeer van Russische illegalen. Dit mechanisme zou in werking treden na de aanpassing van de eigen wetteksten.

Ik heb het gevoel dat grote vooruitgang werd geboekt, maar deze vooruitgang moet nog geconsolideerd worden.

13.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Blijkbaar moeten de Russen zelf aan hun wetgeving sleutelen eer we dit probleem kunnen oplossen. Dat zal dus nog wat tijd vergen. Ik hoop dat onze minister al die tijd de druk op de ketel houdt, ook in het kader van het Europees voorzitterschap.

Het incident is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 18.01 uur.

à divers obstacles d'ordre administratif au niveau de l'ambassade de Russie. A la suite de cet entretien, une délégation belge a été invitée à l'ambassade russe pour envisager des solutions aux problèmes. Cette visite n'a pas donné les résultats escomptés.

Le 23 avril, le premier ministre lui-même a convoqué l'ambassadeur de Russie. Lors de sa visite à Moscou les 23 et 24 avril dernier, le ministre Duquesne a reçu l'assurance qu'un groupe d'experts des deux pays se réunirait dorénavant une fois par mois en vue d'une solution appropriée au problème.

Le gouvernement a dès lors décidé de suspendre provisoirement la délivrance de visas par l'ambassade de Belgique à Moscou. Le 11 mai, la secrétaire d'Etat, Mme Neyts, s'est rendue à Moscou pour y discuter de l'immigration illégale et de la délivrance de visas. A la suite de ces négociations, la délivrance de visas a pu reprendre. Il a été procédé à la rédaction d'un procès-verbal dans lequel la Russie s'engage à créer un groupe de travail chargé de d'instaurer un mécanisme permettant le retour des illégaux de nationalité russe. Ce mécanisme sera mis en oeuvre après l'amendement des textes législatifs correspondants. J'ai le sentiment que des progrès significatifs ont déjà été réalisés mais qu'ils demandent à être consolidés.

13.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Il semble que les Russes devront eux-même adapter leur législation pour que nous puissions trouver une solution à ce problème. Cela demandera donc un peu de temps. J'espère que le ministre maintiendra la pression, également dans le cadre de la présidence européenne.

L'incident est clos.

La séance est levée à 18.01 heures.